ioan alexandru

PAMINT TRANSFIGURAT

Transfigurarea ajungerea-n cuvint
Mutarea-n spirit foc in nevedere
Giulgiurile golului mormint
Pe răni hrănesc pămint de inviere

Cu cit copilul a crescut in noi
Cu atita paradisu-i aparţine
Ca norii fi-vom despuiaţi de ploi
Rodi-va stingerea de sine

Grădina şi oraşul cetate fără veac
Intemeiată dincolo de stele
Durează-n tot ce-i mai sărac
Rodesc a perle lacrimile mele

editura minerva

Lei 8

1124

ioan alexandru

ioan alexandru

pămînt transfigurat

Ilustrația copertei : *Paul Gherasim*

ioan alexandru

pămînt transfigurat

PREFAȚA DE ZOE DUMITRESCU BUȘULENGA

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI ● 1982
EDITURA MINERVA ● BUCUREȘTI

PREFAŢĂ

Astăzi poetul cu chip luminos, de etern copil, se află în plină rodnicie a înzestrării sale creatoare. Dar aşa cum nu încetez să spun, el va rămîne veşnic pentru mine unul din cei patru tineri care, în anii 60, au izbîndit, cu obstinaţia îndîrjită a credinţei lor în autenticitatea, în adevărul artei, să schimbe datele fundamentale ale crugului liricii româneşti, să lumineze din nou, într-o reîmprospătată primăvară creatoare, destinul, înnourat pentru o vreme, al poeziei noastre. Din simbolica tetradă, fiecare şi-a despărţit mersul, pe cărarea pentru el anume croită, de întrebările nesăţioase ale fiinţei, de formaţia şi gustul care determinau fiecăruia arta poetică definitorie şi universul poeziei în general.

Cărarea ce i s-a deschis lui Ioan Alexandru fusese, în parte, netezită de o ascendenţă clară, de netăgăduit, a înaintaşilor săi transilvani. Poetul cobora din steiurile aspre şi plaiurile curate care modelaseră pe Coşbuc şi Iosif şi Goga şi Blaga şi Coţruş şi Beniuc. Şi se înfăţişa, în plină lume modernă, cu purităţile neprihănite din arhaitatea satului transilvan, cu luminile cerului de înălţimi oglindit în ochii feciorelnici. La 23 de ani, în 1964, volumul de debut, *Cum să vă spun*, trăda o conştiinţă sigură de artist şi de om. Conştiinţa aceasta timpurie a unei vocaţii certe conferea o gravitate severă universului poetic care prindea să se închege vizibil din versurile simple şi puternice ale începutului. Înfriguratele întrebări juvenile despre fiinţă, despre rapor-

turile între om și univers, despre scara lucrurilor, țîșneau încă de acum, cînd privirile poetului se aținteau cu scormonitoare curiozitate asupra lumii înconjurătoare. Și încă de pe acum, imaginile puține dar limpezi încercau, parcă, o articulație cosmică. In *Cîntec* bunăoară, poemul despre izvor culminează cu întrebarea privitoare la sensurile genetice și thanatice.

Acum a-nghețat.
Peste ape
Un flux de lumini plîngînd l-a țesut.
Dedesubt — izvorul ce face ?
Și cum a fost la început ?

(*Cîntec*)

Nașterea, obîrșiile îi cheamă atenția uimită în fața începutului de dialog al ființelor cu pămîntul și lumina, ca în *Mînzul*, unde asistînd la geneze ca martor, se simțea ucenic întru demiurgie și solidar cu creația, clamîndu-și într-un vers de rară frumusețe identitatea, cu toată făptura, cu soarele, cu ziua, cu strigătul însuși : „Eram pe cîmp cînd răsăritul soare / întemeia în mine strigînd o nouă zi".

Mijea, din frînturi, o chemare adîncă, nelămurită încă, înspre lucrurile mari ale lumii, a tînărului poet, a cărui fantezie creatoare părea a se sprijini atunci, în chip preacumpănitor, pe elementele pămînt și lumină. Acestea aveau să-și sporească notabil recurența în volumele din anii ce au urmat, în *Viața deocamdată*, apărut în 1965, ca și în *Infernul discutabil*, din 1967. Mai întîi, desigur, pămîntul, acela de care se legau atavic puține nădejdi și multe dureri spăimoase ale țăranilor. *Pămînt crăpat, pămînt uscat, pămînt brut* și *piatră neagră*, hrănesc viziunile de tristețe și parcă de grele răspunderi ale poetului în legătură cu satul său, cu lumea sa de sărace bucurii și resemnări fără leac. Htonicul cu atributele sale se construia ca permanență configurativă în cosmosul rustic și pastoral al lui Ioan Alexandru. Atît de greu, de aspru, de ponderos ori atît de spulberat, pămîntul era totuși apt de sublimări care să-i modifice calitatea. Purificat prin suferințele acumulate care-l transfigurează, el dobîndea

transparența lacrimilor, devenind „cea mai curată lacrimă din univers", ca în poemul *Clopotele* din volumul *Infernul discutabil*, și care se încheia, dealtfel, cu o imagine a pămîntului de o dureroasă frumusețe: „Pămîntul de departe văzut e-un clopot sugrumat / Pe-o lacrimă enormă uscată lîngă mare".

Dincolo de toată posibila impuritate, nerodnicie, degradare, pămîntul este scump poetului ca loc al rădăcinilor și al vieții din adînc, al germinației, ca țărînă sacră călcată de turme veacuri la rînd și în care coboară morții dragi, ca matcă neclintită a satului străbun. Și tot mai mult și mai insistent, elementul acesta statornic se înveșmîntează cu aspecte fabuloase, de basm, ori se investește cu simbolică lăuntrică, legată de devenirea eroului liric. Chipul acestuia se străvede curat în *Zi și noapte* (din același volum *Infernul discutabil)*, poem de data asta despre ape și ierburi sub lună, de așteptări încă nelămurite, dar creînd tensiuni premonitorii. Desăvîrșit pur, el stă de pază lîngă ape, cu chip angelic, „cu obrazul / limpede ca o lamă înghețată". Căci lui îi va reveni misiunea încă neștiută, dar bănuită, de a se împotrivi întunericului cu mijloacele blînde și pline de putere ale luminii.

În anul 1969, apărea volumul *Vămile Pustiei*, volum mărturisind poetul la răscruce de drumuri. Neliniștile cresc enorm, ca niște bezne, în care sufletul se zbate amarnic. În noaptea care se întinde, lucrează uitarea malefică, ucigătoarea uitare. „Nu mai știe nimeni ce-a fost", se rostește în *Ego sum via* (Eu sînt calea). „Totul e-nchis și lăsat în uitare / În marea clepsidră", se spune în *Fluturii negri*, din care pricină „Descoperit stă universul orb / Întors cu spatele către Ființă". Cuvintele cele mari, izbăvitoare, sînt proferate *(Pantocreator, Ego sum via)*, dar sensul lor e pierdut. Întru căutarea acestui sens pare a se contura aci chemarea poetului. Semnificația ascunsă și luptătoare a spiritului se relevă cu o forță concentrată de aspre asceze. Viața și moartea amestecate pînă la confuzie intră legate în simbolul fundamental al călătoriei. Vastul poem *Ascensiunea* atinge momentele de maximă tărie ale expresivității artistului, poezia devenind depozitara misterului absolut al vieții și morții, cu-

prinzînd toate dimensiunile pe care se desfășoară aventura supremă a spiritului. Corabia fantomă, demnă de pana unui Coleridge, îl poartă pe erou spre obîrșii ori spre sfîrșit, în departe ori în aproape"... apele acestea neclipocind bizare / Ce-ncremenite fumegă și parcă oprite dau / Să se întoarcă..." Dar ele sînt și imobile și mișcătoare: „O, apele acestea vîrtejuri ce se-nvîrt / În junul stîlpului de foc prin care vorbește tunetul..." Acolo, în ambiguitatea marei poezii, viziunea eleată și cea heraclitiană se îmbină pentru sugerarea suprapunerilor, a identității nu numai în materie de mișcare, ci și în ordinea începutului și sfîrșitului, a obîrșiilor și încheierilor, căci tentativa aceasta misterioasă a călătorului înfățișează metaforic punctul în care toate se întîlnesc, toate converg, într-o origine regăsită, ca punct de *coincidentia oppositorum*, afirmat cu apodictică certitudine într-un final ce sună ca o revelație:

Și uite-aici e moartea și-ntîii zori de zi!
(Ascensiunea)

Ascensiunea într-adevăr începuse. Adică poetul reînvăța cu sîrg cele uitate de ceilalți. Și cei patru ani care despart *Vămile Pustiei* de volumul *Imnele Bucuriei* înseamnă în devenirea lui Ioan Alexandru un interval esențial de progres în cunoaștere. A fost o scurtă pauză în creație, dar ce recoltă a gîndului, ce extensie a orizontului de cultură, ce adîncire a propriilor idei mitopoetice au fost provocate de confruntările cu Europa contemporană! Poetul l-a descoperit la Freiburg pe Martin Heidegger, cel mai de seamă filosof german modern, care-și trăia acolo ultimii ani. Și ne îngăduim a crede că lămurirea asupra sensului creației și misiunii sale poetice s-a produs în Ioan Alexandru sub directa înrîurire a gîndirii heideggeriene. Mai întîi, cum se știe, filozoful german era, mai presus de orice, un căutător de temeiuri întru toate[1]. Căutarea unor geneze existențiale și ontologice îl purta înspre sursele grecești ale gîndirii. Iar cum socotea limba ca lăcaș al ființei, vedea în poet un cetitor în origini,

---

[1] George Uscătescu — *Heidegger e il suo secolo*, în *Symposion Heidegger*, Madrid, 1971, p. 13.

un dătător de nume lucrurilor, fără de care ele nu există (vorbă ce revine ca un leit-motiv în *Das Wesen der Sprache*[1], în forma *Kein Ding ist, Wo das Wort fehlt)*. Şi într-un vers celebru din Hölderlin, din poemul *Andenken, anume Was bleibet aber, stiften die Dichter* (Dar ceea ce rămîne, întemeiază poeţii), pe care-l supunea analizei, filozoful hărăzea poetului capacitatea unică de a întemeia fiinţa prin cuvînt *(Dichtung ist wahrhafte Stiftung des Seins)*[2]. Pe de altă parte, Mircea Eliade, într-o pagină din acelaşi volum mai înainte pomenit, *Symposion Heidegger*, tenta, într-o interpretare superioară, omologarea conceptului de *fiinţă* cu cel de *sacru*, filozoful român al culturii postulînd necesitatea omului modern de a redobîndi dimensiunea sacrului şi plenitudinea fiinţei.

Dar toate acestea cum s-au tradus prin filtrul atît de particular al gîndirii lui Ioan Alexandru? Curios cum am văzut că era de la început cu privire la începuturi, doritor de a umple cu sens vorbele acelea pe care le auzise, dar nu le ştia, însetat de plenitudine ca şi de sacru într-un fel instinctiv ca tot ţăranul român, poetul a pornit într-o uriaşă aventură a intelectului şi a spiritului care avea să-l împlinească şi nu atît să-l modifice. A învăţat greaca şi ebraica, limbile în care cuvîntul păstra închisă taina sacrului şi deci valoarea de logos (ca să traducă mai tîrziu *Imnele* pindarice şi *Cîntarea Cîntărilor)*. Şi de la acelea a învăţat sacralitatea limbii sale curate de la ţară şi din cărţile noastre sfinte. Căci poetul s-a cufundat întru ale sale, a găsit cu bucurie arhaitatea izvoarelor de viaţă autentice care leagă ieri-ul de azi-ul şi a prins puteri noi şi nebănuite în creaţie. Mai cu seamă a descoperit Bizanţul şi poezia şi muzica lui şi cuvîntul lui neatins de stricăciune. Şi s-a petrecut cu poetul Ioan Alexandru acel admirabil fenomen de fuziune a unei sensibilităţi moderne neliniştite, bîntuite de tristeţile vieţii în contingent, cu *isihia* bizantină strămoşească, dăruitoare de

---

[1] Martin Heidegger — *Unterwegs zur Sprache*, Neske, 1959, p. 164.

[2] Martin Heidegger — *Erläuterungen zu Hölderlins Dichtung*, Frankfurt am Main, 1963.

echilibru și bucurie, fenomen petrecut cu unul din foarte marii muzicieni români, din păcate dispărut dintre noi foarte devreme, Paul Constantinescu. Acela adusese în muzica zilelor noastre amintirea întăritoare a unui trecut fecund, în toate studiile, variațiunile, sonatele și mai cu seamă în oratoriile sale acum clasice, introducînd jubilantele teme imnice bizantine de care a răsunat tot veacul nostru românesc de mijloc. Regăsim în blîndețea și dulceața acelei muzici vechi tratate în spirit contemporan, în luminile străvezii care înconjură sunetul și cuvîntul, bucuria liniștii nestricate ce radia din sufletele pioase și curate ale strămoșilor noștri de demult. Și unduirea versului, ca și a frazei muzicale exprimă integral resorturile cele mai ascunse și mai specifice ale ființei noastre etnice, scoțînd la suprafață valorile ontice ale rădăcinilor.

Așa ne explicăm nu numai apariția, în 1973, a *Imnelor Bucuriei*, acel mirabil volum de versuri, dar și intrarea și, pînă astăzi, rămînerea poetului în ceea ce am numit și altădată, atitudinea imnică. În fapt, el descoperise suprema funcțiune a poeziei, care, de atunci, s-a omologat cu un grav, responsabil sacerdoțiu pentru artistul scormonitor în profunzimi. Poetul oficiază în slujba cuvintelor (a conținutului lor esențial), ca în poemul *Marele Preot*, într-o neîntreruptă sărbătoare a creației sacre, aspirînd spre adevărurile ultime, spre lumina fără apus a lucrurilor spiritului :

Graiul e templul în care mi s-a dat
Să fiu ca mare Preot sfintelor cuvinte
Să le cunosc cu rîvnă, să le pasc
În iarba deasă de printre morminte

Or, el nu enunță decît atributele eterne ale marei poezii care tinde să devină *res sacra, res universalis,* ca și ale poetului aspirînd la demnitatea de vates, după modelele statornicite ale unui Virgiliu sau unui Dante, tot mai departe de joc și gratuitate. O sete enormă de tărîmul luminii noncreate, inspirată poate de Palamas, o sete de perfecțiuni celeste, de împlinire a ființei pe toate laturile se vădește acum în poemele obsedate de lumină, de crini și fluturi, de cîntece de nuntă devenite *cîntări*

ale cîntărilor, epitalame cosmice cu semnificația filozofică de redobîndire a unității celei dintîi ființe primordiale, ca în *Iubire*. Căci poetul are vocația patriei spirituale, deci deține darul profeției, al vestirilor de seamă către oamenii pe care-i iubește și-i cheamă în lumină. Și poate de aceea motivul cîntărețului tînăr cu crini apare frecvent, însoțit de simbolul drumului, al urcușului ca probă inițiatică, al cîntecului care se face pădure.

Cu întinsul poem din acest ciclu imnic, *Întoarcerea poetului,* credem că Ioan Alexandru atinge o nouă coardă a expresiei artistice și o nouă treaptă a creativității. Tulburătoarea, grozava luptă a sufletului aspirînd, prin transcenderea ordinei comune a ireversibilului, înspre origini, înspre dobîndirea stării aceleia de tainică înțelegere a genezelor cosmice și sufletești, a momentului primordial de ieșire din chaos a creației, a momentului cînd pustia rodește, se încheagă în dramatice stanțe. În curgerea nebunească a lucrurilor lumii, a timpului înșelător, a eului dezlănțuit în veșnică fugă, eroul liric aspiră spre un absolut care i se sustrage, în care ar vrea să poposească o străfulgerare de clipă, în „Miezul acela fraged și plăpînd din care / izvorăște soarta..."

Drama căutării, a aspirației fără sfîrșit, e zbucium comprimat, plîngere transfigurată :

Oh, de-aș putea încremeni o clipă
Măcar o noapte ah, un ceas s-aud ceva
Să văd să pot pricepe măcar eu
Urna ce voi fi ! De unde oh, și încotro
Bătrîne ! Nu-s decît fugă agonie
Nu-s decît creștere nu pot decît
Să tind, nădăjdui, Misterium tremendum.

Cînd însă vorbește despre toposul și starea aceea a desăvîrșirii întrevăzute cu ochii cunoștinței, versul devine splendidă litanie în care deslușești laolaltă inflexiunile imnurilor bizantine ale lui Roman Melodul sau ale imnurilor lui Hölderlin, ori ale folclorului românesc în momentele harurilor supreme :

Pustia singură era Pustia pururea fecioară
Naște și se-nchide iară Pustia
Limpede rodește numai cînd focul o umbrește
A fost o zi a fost un ceas Cînd grea
Pustia a rămas Focul pustielor ascuns
Celălalt foc l-a fost pătruns Izvorul tainic
Din pustie a fost rîvnit de veșnicie
În miez de noapte cînd ieșea Din sine_
Și se pustia în dansu-acela nemișcat
S-a dezvelit și s-a lăsat Izvoru-aici
S-a fost deschis și Trăznetul în el
S-a-nchis, O, sfîntă nuntă în Pustie
Lumini veneau în luminie
Lumină lină luminînd Pustia zămislea
Cuvînt...

(Întoarcerea poetului)

Versurile acestea cu desen mai puțin obișnuit, cu amestec de ingambamente, rime interioare, aliterații, sugerează prin strania lor muzicalitate ritmuri de lente dansuri sacre, însoțind hierogamia celestă. Ca întotdeauna cînd arta atinge tema majoră a cosmogoniilor, a genezelor, temă rar atinsă și numai de cei aleși ai lumii, ritmurile capătă o putere și o organizare de o sugestivitate solemnă și gravă. Să ne gîndim doar la *Creațiunea* de Haydn sau la cosmogonia din *Scrisoarea I* de Eminescu, la care vine să se adaoge hierogamia ținînd de rădăcina ortodox-bizantină a spiritualității românești din poemul lui Ioan Alexandru, care păstrează astfel tradiția liricii românești de *res sacra*.

De atunci încoace, poetul a prins a spune mai cu seamă despre înnoiri și renașteri, despre cuceriri ale vieții spirituale, s-a lăsat permeat de o adevărată invazie a luminii care transfigurează totul, schimbînd pînă și răul în bine, purificînd, resacralizînd. Lumina devine în lirica lui Alexandru Tema supusă la infinite și meșteșugite variațiuni, cum se întîlnesc la prea puțini poeți ai lumii. În același timp, lirica lui se scaldă cu

pure voluptăți în simbolurile tradiționale: crinul, pelicanul, ulciorul, albina și multe altele.

Niciodată însă palingeneza spirituală proprie, istoria ființei care se îndreaptă însetată spre desăvîrșire, drama condiției umane, grave și tăcute, a țăranului, n-au îndepărtat pe poet de gîndul tot mai întemeiat al patriei sacre, al pămîntului natal. Tărîmul transilvan conferă imnicei lui Alexandru un alt ton adînc și complementar, o incifrare care înalță locul rădăcinilor sale etnice printre cele alese. Cu încetineli solemne, iărăși hölderliniene, poetul urmărește mișcarea eroică anonimă, dramatică fără ostentație, a istoriei naționale, scrise în natură, în păduri și pe ape, în generațiile succesiv mucenicite prin jertfă tăcută, umilă. Simplitatea se încarcă și se covîrșește adesea prin forța unor simboluri. În poemul *Casa părintească* se întruchipează arhetipul casei arhaice din satul ardelean unde, de milenii, țăranii trăiesc ritualurile străvechi ale nașterii, botezului, nunții, morții și sărbătorilor ciclice:

Poartă străveche în satul părintesc
Simbol curat fără zăvor
De-o parte te veghează țintirimul
De alta șopotește un izvor

Acolo-i casa noastră din lemn și din pămînt
Clădită anevoie în sudoare
Pe dealul nostru molcom transilvan
Sărac în dobitoace și grînare...

Căci casa românească de țăran este pentru poetul Ioan Alexandru, cum era și pentru sculptorul C. Brâncuși, un cosmos simplu, cu izvorul și cimitirul alături, cu începutul și sfîrșitul. Și una din funcțiile poeziei, fundamentală pentru Alexandru, stă tocmai în conservarea, în cultivarea acestei atît de rare suprapuneri între arhetip și paradigmă specifică spiritualității țărănimii românești:

Nu-i cîntecul iubitul meu frate
De drum decît păstrarea acestui sat
Ceresc aici în pace între oameni.
(Imnul lui Ştefan cel Mare)

Apariţia, în 1976, a volumului *Imnele Transilvaniei* marca din partea poetului o coborîre tot mai adîncă spre rostul lucrurilor, spre întocmirea lor tainică. Simţindu-se urmaş, coborîtor din cei vechi, din antica stirpe a pămîntului, el săvîrşeşte gesturile de evlavie ale vlăstarilor vrednici, îşi îndeplineşte îndatoririle primordiale faţă de cei care au străbătut drumul cu spini al istoriei neamului (vezi, spre pildă, *Patria* sau *Imnul străbunilor)* şi care-şi cer fiecare chemarea pe nume. Astfel se explică recurenţa impresionantă a biografiilor de eroi, mai slăviţi ori mai umili, înălţate în lumina gravă a devenirii unui popor alcătuind harta noastră cea de toate veacurile, însemnată cu suferinţă şi sînge. Cu numele cele mai răsunătoare, ca Gelu şi Bogdan şi Avram Iancu, poetul reface etapele unui drum neîntrerupt, urmat cu aspra îndîrjire a unui neam de păstori şi plugari, pentru care, ca în *Imnul voievodului Gelu,* erou este „bunul oştean păstor, plugar şi voievod / Ţăran acasă nedesprins din sfintele origini".

Această nedesprindere din obîrşii este, de fapt, şi a poetului însuşi şi-i dă puterea identificării cu întreaga istorie şi întregul spirit al neamului său, cu cele două planuri care se întîlnesc uimitor, într-un amestec de durată şi eternitate. Trecerea prin istorie nu e „reală" decît dacă aceasta se păstrează înfiptă în neschimbatele origini care singure dăinuiesc rodnicie pămîntului şi oamenilor patriei.

Cum se întîmplă şi la Eminescu şi la Blaga, dar desigur în alt mod, şi în universul sapienţial ţărănesc al lui Ioan Alexandru fuzionează viziunea unui timp istoric care curge rodnic, cu viziunea neclintirii eterne a satului arhaic. Poetul *Imnelor* rămîne astfel ancorat în cele mai îndepărtate tradiţii româneşti pe care, spunîndu-le în graiul plin şi greu ca spicul al ţăranului ardelean, le reîntemeiază în cel mai deplin sens heideggerian, trecîndu-le în puterea de logos refăcut a cuvîntului.

Și o anumită determinare foarte profundă și foarte personală îl fixează chiar, după o mărturisire a sa, într-o atitudine „imnică“ permanentă, expresie a unei vocații asumate a entuziasmului specific, jubilant, care însoțește actul contemplației lumii, transmis celorlalți printr-un efort de resacralizare a cuvîntului înțeles ca o datorie mai presus de fire.

De aceea, de la *Imnele Bucuriei* la *Imnele Transilvaniei*, la *Imnele Moldovei* (apărute în 1980), întîlnim prea puține suișuri ori mutații, ci mai adese reluări, întăriri și limpeziri ale viziunii poetice particulare. Cu *Imnele Moldovei*, poetul transilvan a trecut munții „dincoace“, schițînd gestul ancestral al descălecătorilor, al întemeietorilor care au plecat de demult, cu turmele, din trecutul învăluit în cețurile legendelor, au legat între ele toate ținuturile românești. Dealtfel *rădăcina, ctitoria, întemeierea* devin în volumul acesta cuvinte cheie pe care se construiesc metafore esențiale, compunînd imaginea unitară a patriei ca univers al liricii lui Ioan Alexandru.

Ca spațiu și timp de istorie, patria este sfîntul și iubitul loc hărăzit viețuirii bătrînului nostru neam, cu puținele bucurii și multele suferințe ce i-au fost date, de la naștere la trecerea cea mare a fiecăruia. Pe spațiul acesta, prin timpul acesta, s-au petrecut anotimpuri, au înflorit și s-au ofilit vieți de oameni simpli și curați, au rămas sanctuare încrustate cu semnele frumuseții și slovei, nenumărate amintiri ale unor întîlniri cu sensurile adînc intuite ale răscrucilor de istorie:

Sfințit e roată din mare pînă-n munți
Fiece deal cu sîngele din mine
Și mă numesc Moldovă pe pămînt
Și țin de un Ceahlău care mă ține

De muntele la față preschimbat
Sub marele Păstor în plină vară
Cînd cei trei frați au înțeles curat
Că seminția noastră-i milenară

Şi-n Transilvania unul s-a dus
Şi celălalt pe Argeş mai departe
Şi-au înţeles prin veacuri ca răspuns
Că ce-i unit în duh nu se desparte...
(Vara pe Ceahlău)

Toate mărturisesc o nedesminţită unitate într-adevăr. *Zugrav la Humor* şi *Războienii, Imnul lui Petru Rareş* şi *Moldoveanca, Frescă la Voroneţ* şi *Sînziene la Suceava* şi cîte altele înalţă în slavă locuri, oamenii şi monumentele moldovene. Nici Valahia însă, nici Transilvania nu lipsesc din viziunea integratoare a poetului care se uimeşte, se minunează şi cîntă, celebrînd ca imnografii din vechime, cele de atunci şi cele de acum, îmbrăţişîndu-le pe toate ca pe expresia globală a unei spiritualităţi de nespusă frumuseţe în simplitate. Şi el participă, din modernitatea zilelor noastre rănite de grabă şi indiferenţă, la viaţa acelora vechi care se desfăşura cumpănită de aspre legi morale interioare, de o strictă măsură a faptului, gîndului şi vorbei (măsură tot mai des amintită de poetul athosului ţărănesc), îndulcite doar de forţa benefică a ritualurilor reconciliatoare.

Şi astfel mereu începutul, *Rădăcina*, şi mereu sfîrşitul care înseamnă întoarcere întru ţărîna patriei, ca în *Transilvania*, întoarcere după tipicurile tradiţionale :

Pe dealu-acesta-n satul transilvan
Copiii mei să mă-ngropaţi pe mine
Pe-aceste blînde culmi dumnezeieşti
Să îmi petreceţi sufletul cu bine.

Să fie codrul verii înflorit
Ca nimenea să nu mă bage-n seamă
Cum voi pleca în Patrie-ndărăpt
Cu un bănuţ legat într-o năframă...

Pe deasupra şi prin transparenţa patriei de ţărînă, carne şi sînge, întemeiată şi păstrată cu jertfă şi iubire, Ioan Alexandru ţese cu mîini angelice, conturează, într-un spaţiu şi un timp mitic, o proiecţie ideală a Patriei, imaginea ei eternă, neschimbătoare, modelul spre care fiinţa lui aspiră cu o nădejde luminoa-

să, cu o bucurie infinită. Căci în ordinea aceea mitică pe care el o sugerează reluînd, bunăoară, mitul *Mioriței* (ca în *Oaia stîră)* sau mitul vîrstei de aur printre altele, cunoașterea încetează de a mai fi proces fragmentar, discontinuu, iar nașterea și moartea nu mai sînt implacabil ireversibile. Pentru poet, comunicarea între cele două planuri pe care se situează Patria devine nu numai posibilă. Continua lor interferență, considerată ca un raport permanent, ca un dialog între o *natura naturans* și o *natura naturata*, între forțele creatoare și rezultatul lor, creația, face din universul poeziei lui Ioan Alexandru un univers activ, al unei prielnice, binevestitoare fertilități, al unor puteri însuflețitoare, spiritual germinative pentru toată firea.

Cunoscutele, clasicele simboluri de sorginte bizantină vin să încifreze (sau să tălmăcească în limbajul semnelor) conlucrarea, interacțiunea dintre cele două ordini în care, în chip egal, pentru cine știe, e implicată patria : păunul, vița de vie, trandafirul Totul se aplică și se subsumează realității supreme a Patriei pămîntești și celeste, care domină acum incontestabil opera poetului, realitate magnificată de el în inspirata-i vorbire „imnică“ despre vechimea și calitatea spiritualității românești

În tentativa sa de-a aboli granițele dintre eul poetic și lume, pentru a putea pătrunde în esențe și striga dinăuntrul lor miracolul lucrurilor, artistul care privește și cultivă ca pe o sacră misiune darul poeziei își intensifică și în *Imnele Moldovei* efortul de reîntemeiere, de resacralizare a cuvîntului, reducînd și simplificînd, din ce în ce mai evident, elementele discursului liric. Ceea ce urmărește veghetorul acesta care vrea să hărăzească oamenilor mesajul luminii și al iubirii ce purifică și înnobilează, este să dea cuvîntului său goliciunea smerită care să-i repotențeze în cea mai mare măsură valoarea și forța de logos, accentuînd și astfel caracterul imnic al creației sale. Așa cum dorește, poezia sa răsună ca „imn nestăvilit“, ca „bucurie fără de măsură“, stăpînind puterea sabiei care pătrunde tainic și nevăzut prin vălul firii fără „a-l fi străpuns“ *(David).*

Procesul de simplificări și reducții continuă și în creația ulterioară, atingînd chiar substanța mitopoetică, așa încît *Im-*

nele Țării Românești (Editura Cartea românească — 1981) suie o treaptă reală în drumul poetului. Din capul locului, o unitate mai deplină rostuiește materia întreagă a volumului. Emblematic, o figură istorică se statornicește pe zidul cu portrete de ctitori edificat de poet: Constantin Brâncoveanu. Nu cel dintîi, desigur, dar cel mai mare, prin supunerea la jertfă pentru patrie și credință cu toți feciorii lui. Între poeme, cu o ritmicitate de leit-motiv, răsună numele martirului intonat solemn de glasul poetului de nenumărate ori. Peste douăzeci de imnuri îi înviază amintirea copleșitoare, dînd ființei lui înfrînte și victorioase aura de poezie aleasă pe care legendele hagiografice bizantine o țes în jurul altui voievod la fel căzut și izbăvit, a împăratului Mauriciu al Bizanțului (Mavrichie, după rostirea românilor din vechi). În vremea vieții, în clipele căderii în moarte eroică sau în reprezentări cu reminiscențe de iconografie specifică (ca în strofa :),

Desculț într-o cămașă dintr-un fir
Cu pruncii tăi pe uliți bizantine
Cu capu-n brațe strămutat la cer
Te văd în veci părinte Constantine...
(Brâncoveanu)

neîncetat, domnul e arătat, în simplitatea lui țărănească, drept simbol de țară și de dreaptă viețuire. Și sub această „efigie în eternitate", „Iio Brâncoveanu Constantin", cu care se încheie *Imnul lui Constantin Brâncoveanu,* palpită lirica întregului ciclu, robită de iubire față de sacrificatul, deci ctitorul de viață și veșnicie pentru poporul român și care se învecinează prin acestea cu toate stările eroilor, înțelepților, creatorilor români dintotdeauna. Și faptele lor, și gîndurile lor sînt ridicate în planul unei istorii transfigurate și coherente, prin inculcarea unui sens al misiunilor spirituale de îndeplinit, transmise din generație în generație.

Astfel, cu *Neagoe Basarab* și cu *Relicvarii,* poetul traduce în limbă de metafore blagiene și bizantine îndrăzneața și adevărata idee a lui Iorga, *Byzance après Byzance :*

Bizanțul a căzut în răsărit
Greul luminii-n țara românească
Pe dealuri și colini mărturisit
În mănăstiri și schituri să rodească.

Sofia sfîntă s-a împrăștiat
De pe Bosfor smerită-n iatagane
Și vulturu-n Carpați s-a strămutat
Cu slova ei pe steaguri și icoane...
(Neagoe Basarab)

Sau, de o frumusețe gravă și reculeasă este și *Imnul lui Matei Basarab*, cu o primă parte de-a dreptul hölderiniană, încărcată de sensuri generalizate ale spiritualității, continuată apoi în versurile obișnuite în care spune poetul faptele noastre și în care sînt relatate și acelea materne, îmbogățitoare.

Participă la întemeierile în duh și Tudor Vladimirescu, deoarece în viziunea lui Ioan Alexandru există și o sfințenie a eroilor, o sfințenie a mesajului jertfei transmis urmașilor. Și nu lipsește dintre ctitori nici Brâncuși, a cărui *Columnă* e socotită, pe bună dreptate, ca orice operă mare, jertfă și sanctuar și versurile poetului o spun ritos :

Unde e jertfă e-nceput de țară
Pentru cei duși și cei ce vor veni.
(Brâncuși la Tîrgu Jiu)

Puțin mai departe aceeași columnă dobîndește atribute de *axis mundi*, de scară suitoare și coborîtoare, în versurile din *Columna lui Brâncuși*.

Ceea ce pare deosebit de expresiv nu pentru extensia, ci pentru adîncirea ariei tematice este preocuparea devenită aproape obsesivă a obîrșiilor, a cosmogoniilor, ca întemeieri în spațiul terestru, ca și în cel spiritual. Gîndul întemeierii cosmicizează, unește și dă sens unei deveniri într-un spațiu dat, transformat în topos sacru. De aceea *Imnul Olteniei* trasează cu grijă o hartă a sacrului întîlnit în fiece gest, urmînd o tradiție fără apus :

I-o rînduială în româneasca țară ce nu poate
Pieri...

Și ctitoriile de la Cozia, Argeș, Hurezi sînt privite ca niște cosmosuri ale căror pridvoare fac trecerea dintre profan și sacru, primind și trecînd mai departe puterea prea plinului. Ba pentru Tismana se amintește străvechiul mit al întemeierii prin imolarea balaurului, mit apolinic legat de Delphi ori de alte moduri de înțelepciune arhaică *(Imnul lui Nicodim de la Tismana)*. E însă de trebuință o știință a tehnicii acordului între macrocosm și microcosm, între toposurile sacre și suflet, între Patrie și Ființă. Și cu acestea pătrundem într-o altă zonă a preocupărilor acum mai insistente ale poetului, intrat într-o fază de simplitate și de dorință de lepădare a egoismelor, a orgoliilor, detectabilă din numeroase poeme. *Stingerea de sine* este formula întrebuințată de îmbunătățire morală. După ea tînjește poetul și pentru ea lucrează cu rîvnă neostenită, cum ne arată atîtea autoportrete și mai ales *Lăuntric*, mărturie a bucuriei cosmicizării lăuntrice:

Căci nu-i de mine nimeni înafară
Toate-s lăuntric cosmosul se ține
În leagănul luminilor din mine.

Urmarea împlinirii înăuntru este urmată de desăvîrșirea relațiilor umane. *Patrie* și în special *Topos* marchează locurile scumpe ale întîlnirilor binecuvîntate între oameni, solidaritatea, iubirea făcînd cu putință revărsarea totului în unitate. Este aci o lecție mai nouă în „didactica magna“ a lui Ioan Alexandru continuată și în alte poeme, ca în *Fiul meu Ștefan*, unde, în stilul de demult, părintele dă învățături „moralicești“ urmașului, într-o tradiție venită din Egiptul vechi la Bizanț și intrată și în aria noastră de „hristoitie“. Iar poemul *Copil* conține o înduioșătoare mărturisire a continuității generațiilor ca modalitate a întineririi sufletului, dar mai ales a reînvățării simplității. „De cuvinte mari m-am depărtat / Nu mai aflu-n ele bucurie“, spune Ioan Alexandru, și-l credem. Fiindcă, într-adevăr, din spusa lui poetică a dispărut orice emfază, chiar retorismul adesea frumos al unui trecut simbolism excesiv. Poate un contact mai strîns

cu medievalul autor al *Cîntecului despre soare* (ale cărui urme se străvăd ici-colo, cu *sora noastră lună, fratele nostru pămînt, sora moarte)* să-i fi fost de folos și aci, în volumul străbătut de ethosul adînc și blînd al unei creații care slăvește toposul sacru al Patriei, îndeamnă la perfecționarea necontenită a ființei și la solidaritate universală.

Pătrunzîndu-te de opera lui Ioan Alexandru și de mesajul ei care vine din străfundurile amintirilor noastre colective, poți abia înțelege acea enigmatică vorbă a lui Hölderlin :

„Was bleibet aber, stiften die Dichter.“

ZOE DUMITRESCU BUȘULENGA

NOTĂ BIOBIBLIOGRAFICĂ

S-a născut în noaptea de Crăciun a anului 1941, în satul Topa Mică, județul Cluj — sat așezat între păduri de goruni, pe dealurile ce premerg Munții Apuseni — din părinții Ioan și Valeria Sandor, țărani români. Școala elementară a urmat-o în satul natal, gimnaziul la Sân Mihai, un sat vecin mai mărișor, unde s-a bucurat de instruirea profesorului Ilie Butoi, latinist și patriot adevărat.

Absolvind liceul Barițiu din Cluj, s-a înscris, tot acolo, la Facultatea de Filologie, în anul 1962. A absolvit-o în anul 1968, la București, unde se stabilise din 1964 ; a fost reținut asistent. A avut răgazul unor aprofundate studii postuniversitare : a obținut bursa Alexander von Humboldt, prin concurs, la recomandarea filosofului Martin Heidegger. A studiat filosofie, teologie, filologie clasică (greaca și ebraica), istoria artei, la Freiburg, Basel, Aachen, München, întreprinzînd tot atunci călătorii de studii în mai toată Europa, la Constantinopole și la Ierusalim, în căutarea mătcilor-rădăcini ale spiritualității noastre.

Doctoratul în filologie cu teza *Patria la Pindar și Eminescu*, cu o traducere integrală a operei pindariene, l-a susținut în 1973, la un an după întoarcere, la Universitatea din București, unde ține, de un deceniu, seminarii de poezie comparată. Pune preț pe contactul studenților cu textele autorilor, prin citire cuvînt cu cuvînt, pe original și traducere la nevoie, spre cunoașterea intimă a felului în care se actualizează rostirea la cei mari

al lumii. Așa a citit în cursul anilor Eminescu, Efrem Sirul, Roman Melodul, Dante, Sofocle, Platon, Sappho, Hölderlin, pînă la Claudel și Heidegger. De asemeni, ține un seminar de limbă și civilizație ebraică veche; a citit psalmii, Cărțile profetice.

A fost invitat de-a lungul anilor să țină conferințe la mai multe universități europene.

Din 1964, este membru al Uniunii Scriitorilor din R. S. România.

Din 1979, este membru al Uniunii internaționale de scriitori Die Kogge.

★

OPERE :

1964 *Cum să vă spun,* Editura Eminescu
1965 *Viața deocamdată,* Editura tineretului
1967 *Infernul discutabil,* Editura tineretului
Vina, Editura tineretului
1969 *Vămile Pustiei,* Editura tineretului
1970 *Poeme,* Editura Eminescu
1973 *Imnele Bucuriei,* Editura Cartea românească
1975 *Imne,* Editura Eminescu
1976 *Imnele Transilvaniei,* Editura Cartea românească
Legszebb versei, ediție în limba maghiară, colecția „Cele mai frumoase poezii", Editura Albatros
1977 *Imne,* în colecția „Cele mai frumoase poezii", Editura Albatros
Poezii în lectura autorului, Casa Electrecord (disc)
1978 *Iubirea de Patrie* (volum de eseuri), Editura Dacia
Cântarea Cântărilor (traducere, Editura științifică și enciclopedică)
Luchian zugravul, Editura Meridiane
1976—1979 Pindar, *Ode,* I—II—III, traducerea operei integrale pindarice, Editura Univers
1980 *Imnele Moldovei,* Editura Albatros
1981 *Imnele Țării Românești,* Editura Cartea românească
Poesii, traducere în limba italiană, Editura Eminescu

*

Intr-un eseu publicat cu un deceniu în urmă într-un volum colectiv *(L'imagination créatrice,* Ed. A LA BACONNIÈRE, NEUCHATEL, 1971) cuprinzînd cuvîntările mai multor poeţi europeni întruniţi la un congres internaţional de poezie lîngă Paris, eseu intitulat „Spiritualitate antică şi spiritualitate bizantină în poesie", care a avut un mare răsunet între participanţi, poetul încerca să formuleze sensul lucrării poetului în lume în limba sa maternă ; ce anume stă la temelia operei sale, de la *Imnele Bucuriei* încoace.

Poezia antică aşeza poetul în hotarele limită de oracol, de mijlocitor al focului : acesta este locul lui Pindar în lumea veche, la Delfi şi Olimpia.

Roman Melodul de la Hagia Sofia, cel mai de seamă poet al Bizanţului — „Dante al Orientului", cum a fost numit, vine să celebreze Logosul întrupat în istorie, în spiritualitatea europeană, în eon care se ştie nou. Poetul nu va mai deţine sacerdoţiu absolut, ci unul poate mai modest, dar care a cîştigat în profunzime şi claritate : este slujitor Logosului — diaconia ca mărturie în faţa oamenilor ţării sale.

La Roman Melodul, la Johann Sebastian Bach, omul-artist, la zugravul anonim al vestigiilor noastre de cultură şi lumină, la Rembrandt şi Teofan Grecul, arta este diaconie ; de aici dimensiunea imnică de celebrare a Logosului-Iubire, a Logosului-Cale, Adevăr şi Viaţă.

Poetul-omul-artist se regăseşte astfel slujitor al Cuvîntului, şi în această vocaţie a lui a dat opere nepieritoare ; el este scoica în care se aud vuietele cele mai de taină ale cosmosului, este transparenţă între vizibil şi cele nevăzute, punte-catapeteasmă ce tăinuie şi revelează între sacru şi profan, mijlocind ca diacon dialogul mereu triadic. Diaconi au fost poeţii anonimi ai Transilvaniei veacuri de-a rîndul, care au întreţinut focul sacru al limbii române în vremi de răstrişte pe satele noastre româneşti, acest diaconat de slujitor şi jertfitor de sine fiind, de fapt, noua dimensiune a demnităţii omului, ca fiinţă destinată nu morţii, ci resurecţiei.

Filosoful Olivier Clémant reia — în cartea sa *Le visage intérieur*, apărută la Editura Stock, Paris, 1978 — această definire a rostului poetului.

Edgar Papu, comentînd *Imnele Țării Românești*, sub titlul *Un mare poet imnic : Ioan Alexandru* (*Flacăra*, 22 ianuarie 1982), spune printre altele : „Ioan Alexandru este poate cel mai mare poet imnic din întreaga istorie a literaturii noastre — orice vers al volumului — ca și cele ale Imnelor anterioare — cuprinde o semnificație în formă parabolică, mereu dirijată ascendent, pînă la suprema asumare a Logosului. Ne întîmpină aici un fenomen pe care l-am mai întîlnit mai demult la noi și în alte domenii artistice. Ne gîndim la neîntrerupta pictură, pe zeci și zeci de metri pătrați, a Voronețului, a SucevițEi și a altor vechi și auguste ctitorii ale noastre, pictură care, prin nemăsurata ei extindere în culori, îți ia ochii dintr-o dată. Și totuși, nici la aceste fresce nu putem surprinde vreo trăsătură pripită și superficială, vreun spațiu neutru de umplutură, în vreme ce fiecare parcelă a lor se vede minuțios lucrată cu artă, arătîndu-se pătrunsă de cîte o semnificație rituală. Tot astfel, fără excepție, și fiecare poem din *Imnele Țării Românești* constituie echivalentul în poezie al acelor parcele pictate, concentrînd într-însa cîte un înțeles tulburător de ordin ontologic. Întreaga culegere este o grindină de lumină."

ULVINE ALEXANDRU

PĂMÎNT TRANSFIGURAT

καὶ εἶδον οὐρανὸν καινόν
καὶ γῆν καινὴν

Și am văzut cer transfigurat și pămînt transfigurat.
(text de Patmos)

Ulvinei
și copiilor mei
Ștefan
Maria
Ioachim
Rut Elena
Ioan Constantin

PATRIE

Nu vițele necoapte ci din vin
Nu holdele ci sfînta pîine
Sunt semnu-ndestulării pe pămînt
Şi-i pururi moştenirea ce rămîne

Lumina asta după ce s-a stins
Văpaia pură-n beznă şi potire
Şi jarul grîului încoronat
În jurul lămpii-n noaptea de ieşire

Să fie trasă floarea de oloi
Din vămi în vămi pe scările din slavă
Şi numai miezul cel mai fără spor
E bun de leac în candela bolnavă

Şi grînele din mîini în mîini
Pînă plămada zămisleşte pîine
Pînă ce vorbele-n cuvînt apun
Şi umbra lăncii intră şi răpune

Şi viţa-nvlăstărind din deal în deal
Pînă deşteaptă patriile toate
Şi din ardoarea lor un fulger scurt
Catapeteasma lumilor străbate

Şi numai laolaltă vieţuind
Fără atingere întru deosebire
Fac aura bunului pămînt
Prilej de casă şi de vieţuire

IUBIRE

Pentru că-i raclă cuibul tău
Acolo-n muntele cel tainic
Şi nu s-a stins în seminţia ta
Zvîcnetul sacru messianic

Pentru că gorunii rămasu-ţi-au senini
După atîta plîns şi silnicie
Şi graiul tău i-acolo spînzurat
De funia ce trage-n veşnicie

Pentru că-n holdă cînd o strîngi din cîmp
Laşi văduvei de-un snop cum se cuvine
Şi inul care fumegă nu-l stingi
Şi şarpele adoarme lîngă tine

Pentru că dealul tău miroase
A pîine şi a vin împărătesc
Şi-n casa ta-i o candelă de veghe
Transilvanie sfîntă te iubesc

AURA

Noi n-avem piramide în Carpați
Nici babiloane n-am crescut în casă
Pămîntul nostru-n lume s-a deprins
Din cînd în cînd cu-o față cuvioasă

Lăuntric sanctuar împodobit
Cu toată slava zilelor de vară
Şi cînd obrazu-n lume-i pustiit
O lacrimă-l sfințeşte în afară

Aura ei pe Voroneț s-a-ntins
Pe ouăle de Paşti şi pe veşminte
Şi de pe porți a lunecat în cer
Şi ceru-a lunecat printre morminte...

PRIMĂVARA

Înmuguresc pădurile la rînd
De slava lor şi-aduc încet aminte
Şi-n loc să prelungească vechiul an
Cufundă-se-n tăcere spre Părinte

Cum prima oară s-au dezlănțuit
Cutremurate-n aur din nefire
Şi-acuma umezesc chemarea lor
Aceiaşi muguri de nădăjduire

Iarna se-arată numai ca un somn
Peste nevlaga viţelor de vie
Ca-n zori din caier degetul uşor
Pe fusul nou lumina s-o subţie

Nu se-nvecheşte roua-n trandafir
Oricît l-înclină vîntu-a risipire
Cu cît mai darnic e desfoliat
Cu-atît sporeşte în neprihănire

Roada nu ia din ramură nimic
Ci numai desfrunzeşte în lumină
Din ce în ce pe mai puţin pămînt
Să-ncapă cerul via din grădină

ÎNTOARCEREA POETULUI

Drumul îndărăt nu se poate uita
Calea Focului spre cenuşile mume
Drumul înapoi în risipă drumul
În voia valului Trebuie doar să te fi
Pierdut şi valul te ia fără de ştire
Eşti dus eşti purtat Veghea se luminează
Rana ştiutului se întunecă Nu
Se-mpotriveşte nimic, totul curge-ntr-acolo
Curge muntele şi abisul steaua curge către
Stingerea sa curge amurgul şi viforul
Curg ploile spre seminţele lor : norul
Curge spre nefiinţă vine marea spre ţărm
Şi se cască urîtul foşnetul ploii la trecerea
'N fruct şi aceasta în leagănele luminii

Curge noaptea-n capcanele zilei ziua se scurge
'N nisip și roua fîntînii în roțile secetei...
Curge fluturele-n mister și Etherul spre
Neștirea izbînzii

Trebuie doar să te lași în voia acestor
Valuri maci de foc ce chinuie ținuturile
Să-ntorci capu-i de-ajuns și apare prietenul
Cu sărutul din urmă

Drum îndărăt nu e greu drumul spre
Vechea vatră la truda piramidelor.

„Eram robi dar aveam oalele pline cu carne
Și puteam oh cît de fără grijă dormi și muri."
Pustia-i grea pustia-i trudă Pustia este
Fără drum și pămînt Nu-i ceas în ea
Și focul dinăuntru prea e aproape

Ca să se poată ocoli. Izvorul pururi pur
Nedesfăcut așteaptă jalea mea să-l jeluie mereu
Pustia-i grea pustia-i trudă Pustia este Mila
Pustia este Ioan — Pustia-i mila în Pustie
Pustia plînge în pustii Pustia-i maica ce veghează
Ca fiul ei să iasă din Pustii
Pustia nu-i decît Ieșire Pustia nu-i decît un
Imn deschidere este Pustia fără de margini
Răsărit, A fi.
În pustie nu-i somn și vis nu poate fi
În pustie ce-i da este da, ce-i nu este nu
În pustie nu-i nicicum Nu-i decît marea astă bucurie
Un univers de clopote a năvălit

Şi plîng acolo toate pe vecie
Şi nici măcar nu plîng şi nici măcar nu tac
Ci numai curg fără-ncetare şi eu din miezul
Lor răsar lumină lină luminare.
Trag clopotele-n răsărit trag clopotele
În Pustie aici este un singur schit
Şi-o singură împărăţie Trag clopotele veşnic trag
Clopotul veşnic în Pustie E numai plîns înnăduşit
În preacurată liturghie Pustia nu-i
Decît un schit În noaptea asta
Veşnicească şi clopotele pururi trag
Căci nu-i cine să le oprească.

Eu sînt schitul şi pustia Eu sînt
Şi clopotul pustiu Şi cine îmi aude graiul
Rămîne greu rămîne viu
Trag clopotele arde plîng Curg clopotele
În Pustie Pustia e un clopot orb ce-şi caută
Vederea în Pustie.
O, noapte veşnică O, Răsărit, O focuri pururi
Fără nume Trag Clopotele negre şi e vînt
Şi cineva se naşte-n lume.

Şi iarăşi Clopotele vin cu focurile despletite
Şi se lipesc de capul meu
În graiuri nemaidesluşite.
Pustia este maica celui care umbla
Ca pe uscat pe mare Singura noapte ce rodea
Pustia singură era Pustie pururea fecioară
Naşte şi se-nchide iară Pustia
Limpede rodeşte numai cînd focul o umbreşte
A fost o zi a fost un ceas Cînd grea
Pustia a rămas. Focul pustielor ascuns
Celălalt foc l-a fost pătruns Izvorul tainic

Din pustie a fost rîvnit de veşnicie
În miez de noapte cînd ieşea Din sine
Şi se pustia în dansu-acela nemişcat
S-a dezvelit şi s-a lăsat Izvorul-aici
S-a fost deschis şi Trăsnetul în el
S-a-nscris, O, sfîntă nuntă în Pustie
Lumini veneau în luminie
Lumină lină luminînd Pustia zămislea
Cuvînt Căci universul nu era decît
Un mort ce nu murea Acolo-n Răsărit primară
Pustia vieţuie fecioară. A plîns o vreme
Şi-a plecat Şi urmele s-au spulberat
Pustia iarăşi pustieşte Îngerul limpede vesteşte
C-o creangă ruptă dintr-un crin miezul pustiei
E virgin...
Oh.
Oh, drumu-ndărăt drumul spre casă
De pe meleaguri străine
Cînd brusc se hotărăşte totul
Fără ştirea ta şi trebuie să te întorci
Trebuie să vii să fii să părăseşti
Ceea ce nu s-a dat decît celui ce-i prisoseşte
Oh, drumu-ndărăt — naşterea răsăritul în lume
Părintele de veghe în unghere lampa trasă
La porţi vîntul de iarnă îşi clatină
Crucea străin E tîrziu toţi dorm veşnic departe
Păstori şi steaua porniră şi craii Cîţi vor ajunge
Cîţi să dea de veste ? Şi cui se va vesti întîi
Lumile zac împotmolite Acolo toate
Neştiute pier sterile maici cu fiii prea nevrednici ce
Deveniră fulgere aurii prin gloria-neştire stinsă
'Nainte de-a se prevesti
Oh, drumu-ndărăt drumul spre casă
De pe meleaguri străine.

Roțile se desfășoară de la sine,
Roțile curg îndărăt ; tot ce-ai strîns
Tot ce-ai apucat să îndeși în desagă
Trebuie dat, risipit la întoarcere
Apar pe la vechi cunoscute răscruci
Aceiași cerșetori și-ți iau și te iau :
Aceasta-i partea mea acesta-i graiul meu —
Pentru mine-i bucata asta de imn pentru
Mine e viscolul, pentru mine anume ai strîns
Roua perlei acestei... Oh, cît de mult îmi
Doream să-mi atîrn urna asta exotică
În ungher la oglindă. Acesta-i capul meu
Aceasta-i calea mea. Al meu fumul, a mea
Flacăra, da, țipătul, rana, orbul și Paradisul
Linia-ochi și tăcerea furtună, veacul de
Fier și cenușa de purpură...
Da așa vin, cerșetorii, se ivesc la întoarcere
Pe la vechi răscruci, la vestitele tîrguri și poduri
Și te despoaie.
Și tu treci mai departe pustiu, devastat căci doar

Hotărîtă-i întoarcerea.

Curge valu-ndărăt curge veacul și marea,
Curge jocul bătrîn, curge noaptea-pustie
Curge pămîntu-napoi spre străvechea robie.
Înapoi sub bici își spune asinul. Înapoi la
Ieslea plină de somn și căldură...
Îndărăt faceți loc vreau acasă la sîn
La măicuța la țîță laptele foc de pe munte
Prea-i vîrtos pentru buzele mele !

•

Acasă-așadar în bîrlog, la străvechiul jug, în stră-
Vechile straie de rob pe cîmpia putredă de oseminte...

Drumu-ndărăt e uşor drumul spre moarte.
Nu-i oprelişte nu-i nimic vama e-n grabă
Trecerea cum ştim gratuită.
Drumul spre-ai tăi cum s-a spus
Între ai tăi (stai la taifas şi moara macină
Baba se scarpină şi-n doi timpi azima-i gata
Şi laptele fiert. Oh, şi te duci în poveşti
Şi povestea te duce şi-n zori eşti ajuns
Cu tărîţe la porci)...

Trebuie doar să te laşi uşurel în voia valului
Şi poemul se-ntoarce la paianjenii şi broaştele sale.

Aici sînt numai munţii şi numai aspre
Piscuri, numai Ether, furtuni şi fulgere
Şi adăpost nimic, nu-i grai de om, nu-i nimenea
Pustiu, strigi — oriîncotro — e numai maica noapte
Şi cerul împînzit şi nesfîrşit.
Şi se văd vai, foarte departe peste prăpăstii

Focuri vii, focuri încinse şi în jurul lor
Umbrele zeilor. Da. Ei sînt acolo-n munţii
Lumii. Cei mai abrupţi şi neştiuţi !

Urcuşu-i greu şi 'nentrerupt nu-i timp de-a
Sta, de-a te opri — opritu-i prăbuşire
Neîntrerupt trebuie vai, să urci. Nu-s decît
Munţi, piatră pustie, piatră amarnică şi rea
Iţi sfarmă coatele şi pieptul, trupul e
Numai răni şi nu se-aud departe decît lupii
Şi urletele leilor nebuni ieşiţi din marile
Pustiuri şi-aduşi în munţi ca leac al lor.

Nu-i decît frigul oh şi dorul, Focul
Nestins al Dorului de-a fi, de-a pipăi
Cu sîngele, de-a strînge cu carnea
Osul nimicului în pumni.

Acolo sus, în Golul cel din urmă
Acolo să ajung. să ştiu : Tu eşti acolo
Ştiu, te văd Tu eşti cel care este Tu
Eşti cel ce rămîne şi cel ce nu va fi
Cînd răsturnată roata lumii eu voi fi
Centrul osiei şi Tu pe margini centrul
Fără margini
O sete oarbă stăruie în mine de-a pune pasu-
Acolo sus, de-a dibui în miez de noapte
Miezul acela fraged şi plăpînd din care

Izvorăşte soarta. Acolo-n focul mărilor
De-a da peste cenuşa aceea linişte, din care
Sar puii sterpelor furtuni
Acolo unde nu mai curge decît necursul
Acolo unde stă imperiul nimicului cel mare
Predestinat şi nenăscut
Acolo mînă-mă nebunul dezlănţuit
În mine de nebun ! Demonul poartă
Foc ce poartă trupul acesta şubred
După voia lui Oriîncotro mă-nvîrt
Acelaşi singur eu mă ţine-n gheara
Lui primară.
Oh, de-aş putea rămîne, sta
Oh, de-aş putea încremeni o clipă
Măcar o noapte ah, un ceas s-aud ceva
Să văd să pot pricepe măcar cu
Urna ce voi fi ! De unde oh, şi încotro
Bătrîne ! Nu-s decît fugă agonie

Nu-s decît creştere nu pot decît
Să tind, nădăjdui, Misterium tremendum.
Doamne, măcar murind să pot sfîrşi
Să înceteze fuga asta ! focul acesta
Să-şi găsească rod !
Stai locului, opreşte-te !
Oh, arde întruna, arde în văpaie
Clocot, potop, curîndă nebunie
Opreşte-mă !
Vreau să mă-ntorc.

Voi dormi lung şi drumul va fi liber
Voi sta întins pe spate nemişcat
Voi fi atît de liber şi-atît de singur
Şi fi-voi numai liră-drum
Străbate-voi luminile ştiute
Nu mă voi duce, voi fi dus
Nu voi urca ci coborî-voi
Precum ninsoarea pe pămînt
Un înger limpede ce ninge voi fi
Ca steaua luminînd aproape cît
Mai de departe
Va fi desigur iarnă grea
Voi coborî mă voi întoarce
Şi voi fi iar la vatra mea.
Acolo unde toţi urmaşi din moşi strămoşi
În jurul focului stau muţi
Stafii acolo în neştire umbre năluci
La foc în vatră strînşi
Tot neamul meu de Daci războinici
Fiii lor blînzi şi blonzi haiduci.
Preoţi în temple mari de piatră, săpate
Adînci în peşteri în Carpaţi.
Acolo zeul mut Zamolxe
Şi preotesele venind mînate de

Erinii pe calea tracă din Grecii
Unde sînt frații. unde-i sora ?
Unde sunt sfintele lor firi
Unde e maica ce ne-nvăța plînsul
Unde-i groparul cel bătrîn
Nebunul cu a sa neturmă
De capre negre unde-o fi ?
Unde-i Ioan de lemn și Ionul Danii
Unde e Lelea-Anică și Preotul bătrîn
Unde-i Diacul, unde-i unchiul Gheorghe
Putea-vei tu Fotina ca să-mi spui ?

Ce-i cu aceste cruci prin cimitire
Aceste reci inscripții cine sunt ?
Nu-i decît noapte nu-i decît tăcere
Turmele jeluie de deal —
Din Apuseni răsare sfîntul Soare
Se mută iarna cerul vai și El
Și miazănoapte încotro i-acuma ?
Și cine-i Noul nostru Imn ?
Ce-l povestim 'naintea nopții...
Veni-vor mulți ca să mă vadă
Prieteni străvechi ce i-am uitat
Se vor uita mirați în lacrimi și
Vor spune — să-l lumineze Cel-de-Sus —
Veni-vor mulți, cum spun, veni-vor
Neamuri, din tot Ardealul vor veni
Căci nu e sat să nu fie de-ai noștri
Plecați în pribegii de mult.
Veni-vor mulți și mulți străini desigur
Căci suntem doar o cumpănă
Suntem la cea mai limpede răscruce
Unde așteaptă mulți cerșind
Mulți fără vetre și nădejde
Mulți dintre cei ai Lui din oastea mare-a Lui.

Şi se vor trece ploi şi anii
Şi se vor trece mari furtuni
Şi Mirelui îi va fi milă şi-n milă
S-o milostivi şi cînd va fi în toiul nunţii
De cel întors va pomeni.

PUSTIA UMBLĂTOARE

I

Pustia umblătoare, fiule, drumul îngust
Athosul, cămila prin urechile acului
Am văzut această cămilă vieţuind
Am văzut pustia umblătoare. I-am văzut
Genunchele tăbăcite de-atîta rugăciuni
I-am văzut trupul deşert strungit chinuit
Robotit ars de secetă cît un munte ros
De gheara furtunilor Am văzut Pustia
Umblătoare I-am văzut nările uriaşe
Două clopote prelungi prin care
Freamătă Duhul Orientului
O piramidă vie umblînd din loc în loc
Pe faţa pămîntului Pustia umblătoare
Un copil uriaş ce trece chinuitor de
Încet pe uliţele omului
Se opreşte la porţi peste porţi îşi roteşte
Ochii stelari şi pleacă mai departe
Invulnerabilă-i şi fără hodină cu
Deşertul îndesat în ea umblă
Prin lume în văzul tuturor
Nu mai există pustie aci pe pămînt fiule
Nu mai sunt nisipurile — acelea în val
Măcinînd Porţile Orientului
Nu mai sunt drumuri de pulberi
Pe faţa pămîntului

Deşertul e ea, pustia umblătoare
Acest vas cosmic plin de uimire
Pe drumuri înaintînd şi întrebînd
Muntele fecioarei în mişcare s-a spus
Nu mai stă pe un loc anume acolo-mplîntat
Cît un piron de piatră greoi în coasta mărilor
Muntele umblător Muntele sfînt umblă prin lume
A-nceput să pornească de mult a început
Să fie pustia umblătoare
Duhul piramidelor îngerul templelor
Pustiite de mult liturghiile amuţite
Cîntul fecioârelor, ruga asceţilor sihaştri,
Nădăjduirea oraşelor lor Pustia mişcătoare
Umblă pustia carne şi trup trup şi carne.
Duhul pustiei umblă încet a-nceput
Să umble din nou peste lume
Cu roţile ei ruginite roţi de pustie
Roţi aripi uriaşe de nisipuri
Albastre-aurii năluci aripi fără pereche
Încep să şuiere iar în văzduh urmînd
Pustia umblătoare Drumul îngust fiul meu
Athosul steril cămila prin urechile
Acului Duhul Pustiei sîngele pustiei
Vedeniile ei dorul ei marile ei visuri şi
Viziuni şi nebunii marea pară de foc
Marele necuprins fuiagurile-acelea oarbe
Ce se reped smulgînd pietroaiele de pe morminte
Acele mirajii-fantome ce pasc seceta
Călătorului acele urlete tîrşîind în
Cotloanele leilor de pe plăjile moarte
Acele sure convoaie prin nopţi
Roase de foamea şacalilor Pînda
Aprinsă pe la răscruci spaimele
Şi toate cele ce ţin de tărîmurile blestemate
Zăcătoare zăcînd nemişcatele temelii
Înţepenite de la-nceputul lumii

Mormintele văruite-ndelung peşterile
Pustnicilor mumiile prorocilor
Au început cîmpiile acelea pline de oase
Armatele acelea fără număr
Zăngănindu-şi scheletele albite de
Leşia vremilor au pornit încep să păşească
Umblă încet s-a deşteptat pustia umblătoare
În acest vas de nimic în acest laţ de taină
În clopotul acesta prelung pe spatele acestui
Fluture multicolor această alăută-nflorită
Acest potir uriaş răsturnat începe să cînte clopot
Umblător pe la geamurile pămîntului
Aceste izvoare fîntîni aceste licori şuier odihnitor
Acea pace a oazelor răcoarea pustiei
Acel cîntec rătăcitor siluitor amăgitor acele
Miliarde de picături de rouă trandafirii de pe
Munţii Hermonului acei boboci de crini
Înmuguriţi mirul curs în zorii sărbătorii
Pe barba Preotului, acele lanuri fără sfîrşit
De maci în floare neagră şi miezul sîngeriu
Statuia de sare din porţile Sodomei acele
Fluiere de os din munţii lumii turmele acelea
Nesfîrşite ce pasc porţile Raiului — Dansatoarea
De foc din Rădăcina mumiilor
Fluturii aceia fără grai din Trocile Vedeniilor
Valea urletelor Valea peştilor încleştaţi
Şarpele încolăcit în jurul Vulturelui
Colunii înfipţi în hoiturile străvechi
Caii Patmosului sărind în lăcustele mării
Sicriele lotusului turnul porţii oilor
Scăldătoarea Siluanului unde fuse capul
Profetului tăiat în ferăstrău
Sîngele martirilor în valuri strigă din gropi
Porneşte a pornit Duhul lor iată-l cîntă
Aici tace aici năzuie aici acum
Pustia umblătoare.

II

În zorii de Duminecă am fost trimes
Pe malul rîului monahilor
Şi-mi apăru să văd Pustia umblătoare
Iată vine urlînd vine grozav
Vine încet funia grozavă de foc
Intră în urechile fiecăruia
Vuietele acestea-ameţitoare
Cine le-ar putea stăvili
Vine coboară din toate zările
Înaintînd pustia umblătoare
Pe toate urmele n-au mai rămas
Răscruci îşi pune-ncet pe lume
Stăpînirea această umbră a nimănui
Calcă încet calcă uşor vine furiş
Se furişează îţi intră cu nisipurile
Pe sub uşi îţi intră cu lumina prin fereastră
Îţi intră cu văzduhu-n oase Îţi cade-n
Sînge prin cuvînt îţi sapă graiul
Cu răbdarea vine încet pogoară-se pe veci
Se-ntemeiază deci definitiv aici
Pustia umblătoare

Cît un grăunte de muştar cît rana
Unui roi fără sfîrşit cît perla cea
Mai strîmtă cît un val uşor abia
Simţit o pală de răcoare „După cutremur
Focul dar nici în foc nu va fi El Iar după
Foc va fi o adiere de vînt lin şi-acolo
Va fi Domnul“
Cît sîmburele candelei un strop
De vin roşcat supt de un miez de pîine
Împuns cu lancea din întreg
Un drob de aur cît un cap de unghi

Un scîncet scurt ce fluieră departe
Un behăit aproape stins oaia pierdută ce s-a regăsit
Murmurul Mielului trimes în poarta templului
Spre junghiere Bătaia trestiei care s-a frînt
Şi imnul care fumegă

Un amurg cumplit în afara porţilor
Pe lemnul gros în dealul capului
Bătut în cuie fluturele şi cîţiva oameni
Orbi apoi o noapte două şi zorii
Şi cuvînt
De ce să plîngi Pe cine cauţi Iubeşti-mă tu oare
De ce mă prigoneşti Ioane Simioane
Apoi iar drum amurgul altui sat
Ca la o zi de drum de miezul lumii
Cu doi în casă frîntul pîinii tăcere
Apoi un vînt vijelios fără de veste
Din cer un sunet ca de o suflare
Cum trăznetul căzut pe-o vale
Cascade uriaşe cum năvălesc
Cînd norii-şi rup zăgazurile
Şi atît Pustia umblătoare

Nu se mai poate fiule să treci
Să nu ţii seama de piatra poticnirii
Să-ţi vezi de calea ta pe drum
Cînd iată căi nu mai există
S-a-nchis orice putinţă de-a ieşi

Pustia umblătoare poteca strîmtă
Firul acesta nevăzut ce brodează
Cu răbdare cămaşa
Universului această funie de foc
Ce ţine-n port legat pămîntul
Şi-mpinge din adînc puteri

În grai să nu se spulbere cuvîntul
Pustia umblătoare O vede pruncul
Şi cu cel bătrîn
Căci ea e sufletul vederii
O vede fiecare-n miez de nopţi
Crescînd din flacăra vegherii
Ea vine ca nimicul de încet
Cu fulgerele negre pe coline
Pustia e şi nu-i
Pustia a venit şi vine
O ştiu atît de bine c-am uitat
Că-n vatra ei mi-e casa cuibărită
Că mînc din rana de pe trupul ei
Şi beau sudoarea de pe ea muncită

Că-s înghiţit şi mistuit demult
Că-s sămănat la ea în măruntaie
Că-ncepe rodul meu pustiu
Să umble înafară vîlvătaie

Că-n pielea asta deasă de nisip
E viaţa mea cu biciul îndesată
Sîngele meu viu şi zmăcinat
Umblă-n icoana lumii luminată

Cumpliţi suntem unul în celălalt
Ne-am încleştat grozav pe veşnicie
Crescută-i carnea ta-ntr-a mea
Deasă ca părul fiarei în urgie

Pustia umblă Pustia este grai
Cuvînt necunoscut năuc anume.

Neamul lui cît nisipiş pe mări
Se-ntinde fără veste peste lume

Şi cînd vin zorii şi cînd e iarăşi cer
Şi cînd e cerul înspuzit de stele
Atuncea tu Pustie eşti bunul Dumnezeu
Deasupra nefiinţei mele

ABRAHAM

La toate cele din trecut
I se ceruse-n taină renunţare
Şi a rămas cu pruncul pe pămînt
Şi s-a lipit de el cu-nfrigurare

Apoi şi pruncul i-a fost rîvnit
Şi de viitor să se despartă
Cînd cu turmele se învîrtea
Pe lîngă Marea Moartă

Casă şi prunc muiere şi părinţi
I s-au smuls încet din rădăcină
Între străini împins în suferinţi
A început să mestece lumină

Să mănînce vorbele pe rînd
Să rămînă greu dinspre fiinţă
Ce pierdu-n pustie i s-a-ntors
Prin jertfire-ntru făgăduinţă

IMNUL STEJARULUI

I

Acolo unde stejarii nu mai poartă
Decît coroane de flăcări
Unde umbră nu-i ci doar
Sacru pămînt
Marea Moartă şi vînturile
Fără de nume străjuie
Pe-nălţimi

Casa ta-i acolo om de pustie
Îmbătrînit nădăjduind
Turmele pasc pînă departe
Şi sub stejar ai înălţat
Altar
Zi şi noapte eşti acolo
Cît mai aproape de locul unde
Veni altădată veste ocrotitoare
În grai

Cei trei trebuie să vină
Vor răsări ei cumva
Prin apele acestui văzduh străveziu
În care singur omul
Poartă chip

De veghe să fii doar anume
Pe locul ştiut la locul potrivit
La răscruce în calea călătorilor
În acea vale

Povară a drumului
La marginea nopţii mereu
Acolo unde se sfîrşeşte
Ceea ce aveai de acasă
Hrană pentru drum

Unde ulciorul răsună gol
Şi setea nu-ţi mai dă răgaz
Unde pierit-a bucuria nouă
Şi şterse par de-acum colinele
Şi monotone Şi trebuie să odihneşti
Să tragi la cineva în prag
Să-ţi primeneşti făptura
Şi fiinţa

Acolo cine ştie să-şi ridice aşternut
Cine pricepe că-i de stat
Acolo unde-i veşnicul Şi nestatornicul
La gura dezbinărilor
La ceasul de obîrşii Unde vin
Şi pleacă În liniştea aceea
Necuprinsă În acea matcă
A mirărilor În acel ceas
De val vremelnic În noru-acela
Alb de teamă ce sîngera cuprins
Din rugul milenar
Să ştii să-ţi tragi temei de veghe
La umbra îngerului

Să-ţi statorniceşti lăcaş
În dosul vremii
La candela fluturilor
Din Patria Rodiei

Să ai nările bunului simţ
Marea pricepere Să ai
Credinţa
Să ai
Ştirea
Să ai

Să fii
Însuşi robul Domnului
Să fii
Văzătorul
Să ştii unde
Să-ţi aşezi inima
În odihna amurgului
Să ştii unde să aştepţi
Pe cel ce oricum vine
Fulgerul de sfîrşit —
Pala boare de zefir
Ce sugrumă larma privighetorilor
Acel ocean de şopote ameninţătoare
Ce te tîrăsc amarnic spre adînc

Ce vrei tu încă omule
Te lupţi ceri nesfîrşit
Cerşeşti veşnic smulgînd
Binecuvîntările

Pricep eşti şi fermecător
Şi nespus de
Părintele tuturor
Mire amarnic
Stea mişcătoare
Pămînt vorbitor
Mireasmă în devălmăşie

Tu nu taci nu te oprești
Tu n-ai astîmpăr
Cum viețui veșnic la răscruci
În urletele cumpenei
Obîrșie într-una
Și sfîrșitul
Nu-i devenire-n slava ta
Ci doar adeverirea Celui
Care pururi Este

Pentru cine te zbați te aduni
Te întorci și rămîi neclintit
În lumina Orientului

Domnul nu poate spune mai mult
Nu se poate vesti altfel întreg
Pentru ca tu să nu pieri
Ca Părinte
Noapte era cînd ai fost rechemat
Să ieși din legături
Să te întorci spre Răsărit
Din Răsărituri

Și să privești adîncul înstelat
Să numeri dacă poți să spui
Căci slava focului ceresc
Este-a urmașilor din coapsa ta

Apoi în prundul recelui ocean
Te-a ridicat din vatră Duhul
Să-ți arate mulțimile de neamuri
Ce vor cuceri cuprinsurile

Nu din trecut te recunosc
Nici amintire Nu eşti tu
Nici gînd ci viaţă se revarsă
Din venele tale de aur

Zadarnic cerc a nu te recunoaşte
Eşti coroana din stemele
Omului Nu te pot izgoni
Din sîngele meu fără să
Pier odată cu cuvîntul

Mereu am ştiut că era ziua
Sărbătorii cînd au trecut
Cei trei pe de departe
Şi tu de sub stejar
Ai cunoscut că vin şi trec
De nu le ieşi în cale
Piedică într-un fel
Să intri-n vorbă
Să îl pofteşti pe om
De-a odihni în cort
Era în floare răsăritul
Cum ştim de mult
Coroana de stejar
Păstra în cuiburi puiul pelicanului
Garoafele nu cresc de sine
În pustie Trebuie duse
De prin alte părţi La noi
Sunt mai acasă pe dealul
Transilvan cînd te abaţi
Pe drumul de Rohia
Dai mereu de valurile lor
Luminătoare Un roş adînc
De sînge îmbălsămează zarea
Şi oamenii îl ştiu ca har şi leac

Este Duminecă la voi
Şi stai la flacăra
Altarului stejar
Preoţii încă n-au
Apărut Întîiul, cel fără
Sămînţă misterios îl tăinuie
Istoria Leviţii sunt departe
Şi nici nu arde încă
Harpa psalmistului.
Abia s-au ridicat întîiele
Colibe omeneşti Abia s-au stins
Din apele potop
Şi viţa încă-i crudă
Şi holdele puţine
Şi mieii-s încă uzi abia săltaţi
Din pîntecele turmelor

Făină ai oleacă oleu deasemeni
Şi femeia ştie găti îndată azimele
Doar de-ar veni cei trei, de-ar socoti
Vrednic popasul
Grabă-i mereu cînd eşti trimes
Să împlineşti Şi ei aveau porunci
Cu sabie de dus în inima Sodomei

Cum ai rostit chemarea
Pînă-n pămînt plecat cuviincios
Abateţi-vă rogu-vă cu toţii
Nu treceţi nu nesocotiţi
Veghea robului Domnului
Aicea în Pustie
Rămîneţi osteniţi abateţi-vă deci
Cu toţii trei mă rog şi pe la mine
Îndată Vă aduc de la Izvor

Albia plină şi ştergar
Şi-am să vă spăl truditul pas
Şi vă voi pune scaun lung aici
La masa albă-n umbră sub stejar

Femeie-ndată pune-ţi poala-n brîu
Aţîţă-n vatră şi coace azimi bune
Din grîu curat şi din oleul nou
Şi eu îndată fuga dau viţelul gras
Să-l înjunghii — pe-ndelete
Îl voi găti şi robul vostru-ntreg
Îl va aduce să ospătaţi
Şi-apoi să mă grăiţi
Domnului meu cum veţi găsi.
De bine
Aşa a fost cu cele ce rămîn
Din cele împlinite pentru Domnul
În zilele cînd cortul singur
Prin lumea nestatornică se pribegea

Te-ai aşezat şi tu apoi în colţul mesei
Să-i vezi mai bine cum se simt
Străinii-n casa ta acasă
Tu îi priveai om minunat şi roaba ta
În colţul uşii veghea şi ea,
La cei străini
Cînd Unul vă grăiră trimiţînd porunci
La anul vom veni şi sterpiciunea sterpei
Va zămisli în pîntece un prunc

Apoi se ridicară şi tu i-ai petrecut
Pînă pe deal de unde doi spre mare
Şi unul drumul pururi către munţi

Uşor să primeşti bucuria oaspeţilor
Grele sunt poverile ce ţi le pun
Harul se stinge unde mîna se strînge
Cînd pasările cerului îşi caută hrana
Daţi suntem vînduţi scump suntem nu ne mai
Suntem ai noştri Oricît vînturile de iarnă
Ne cutremură colibele.
Strînşi în veşmîntul puţin fiecare
În sărăcia vetrei lui
La bruma focului.
Abia mai licăre spuza rece
Tîrziu se arată soarele în nopţi
Şi lumina lui e mai grea
Decît a întunericului.
Ziua-i puţină. Abia vreme
S-aduni piatra ce-ţi zdrobi
Peste noapte umile acoperişele.
Abia poţi ridica găleata goală
Din puţul adînc abia orb
Ochiul ferestrei dinspre
Moartea cea mare
Abia descoperi cuibul umbrei
În sumbrul vechiului aşezămînt
Abia se aud animalele schimbîndu-şi
Sufletele prin ascunzişuri
Iarnă grea îngropată în lume
În prăpastia dintre inimi.
Focul e stins altarele prăbuşite
Astupate urnele urmele.
Nu mai ştie nimic din sacrul
Curat din Patrie.
Poţi tu reveni din nou poţi tu
Lumina poţi tu preaslăvi poţi tu
Iarăşi auzi noaptea-nstelată
Văzduhul şi marea
Zbuciumate-n obîrşii

Bogat ești acum Fiul tău
Răsări mlădiță nouă
Pe tulpina veștedă
Înnoit dar nu mai cunoști
Încotro înaintează
Vămile de altădată Flacăra s-a stins în miezul
Nădejdii-ntrupate
Nu se mai vede în oglindă
Ci iată fața fiului s-a descoperit
Și trebuie din nou s-o pierzi
Al lui e chipul răsărit în lume

II

Să ieși să descoperi că și de aici
Trebuie să pleci omule
Că nu ești ajuns că nu-i Patrie
Ceea ce se luminează acolo
Cît de bine te cunosc cît de bine vă știu
Cît de familiară îmi este omenia
Cît de firești sunt aceste coline blînde
Coborînd spre marea
Încet prin Pustia dogoritoare
Acele dealuri luminate de umbra spiritului
Acolo e o vale printre Stînci
Unde clopote pustii sărbătoresc
Lumina, Clopote stinse cu bătaie
Cumplită din patria morților
Valea lumină a călugărilor
Cu miile își au orînduite
Oasele în sicriul nădejdii
Prorocului
Acele brazde ușoare de pămînt cenușiu
Puțin în care se aprinde vița
Și asprele cîmpii arse de vînturile

Sărate curgînd fierbinți de peste
Marea Moartă
Unde măslinul trage greu
În jug la povara floarei fumurii
Aceleași țărmuri joase și pașnice nisipuri
Sticlind în noaptea călătorilor
Nu-i Grecia aici nici Insulele nici
Templul de la Olimpia nici falnicul
Pustiu oracular. Mută-i și Pithia
Și vestitoarele Erinii nici coruri
Tragice și nici poeți de seamă
Nici apolinice lumini înșelătoare
Zeii sunt morți prin scorburile buhelor
Altul este omul al Milei aici.
Altul Ascunsul cufundat în sac
Și cu cenuși împodobindu-și fruntea
Altul e Unul Cel Ce Este
Nu-i nimenea biruitor aici
Decît umila fire omenească
Cît de bine vă știu voi ochi blînzi
Contemplînd altceva decît creatura.
Voi necreatori iuți doar în
Lupta grea a rugăciunii.
Drumul etern greul urcuș
Prin curgerea eternă a Pustiei.
Omul aici ca trestia-n oază
Dă-n floare scurt și stăvilind
Amarul nestatornicelor nisipuri
Aceeași veghe-și paște-n Orient
Nu s-a smintit un crin din slava ei.
Orient Orient Răsărit Răsărit
Iarăși strigă amurgul solitar
Înaintea cumplitei nopți
Ce-și revarsă rana veștejită

Nu-i lumea vas de trebuință
Ci candelele milei aprinse-n univers
Același miruit ulei hrănește
Cumpăna și Pustia
Pămînt sărac pietriș nerodnicie
Cît te iubesc nimeni nu poate ști
Turme-n amiază pe la fîntîni puține
O lespede le apără de cerul arzător.

Nu ai astîmpăr nu-i liniște la voi
Tu nu cunoști uitarea bucurie a elementelor
N-ai pătruns nu te lași furat
Om al milei de fapta pămîntului
Tu nu vii nemijlocit netrimes peste lume
Nu-i aici decît locul în care
Altarul îndată trebuie zidit
Nu-i țărna și apa și vîntul
Decît foc la temelia jertfelor
Unde pornit-ai și ajuns îndată
Genunchiul dezvelit aduce plecăciune
Și brațul harnic lasă-nveșmîntat
Și amintind că suntem pașnică păstrare
A binecuvîntărilor de sus

Popas popas oprire ceas de seară
Plin e pămîntul de sacrele-amintiri
Oriunde sapi sare amarnic zborul
Slăvit al unui clopot de altar.

Cunoscut părinte îndeaproape
Legat acolo liber sub stejar
De zarea templului-jertfelnic
Unde imaginea te-a prevestit

Icoana coborî şi greu ţi-a fost pe urmă
Să te desparţi din nou de devenirea ta
Să ştii că nu-i a ta făptura
Ruptă anume carne din fiinţa ta
Că e trimisă lumea ca şi ploaia
De martie în tînărul văzduh.
Greu ne cade să te aşezăm temei
Părinţilor în vatra transilvană
Să te mut să cobor cumpăna
Dincolo de izvoare unde
Etherul curge-mpreunat
Cu duhul focului
Să ies din sînge
Pentru a da valul
Jertfei Mielului.
Greu îmi vine să mă socot
Urmaş pustiu din Vămile Pustiei.
De mult de demult nu se mai aude
Cerul pe la noi călătorind în noapte
Către soare
De demult nu mai răsună pe la porţi
Glasul de preot şi plînsul rugăciunii
O pală de amar loveşte 'pragul sus
În uşa cerului
Însă brumele trec în toamnă
Ca roua răsărită
În ceasul cîntătorilor
Soarele-i iarăşi în slăvită slavă
Transilvania nu-i decît un clopot Imn
Pogorît din ea Pe dealurile
Luminînd cu grîne
În lutul ei ceresc săpatu-ne-am o zare
Şi vetre de păstori monahi
Pasc turme blînde pe colina milei
Pădurile vechi dorm fără margini
În umbra marelui stejar

Unde părintele păstrează focul
Şi mîinile curate de veghe în altar.
Altar a devenit stejarul nu mai sunt
Nici arbori nici lumini în lume
Ce nu păstrează Focul
Fluturii trebuie să treacă
Pe-aici cu toţii

Rohia veghea să nu-şi ostenească
Anii şi vinul să nu-şi piardă graiul
Din veşnicul Potir
Rohia-i roadă viţei Milei
Al nostru-i harul ce-l păstrează ea
Rumoarea Raiului ritmează Răsăritul
Rugul Rohiei ne răni
Amintirea celor ce vor fi
Să nu fii rob trecutului
Căci amintirea-i a celor viitoare
Mireasma lor le-o ia-nainte
Prevestind aşa cum nunţile
Vin toate de departe din
Veacul Mirelui
Vestiţi suntem prin nunţi
De marea Nuntă
Al cărei duh ne ţine-acoperiş
Al cărei har zidit în carnea
Noastră
Sminteşte jalea cimitirelor

E o Duminecă acolo
Ce-şi tremură în noi
Din depărtarea Mumă aripele
De dincolo de aripa nopţii
Păşeşte Eternicul

Cum ești tu cum ai devenit tu obîrșie !
Cum te-ai tîrît rostit rostogolit
În temeiul zidirii Căci trebuia
Din pămînt de pe lume găsit
Mărgăritarul pentru noua zidire
Temei ești pe care trupul crește
Și plînsul va răsări
Aici va crește brațul a-nchinării
Și-n tine graiul se va zămisli

Ai fost vestit ; ia-ți pruncul
Unic prûncul ce-l iubești
Carne din carnea ta
Ia-ți carnea ta smulgîndu-ți din tine
Pe tine însuți devenitul fiu
Și adă-l jertfă pe muntele departe
În locul ce anume ți-l voi arăta
Trei zile drumul Apoi ridică ochii
Și vei vedea jertfelnicul stejar
Aici cu fiul tău carne din a ta carne
Ridică-te degrabă a-mplini

Îndată fiule — om preacurat — părinte
Te-ai ridicat din rugă și în zori
Erai demult pe cale
Rîvnitor
Copilului i-ai pus pe umeri lemnul
Pe care fi-va prins și proslăvit
Și drumul drum fierbinte prin Pustie
A treia zi în slavă te-au primit

Dar cel ce-i însuși jertfa
Cel ce însuși și-a trimis

Anume Mielul dintr-ale sale
Te va iubi Părinte
Îşi va aduce aminte că tu eşti gata
Focului să duci curatul trup
Vlagă din vlagă sufletului tău
Şi îngerul degrabă vestitorul opri
Pămîntul de-a pieri

Încremeni o clipă-n veşnicie
Şi unde-am fost atunci acolo am rămas
Doar se adaugă întruna lumină
Din lumină
Doar vremea vine pînă ce
Nisipurile mărilor grăunte cu grăunte
Se vor preface-n aştri uriaşi
Pînă Pustia-şi va goli cuprinsul
Mutîndu-şi în cosmos măruntaiele
Pîn' ce fiece stejar va deveni
Altar în flăcări
Pînă fiece copac va
Deveni o cruce fără margini
Pe care vulturii-şi găsesc
Iubita libertate
Pînă ce picăturile de rouă vor deveni planete
Rînd la rînd
Pînă ce vînturile nopţii
În har vor transmuta ceea ce sunt
Pînă ce trupul îşi va găsi Duhul
Capul divin şi nevăzut
Va pogorî în noapte să ridice
La rang de ochi călcîiul mohorît

IACOB

Pleca-n exil destul de tînăr încă
Nu se ştia dacă va reveni
Şi-n ultima sa noapte adormi
La marginea hotarului pe-o stîncă

Şi-a fost atins în vis de-o-nfricoşare
Că pămîntul de sub el e sfînt
Şi pe-o scară îngerii la rînd
Coborau cu cerul în cîntare

Şi zorile apoi îl deşteptară
Dar dorul de-a pleca se veşteji
Şi se ducea pentru a reveni
Cu prunci cu tot ca-ncepător de ţară

MOISE

Nu din naştere ci-n sanctuar
Descoperi că-i gîngav în rostire
Văzu că-i şubred organul că-i barbar
Şi socoti pustia ispăşire

Şi în pustie rugul l-a pătruns
Nestinsa flacără mistuitoare
Şi un popor în jurul său s-a strîns
Cu cît era mai stins la-nfăţişare

Vorbea de-a dreptul fără de cuvînt
Graiu-n el a dobîndit făptură
Şi oricît a devenit pămînt
Se cernuse pulberea-n aură

IEREMIA

Într-o fîntînă fost-a aruncat
Doar va pleca de-a binelea din ţară
Dar el era-n cuvînt întemniţat
Şi n-avea cum să iasă înafară

Toţi îl urau în juru-i rotocol
Să-nceteze-odată să vorbească
Şi-l vîrîră-n puţul cu nămol
Oasele-n adînc să-i putrezească

Doar se va dezice de cuvînt
Să rămînă simplă creatură
Şi columba Logosului sfînt
Îngheţa-i-va-n peştera din gură

Nu ştiau că peste puţul strîmt
Cerul uriaş de priveghere
Spînzura-n nămoluri dedesubt
Funia de aur şi-nviere

Înşfăcîndu-l de la subţiori
Fost-a smuls din moarte înafară
Şi-ngropat în grai de sărbători
A rămas pe veşnicie-n ţară

IOANA D'ARC

De mult trăia în foc mistuitor
De flacăra cuvîntului cuprinsă
Cînd oamenii-au sosit cu focul lor
Au înțeles cît este de nenvinsă

Flăcările nu au mai găsit
Decît o brumă de mărturisire
Dar ei vroiau credinței un sfîrșit
'Nainte de-a fi devenit iubire

Rugul era zadarnic de acum
Avea numai asupra lor putere
Ci străbătînd prin ea pînă la scrum
Văzură toți cît țin de înviere

VEGHE

Din cîte sînt în parte se zăresc
Iar cealaltă parte-i necuprinsă
Cu cît le-ating ele se tăinuiesc
Ca să-mi rămînă candela aprinsă

Să nu-ncetez priveghiul peste zi
Pe lumina cea mai orbitoare
Ca să pot prin moarte-ntrezări
Mi s-au dat aceste sanctuare

VEDENIA

Îngerul crin în luminare
Lin arzînd se mistui
Nu-l cunoaşte decît ruga
Fecioarei ce-nflori

În albastra înserare
Zborul lui de mir curat
Presimţitu-l-a doar maica
Pruncul cînd l-a alăptat

Şi-n mîniile furtunii
Trăsnetele luminînd
Îl privi mirat profetul
Din adîncul de pămînt

Dincolo de matca firii
Pe deasupra de izvor
Îngerele se străvede
Har nemuritor

LUMINĂ LINĂ

Lumină lină lini lumini
Răsar din codri mari de crini
Lumină lină cuib de ceară
Scorburi cu miere milenară
De dincolo de lumi venind

Şi niciodată poposind
Un răsărit ce nu se mai termină
Lină lumină din lumină lină

Cine te aşteaptă te iubeşte
Iubindu-te nădăjduieşte
Că într-o zi lumină lină
Vei răsări la noi deplină
Cine primeşte să te creadă
Trei oameni vor veni să-l vadă

Lumină lină lini lumini
Răsari din codri mari de crini
I-atîta noapte şi uitare
Şi lumile au pierit din zare
Au mai rămas din veghea lor
Luminile luminilor

Lumină lină lini lumini
Înstrăinîndu-i pe străini
Lumină lină, nuntă leac
Tămăduind veac după veac
Cel întristat şi sărăcit
Cel plîns şi cel nedreptăţit
Şi pelerinul însetat
În vatra ta au înnoptat
Lumină lină leac divin
Încununîndu-l pe străin
Deasupra stinsului pămînt
Lumină lină Logos sfînt

IDENTITATE

Iar ziua cea dintîi din săptămînă
E sărbătoarea noastră pe pămînt
Cînd vom intra în straiul de ţărînă
Să ştim că-n urmă licăre cel sfînt

Că nu-s lăsat în noaptea necuprinsă
Fără de ţintă veşnic pelerin
Că-n urma mea i-o candelă aprinsă
Ce aureşte pîinea lîngă vin

Şi leagănul e nedesprins de grindă
Şi-n casă-i cald pe vatră lîngă foc
Şi la fereastra nopţii de colindă
E tot trecutul nostru la un loc

Şi-i linişte şi pace peste ţară
Şi fiecare-n sine-i fericit
Căci sîntem fraţi sub steaua milenară
A magilor porniţi din răsărit

IMNUL

E dragostea de fire mai presus
Ce n-o încape, ea e cuprinsă
Cum cerul nopţilor este supus
Pămîntului pe candela aprinsă

Toți inspirații vremilor i-au spus
Acestei taine care ne frămîntă
Harul deplin ce te-a ajuns pe drum
Pornit pe jos spre zorile de nuntă

Și nu mai ai la cine să îl spui
Și cine să te-asculte pe coline
Căci e fără de moarte imnul pur
Din vinul jertfei stingerii de sine

Și ești ca de o boală din înalt
Cuprins de milă-ntru desăvîrșire
Și pleci de-acasă spre mormîntul gol
Pe drumul cel mai scurt din omenire

Știi că moartea-n urmă ți-a rămas
Că nu mai are-asupra ta putere
Cît e tărîmul sacru nepătruns
Rămîne-ajuns de dor în priveghere

LEGĂMÎNT

Și-n neamul meu un singur legămînt
Pînă astăzi este în putere
Această Patrie acest pămînt
Să-l pregătim încet de înviere

Să nu închidem zarea peste noi
Să nu intrăm la nimeni în robie

Oricît am fi de hăituiţi şi goi
Să nu ne lepădăm de veşnicie

Din pîntecele mamei circumscris
Să nu mă-ncapă nimeni şi-aparţină
Să nu mă satur fără paradis
Să nu mănînc în el decît lumină

HAGIA SOPHIA

Văzutul nu se poate vedea
Căci nevăzutul mă adevereşte.
Astfel e Poetul veghe lîngă mormînt
Pînă cînd vulturul prinde trup
Din umbra văzduhului.

Pe un val de pămînt ridicat din mare
Lumina iese din izvoare
Pe roata curcubeului legămînt
Fiind înfăşată ; mumiile Egiptului
Străbătînd, chilia şi lira unind
De pe insule ; popasul şi marea,
Destinul şi cenuşa, profetul şi jalea suferinţei.
Cea singură iubind dintr-o dată.
Templul zeiţei noastre mîndre a poeţilor
Îl supuse ploilor ce vin şi rămîn

Pînă cînd rostul lor prinde rod
Şi fruct dăruieşte.
Apoi unghiurile Academiei şi cercul

Inițiaților Era numărul înscris în haos
Și echilibrul se înalță la Delfi lui Apollo,
Orbul își regăsi satul natal
Și fiica vestală fratele prigonit de erinii
Pe tărîmuri barbare

În tîrziu veac fără odihnă
În zori Lumina coborî pe valul împietrit
De așteptarea din zarea Araratului
Stea în flăcări pe aripi îngerești
Lăsată-ncet în bolta strîmtă a întunecimii
Mele. Jarul se întemeie și Aurul lui
Începu să dogorească purificîndu-mi straiul
Și adîncul, stîna și veacul Imnul și
Necuprinsul.

Cine știe ce-a fost și cît ! Noi ne pregăteam
Întruna de moarte. Liliecii și buha-n Carpați
Își aveau cuiburi mari pe înălțimi. Păstorii
Erau tineri și mulți împăștiați în sfere
Umblătoare de-a lungul vîrtejurilor albastre
Ale Astrului văzător din umbra pură
A Focului.

Nu eram fugă și cucerire stăpînire și
Întindere. Veghe și creștere, pierdere
Eram extaz în nevăzut exaltare
Lacrimă răsucită în ochiul strămoșesc
Din vița părintească.
Dezgropînd mereu fîntînile pustiite
De veșteda toamnă a codrilor vestitori

Nu sîntem un neam ci-o văpaie,
Un joc fierbinte de îngeri împletiți
Pe icoana de nuntă
Apariție ușoară de graiuri străvezii
În noaptea Mielului
Nici nu sîntem decît o retragere de oase
Fără de chip de prin sicriile mume
Întîrziere fără motiv rumoarea
Ivită la poarta izvorului Ulcior crud
Rostogolit gol prin pustia-nverzită
Un adaos din nimic la ceea ce știm că există
Încă o noutate fără sfîrșit
Cuvîntul e cel de-al doilea pas făcut de sus
Și de jos dintr-o dată pe tărîmul de nuntă.
Noi căutam și cine-ar fi bănuit că văile
În urma noastră se ofileau
Că ceea ce crește apoi sînt umbrele sîngelui
Său frînt în coarnele cerbului însetat
De la rădăcina celor patru fluvii.
O, privighetoare înflorită pe cîmpia soarelui !
Zidul nu te poate apăra și poarta încuiată
Căci veacul tău îl ține-n pumni un fluture
De munte roș zdrobit pe lemn
Și potopit în suferință.

Oricît am vorbi rămîne neatins cuprinsul.
Doar cîntecul vestea din ochi povara
Neînchipuirii ; Trăia cîndva la margini
De ținut bătrînul cîntăreț
Ce-l știe fiecare căci toți trecură
Pragul lui călătorind pribegi
Purtați și răsăriți spre ținta lor anume
Și cîntărețul cel bătrîn nu spunea
Prevestea din liră, nu dădea vestire
Decît sfîrșitului neînceput, decît uimirii

Din uimire, decît miresmei din potir
Decît iubirii din iubire decît neştirii
Din ştiut, celui pierit din nepierdut
Povară sieşi se ştia bătrînul în icoana sa.

Sophia — nor oprit şi Întrupat, ploaie
Rămasă în necurgere în scut, o luptă
Nemaiîntîmplată din care luptătorul
S-a născut. Izvor fără obîrşii stînd
În străvezie nemişcare, din care valul
Apăru prevestitor de mare, ou răsucit
Fără de cuib în zarea tragică şi sfîntă
Pe unde zorii vor ivi veşmîntul
Mirelui de nuntă. Corn rece picurînd
Pe bolţi Aura stelelor în noapte
Cu Graiul lirei legi de pe pămînt văzduhul
Meu de marele Departe.
Acum e noapte. Cerul gol plînge în tine
Stinsă-mpărăţie cum stai aici cu zborul
Retezat şi ciocu-nfipt în noaptea din pustie
Sophia-n frigul bolţii atîrnai Funia
Clopotului meu himeric şi cînd a fost
Spre ziuă mă lăsai să cad cîntînd
În marele-ntuneric.

MARELE PREOT

Graiul e templul în care mi s-a dat
Să fiu ca mare Preot sfintelor cuvinte
Să le cunosc cu rîvnă să le pasc
În iarba deasă de printre morminte

Să fiu cu umilință fruntea lor
În căutarea marilor izvoare
Pe cărărui înguste peste prăpăstii eu
Să mă fac pod smeritelor picioare

Marele Preot templul meu pustiu
De-a lungul universului peste pustie
Coloane uriașe de bezne clopotînd
Cădelnițează sfînta liturghie

Fluturi enormi cît munții străjuiesc
Altarul meu de rouă preacurată
Ștergare cad luminile din Răsărit
Pe pîinea în potire spintecată

Aripi fără de număr, miriade cor
Cîntă osana veșnică slăvire
Și templul se lărgește și iată e cuprins
Pămînt și cer și veac și cimitire

N-a mai rămas 'nafară decît un veșnic vînt
Ce vîjîie și smulge și-nfășoară
Ce macină întruna templul răstignit
În sîmburele candelei de seară

Marele Preot cuvintelor altar
Veniți cu toate după mine
Ciunge și mute, oarbelor veniți
Uscate pe picioare și puține

Veniți acasă iată s-a deschis
O ușă de intrare și ieșire
Veniți și veți gusta și veți vedea
Că-mpart dintr-ale mele cu iubire

Celor sărace cu duhul le voi da
Întîi din Har să ia pe săturate
Luați din fagurii mei blînzi
Și împărțiți pe dealuri și pe sate

Celor prea slabi aduși pe năsălii
Și pentru cei ce n-au ajuns să vină
Mă voi întoarce iarăși îndărăt
Să iau pe umeri moartea pe colină

ROMÂNIA

Cîteva dealuri împodobite cu pămînt
Mai mulți păstori de veghe în munți lîngă cuvînt
Mihai Viteazu Eminescu Ștefanul cel Mare
În limba latinească se-ndreaptă după soare
Și norii vin întruna și-abia din cînd în cînd
Se-aude cîte-un fluture plîngînd

Împărtășescu-ți soarta cu inima și-ți spun
Că dăruit sînt ție cu tot ce am mai bun
Poeții sînt ai limbii mai mult decît ai lor
Sîntem o turmă blîndă sub Marele Păstor
Poeții — lemnul Crucii pe care sîngerează
De mii de ani Cuvîntul la amiază

VORONEŢ

Numai pe om pămîntul nu-l încape
Nu-l mistuie nici stîncă nici noroi
Şi vietăţile ce-l înghiţiră-n ape
Îl scuipă-ntrég în zilele de-apoi

Nici focul n-are asupra lui putere
Pînă-n cenuşă-l poate prigoni
Dar şi-n cenuşă este înviere
Şi voi renaşte şi voi fi

IOAN CLIMAX

Din dragoste el şi-a făcut scară
Şi-a dăruit-o celor rîvnitori
Cum poţi urca lăuntric dinafară
Şi în infern cum raiul să-l cobori

O libertatea de-a iubi fierbinte
Nepătimaş dar nu nemuritor
Cum stelele de noi şi-aduc aminte
Fără să plece din răceala lor

Fiece clipă trage spre vecie
Precum o ploaie după-un cîmp cosit
Să nu-o smintească nici-o silnicie
Abate-o-n vămi cu darul cuvenit

Prefă-n virtute fiece simţire
Dragostea să poată vieţui
În casa ta ca în nemărginire
Cu îngerii cu toţi ce vor veni

MOŞTENIRE

Unii se laudă cu caii lor
Alţii cu munţii alţii cu pămîntul
Noi ce-am putea rosti aici smeriţi
Să nu fie-n deşert cuvîntul !

Poveri amare şi de nepurtat
Sînt avuţiile străine
Aceiaşi viermi şi molii rod
Şi aurul şi carnea de pe mine

Noi ne-am lipit aici în Apuseni
De licărul acesta de lumină
Străfulgerat cu sînge în amurg
Cînd cerul cade-n suliţi pe colină

Nu-i decît oaia asta-a nimănui
Prin rîpi pierdută, iarăşi regăsită
Şi nu-i cine să stea în preajma ei
Să n-o împingă muntele-n ispită.

Larg e pămîntul, toate sînt ocol
În juru-acestui crin care ne ţine
La masa asta blîndă de stejar
Pe care-aducem arderea de sine

IMNUL OAIEI SURDE ŞI MUTE

Dar noi ce-am fi, cine suntem şi cît
Fără El păstorul cel bun pe dealurile
Carpaţilor Oaia pierdută cine s-o ia
Cu drag pe umerele sale Oaia şchioapă
Beteagă prin văgăuni bolind prin
Crăpăturile stîncilor oaia surdă şi mută
Oaia oarbă şi cocoşată, vulturii ciungi
Vulturii fără aripi fluturii roşi
De smucitura uşilor fluturii-nghesuiţi
Sufocaţi de-atîtea vuiete de lămpi
Spintecate pe-acoperişe.

Păstorul cel bun, slava şi bucuria şi mîndria
Noastră Nu-l ştim noi fiecare cum venea
Plin de rouă în zori
Din noaptea cumplitelor istorii
Cu cîte-un miel abia născut
În casele mocanilor

Nu-l ştim noi bunul meu păstor
Căci fiecare l-a-ntîlnit măcar
O clipă măcar un ceas
Măcar un fulger din privire
L-a pironit pe fiecare
Ţi tu-l cunoşti pescar din Pont
Şi călătorind pe marea
Şi tu semănător puţin
În seceta din bărăgane
Şi tu vierule la ce te-ai lăuda
Cu roada putredă a viţei tale
De n-ar trece fulgerul cruce

Prin hărnicia ta
Şi tu lemnar din transilvanii
La ce-ai mai ctitori coşciuge

Atît de nave şi atît de zbor
Şi-atît de nădăjduitoare
La ce ţi-ai pune sufletul în porţi
Cioplind şi să le scoţi la arătare

La ce-ai fi rdicat tu acest turn
Cu limba lui pe cruce răstignită
Ce-şi trage cîntul din pămînt
Şi îl împinge singur pe orbită

La ce-ai săpa cu dalta trandafiri în roţi
Cînd carele-n noroaie
Cu toate se scufundă
Şi nici un ochi-nafară n-o poate dibui
Această cruce-nfiptă în osia rotundă

La ce-ai avea tu carul în care porţi pămînt
Clădit biserică pe roate
Şi pruncii şi părinţii-n dricul lui
Par sfinţii din icoane preacurate

Lemnar uimit pe sate transilvane
La ce-ţi laşi puful obrazului smerit
De tînăr să-nflorească pe faţa ta coroană
Şi semeni cu lemnarul răstignit

Căci tu nu știi decît să pui o temelie
Acolo unde preotul a pus
Un pumn de smirnă și tămîie
În zarea Răsăritului de sus

Tu nu pricepi lemnar din transilvanii
Decît să lași plecînd acoperiș
Un loc de cuib în care pelicanul
Să-și poată așterne puii luminiș

Hei oameni buni ciubare de vînzare
Mocanii vin cu caii lor mărunți
Umple cu grîu această copăioară
Miroase-a brad măicuță de pe munți

Cumpăr-o maică și frămîntă-n ea
Prescuri de pîrgă din grîiele curate
Căci mîine-i sărbătoare și-or veni
La noi la slujbă neamuri de pe sate

Cumpără maică copăioara mea
Și scaldă-mă în zori și mă-nfășoară
Și lasă-mă cu pruncii să mă duc
Să cînt și eu priceaznă la Fecioară

Atît de preț sătucul meu era
Cu dealurile lui de sărăcie
Că pogora Dumineca-n potir
Atît amar de slavă și vecie

Din grîu plivit de oamenii sărmani
Din vița asta acră și amară
Cîntate îndelung de satu-ngenuncheat
Ieșea un leac de foc pentru popoară

C-așa am moștenit să ne rugăm
Pe grîu 'nainte de-a-l vărsa-n țărînă
Seara la lampă cu toții în genunchi
Rugam pe Domnul de rodire bună

Apoi în zori grîul sfințit
Pleca pe cîmp și Domnul da tărie
Și-n loc de-o boabă moartă răsărea
O patrie de foșnet aurie

Și voi femei umile văduve cu prunci
Arînd în jug cu boul împreună
De unde-atîta liniște la voi
Și-atîta nor pe vremea de furtună

Vă văd pe deal sub soarele încins
Arînd pămînturile blestemate
În negru slabe pe coarne apăsînd
Cu vitele de secetă uscate

Cine vă dă putere din cîmpuri pogorînd
Să spuneți împăcate sara bună
Și-aveți în ochi o candelă vestind
Că sunteți făurite din lumină

Miroase urma ce-o lăsați pe drum
A soare sfînt și-a veșnicie
Voi văduve bătrîne ale nimănui
Roase de foc și prunci și sărăcie

Cine vă picură în port și-n mers
Atîta Har și-aducere-aminte
Parcă veniți din Dumnezeu
Să luminați printre morminte

IMNUL VULTURULUI

Unde sunt hoiturile năvălești.
N-au Patrie mijlocitorii și nu
Adeveresc rodirile statorniciei
Întreg este vulturul singur
Trimes 'nainte vestitor Cel de
Pe urmă este el. Cînd răsare
Vederii e semn ceresc.
Steaua magilor aripele tale erau
Departe cuibul în văzduh
Tu zămislești nuntind cu nevăzutul
Cerești urmași coboară din înalt
Nimic nu-i pămîntean în voi și
Acesta-i darul care vă păstrează
Mereu în pîndă
Simbolul Asiei Minore valahii te purtau
Pe crucea stemei Ioanică menirea ta
Nu-i om ce-l prevestești nici umbră
Nici de pasăre nu cîntă graiul tău
Nocturn în zorii zilelor
Ca un fulger te lași peste mormînt

În veghea ta sunt dați toți adormiții pe vecie
Tu singur îi cunoști pe numele de taină
Ceresc alcătuit totuși n-ai în grija ta decît
Pămîntul De teapa lui zidit îl porți
Ca pe o rană bună în aripile tale
Se străvede soarta lumii în tăcerea ta
Tu ții loc munților din fiecare grai
Țesut pe mări și în pustie
Curat e viitorul dincotro răsai cu
Stelele de dimineață cînd puii leilor
Se-ntorc hrăniți pe la culcușuri
Și omul iese bucuros pe cîmp la munca sa
Frumoase sunt colinele lovite blînd
De slava holdelor în floare — miroase
Glia a lumini la temelia sacrelor semințe
Păstorii în fruntea turmelor petrec
Din vreme harul cuviinței N-au
Oamenii să-și spună decît din Dumnezeu
Despre povara păcii bună
Din ochiul vulturului să-l prevezi pe om
Din agerul culcuș în care steaua ține văzduhu-n spate
Peste noi
Slăvite nopți cînd cîntă iarăși vîntul
La porțile ce duc la drum și dincolo de țară
Se coboară în pragul profeției

Cunoști izvorul pe unde iese-n lume
Vestitul fluviu șarpe cu capul mort
Acolo-și are el o vatră I-am văzut
Țărînile albastre — pironite-n stînci
Zori vulturești țineau în vîntul tînăr
Al țării neamurilor chipul lui întreg
Deschis — recunoscut aicea de către om —
Tu ești înalt și Fiul tu ești cel care
Vine în numele fără de ani.

La umbra chiparoşilor în sălcii de
Amiază te-am preamărit
Cu băştinaşii-am frînt din
Pîinea lor şi-am rîs de cuviinţă
Cu fetele acelui ceas iubit
Încă în floare crinul şi măslinii
Dăduseră în vînăt copt
Apoi am pogorît pe mare şi iarăşi
Drumul peste munţi şi-n ţintirimul
Din grădini din nou te-am fost văzut
Vultur de veghe şi păstrare Tu ţii
În cupa graiului ce-l rosteşti
Eternul leac fierbinte amestecat
Cu apă fără să-şi piardă firea
Rubiniul rod
În umbra ta s-adună unghiul rămăşiţă
Sub aripile vulturului odihnesc
Văzduhurile toate şi pămîntul
La ceasul său duhovnicesc.
Căci zborul vulturului este tresărire
Că am ieşit cu toţii din orbire
Şi braţele fierbinţi ce le zvîcnim
Rupte-s din zvîcnetul divin

STATORNICIE

În Patrie mă simt eu pe pămînt
Precum stejarul unui loc anume
Să fiu mişcat în taină de un vînt
Şi să mă cheme pe un singur nume

Mă stăpînească-același liber cer
Și-aceleași stele noaptea se anine
Deasupra creștetului meu
Cînd roua lină cade pe coline

Și cînd e toamnă-n lume îndeajuns
Și-ncepe bocetu-n frunzare
Să-mi strîng coroana tainică de foc
Și să mă mut acolo după soare

În leagănul acela din care-am apărut
Să mai veghez o noapte sub o grindă
Și să aud din pod slăvitul vînt
În suflete cum vrea să se aprindă

IMNUL LUI NICODIM DE LA TISMANA

Grea este sfințenia de purtat
Mai grea decît roata istoriei
Dar este ea fiecăruia-ncredințat
Puțini au puterea răbdării duhul smereniei
Iubitoarea milă de-a o purta pînă ce jugul ei blînd
Devine sarcină ușoară Nu-s mulți prin vremuri hărăziți
Cîțiva pentru un neam unul doi la veac și-s vremi
Sterpe adesea și vremile trec fără știrea
Viețuirii lor în lumile noastre Cîți au fost în popoare
Cîți sînt știuți cei care-ntr-un ceas au făcut
Cerului vad într-un strai omenesc într-un neam
Ce-n jurul său a început să se nască Vin ei

La începuturi adesea ori mai tîrziu sau pe la
Mijloc cînd i-aproape stins fitilul în cumpăna
Privegherii Ar fi greu de rostit ceasul lor dinspre
Noi dar apar cum şi stelele mişcătoare
Fără de veste şi-n somn sînt magi şi păstori
Deşteptaţi să-i urmeze pînă-n cetăţi pînă unde
Prunc nou tînăr apare în ieslea Istoriei
Şi-n neamul meu întîi fost-au eroii războinicii
Ce-au frămîntat scump sîngele lor sub copite de cai
Pe aceste meleaguri Dar pămîntul rănit
Vînturi şi ploi şi îngheţuri repede-l vindecară
Unii de silă mureau alţii de bunăvoie plecau
Biruitori să se-ntoarcă la vetre Ţara o ocrotiră
'Ndelung prin jertfiri şi-n cenuşă
Închişi ca-n columbarii sub pămînt ţineau
De-un acasă al lor încă neştiut unde-i va duce
Cînd mai tîrziu se arată aici o putere
Un rost ceva vrednic de-o mai multă slujire
Întru viaţă Vestea-nvierii pe nave de lemn cu cohorte
Romane prin apostolii dintîi a pătruns peste Istru
Din Macedonii cu-ntîiul veac şi eon în Sciţia romană
Oseminte o spun, cripte şi crucifix, şi mormintele
tomitane
Martiri apoi în vremi de prigoană şi grabnic
În urma lor bazilicile-mpînziră pămîntul
Daco-roman La Biertan în Ardeal Ego Zenovius
La Constanţa crucifixul de cornalină şi-n Slăveni Olt
Catedrală din veacul lui Constantin iar cei patru
La Nicoliţel în coasta Vicinei — Zotic Atalos Camasis
şi Filip
Apele-n revărsări ni-i aduseră dintr-o ruptură de mal
La vedere de preacurînd Într-un cuptor ars pămînt
De cărămizi şi beton ermetic închis semn că aici
Pămîntul e vechi jertfitor şi-i aproape primejdios
Să pătrunzi răpind mai adînc cine ştie ce alte comori
Pot isvorî dintr-o dată în ţară De-ajuns ne este atît

Ca Imnul să poată slujind să vestească
Altfel e dusă lucrarea cînd cuvîntul însămînțat
I-așteptat să rodească Veacuri trec multe pînă ce
Într-un loc apare întreg la vedere jertfelnicul
Cei mai smeriți rîvnitori în rugă și post cît uceniciră-n
Athon în cel mai nelucrat și aspru pămînt valahii
Intrau să-l sfințească Numai tîrziu s-au întors
Drumul era spre acasă din nou novicii deveniră
Părinți cînd agarenii împingeau răsărit și miazăzi
Înspre apus și miazănoapte Cu-ntîiul val
Mai adînc din Athosul Sfînt Nicodim cu o ceată
De pustnici lemnari peste sîrbi peste Istru

În păduri trecură-n alt veac să rodească
Aici în Carpați La Vodița întîi poposiră și-apoi
Tismanei trimes printr-un prunc la apele
În cascadă Adormirii Maicii să-i așeze altar
Locul sălbatec înăuntru în țară în munți poruncă
În vis luă să se-ndrepte-ntr-acolo căci Vodița curînd
Pustiită va fi și așezămînt altul mai trainic și ocolit
Dinspre lume Și plecă singur întîi în căutarea
Acelor ape Cascade Ca-n vis umbla
După ele dar grabnic îi ieșiră rîuri în cale și-n multe
Locuri sorite cu barda intră umbra unui schit
S-o lămurească pe lume Astfel Gura Motrului apăru
Dar porunca-l porni mai departe La Cascade nu aici
Trebuie să ajungi Și-ntr-o zi pe-nserat într-un sat
La poală de munte înnoptă și-un copil cu porcii pierduți
Regăsiți se întoarse acasă și povesti
Cum fost-au găsiți tocmai acolo adînc în munți
La căderea de ape Condus de prunc a doua zi

După drum lung nemîncați osteniră
Atunci Sfînt Nicodim în frunte păși

Şi pe pruncul înfometat şi slăbit
Îl ruga să-i calce întocmai în urmă
Pas pe pas şi se va întări — dorul de
Casă îl va lăsa şi de asemeni teama
Şi foamea Călca sfîntul pămîntul
Încet cu paşi rari şi copilul în urma
Lui venea înviind ca un pui de vultur
Întîia oară-n sborul de grabă după părintele său
Trei zile astfel înaintară-nnoiţi părinte şi fiu
Pînă ce peştera şarpelui lîngă cascadă

Se desvălui. Acesta-i locul temelia cea veche
Zidul neisprăvit ce-şi aşteaptă de veacuri
Meşterul potrivit să jertfească Locul sacru
Temeiul străvechi întrerupt Sălbăticiunile
Şarpele mai ales locul sfînt părăsit îi devine
Culcuş Astfel se sălăşlui el la Dodona demult
În Ierusalimul pustiit altădată pînă ce chibotul
Reveni din exil Duhul sfîntului şarpele-l presimţi
Şi spaima-l cuprinse că va pieri Cum a şi fost
De sine-ntr-un avînt să-l înghită pe sfînt
Rostogol la picioarele muntelui crapă
Şi-ntocmai în peşteră sfîntul intră cu crucea

Şi postul de priveghi. Apoi început-au lucrarea
Defrişară păduri netezirā poteci şi din lemnul
De Tisă crescut peste veacuri ridicară schit
Pe rădăcina acestuia devenit-a pristol, trunchi
Trupul schitului coroanele acoperiş
Şi-ncepură jertfa zilnică jertfelnicul începu
Să rodească, duhurile necurate pieriră curînd
Locul se curăţi de urît de străvechile idolatrii
Şi de departe bolnavi chinuiţi de demoni
Pe care pe jos prunci şi bătrîni fete de domni

Voievozi de asemeni cu planurile lor porniră
Spre Lăcaşul sfînt să se înnoiască

Principele Ardealului de atunci cu fata lui
Stăpînită de duhul cel rău fără leac
Aici în puterea evlaviei sfîntului renăscu
Şi-n depline puteri se întoarse acasă. Alte
De-asemeni multe minuni isvorîră
Vedenii celor atinşi de credincioşia răbdării
Şi-a milei iubirii prin slujirea de-aici
Apoi vremea trecerii de aici către Domnul sosi
Sfînta şi fericita clipă a mutării de la moarte
La viața nestricăcioasă se apropia
Pe care sfîntul din pruncie o dorise nespus
Nu era moartea care veni ea murise demult

Nu era jalea cea care-i cuprinseră ci sfințenia
Prisosea şi făclioara preastrîmtului vas de lut
Făcu loc arderii duhului miresmei de mir
Tuturor să vorbească Nu era moartea care
Veni a doua zi de Crăciun în peşteră să-l trezească
Ci viața fără amurg lina tăcere unde nu-i durere
Nici întristare nici suspin ci viață fără de sfîrşit
O fericită-i calea pe care mergi tu astăzi suflete
Corul monahilor tineri la căpătîiul său trei zile
Monoton bizantin pe monahul Nicodim îl prohodiră
Lumînările brumării din ceara albinelor avînd
În mîini fiecare şi-n suflet dorul de-a-l însoți

De-a ieşi din lumina Tismanei în mai multă lumină

Între cei drepți și viteji anevoie cuvîntul
Și-ntinde cortul de aur în care se strîng
Umbrele isbăvite de luptă Cerul e greu
De purtat și oprit odată peste un loc nu mai pleacă
Rămîn toate ce-au fost mărturiile focului sfînt
Cel lucrat de puteri și supus rînduielii de sus
În adînc zămislind e numit temelie
Bune sînt de păstrat și strigat în cuvînt
Ale naturii puteri Aurul blînd și făptura luminii
Holda pe șes și vîntoasele nopții pe culmi la răscruci
Roată munții cu slava seninului lor ca și cum am trăi
Pentru o clipă să fim părtași doar acestora-n veac

Și satul este și oamenii duși de noroc și nevoi ce rămîn
Legămîntul nașterii lor credincioși neclintiți Unul
Seamănă, altu-i groparul, ceilalți drumul la mori
Sub roțile carului plin cu o lampă pe dealul de ceară
Anevoie în toamnă purtați de poruncile gurii Iarna
La sfat lîngă vatră tăcuți își cunosc din adînc
Măsura voinței și calea cît cade-se lor străbătută
Fără vreun sprijin lumesc Frații de neam
Strămoșii oșteni cei drepți și mai blînzi
Cum s-a spus ce voiau la vărsarea sacrului Istru
În marea prea mult primitoare cu țărmul înalt
Nesmintit strecurat cu roua-n spinare prin neguri și vremi

Ceasul s-arată al ungerii lor — slujitorii-n cuvînt Nu-i
De ajuns să fi fost peste flamuri și oști de chinul
Născîndelor lupte încoronat După ce iarba-nghiți și svîntă

Orice urmă din sîngele scurs ca și umbra și straiul și
faima
Auru-ntîi cu spăngi din mormînt jefuit însuși locul
odihnei
De veac din țîțîni zdruncinat pînă-n cele din urmă
Însemn strecurat de fugari și de hoți furii trimeși
Părții lor carii și viermii apoi fluturi și buhe tovarășii
Beznei năluci țintirimele grija lor le susțin în ardoarea
Unei prea lămurite nădejdi.
Cine mai poate inima-n dinți să și-o ia cu tăgada față
de ei
Cei ce-s duși dintre noi că nu sînt mult mai mult
Decît cei cu care aleg vergeaua luminii pe față acum
Doar plecînd rămîne să fim cînd s-a tors cea din urmă
sămînță
Și fața de masă de pe fîntînă s-a strîns
Și-n grădină cenușa e spartă de vînturi
Și spuza prin crengi spînzurată și cînd ploile vin
Scrumu-i sorbit în văzduhuri cum surîsul în plîns
Cînd se-mparte pîinea cea bună și glasul acela curat
În amurg de bătrîni peste vasul cu grîu e lăsat să
vorbească
Se țes atunci umbrele mari ce-s temeiul straiului nou
Astfel viață se cheamă că porți călăuză pe deal printre
vii
Numele e una cu ființa lăsat să dospească în aceeași
Covecioară de rînd pînă ce focu-n cuptor e trimes
Să nuntească cu inelul de aur pe degetul stîng

Matei Basarab acest fluviu obscur al uitării străbate
Pe harta sîngelui meu îl zăresc, de pe turlele lui
De ninsori luminate Curgă topitul lor plumb
În adînc de pămînt să rămînă grinzile cerului
Goale să pot iarăși altoiul cel sfînt
Să-l culeg de pe oasele sale

Cît vezi cu ochii albe de corbi şi de furtuni
S-a desvelit trecutul în pustie
Cît munţii osemintele tot cresc
Spre suflul blînd din care să învie
Aude valea pogorînd pe deal
Trîmbiţa miezului de noapte
Strigă-l mai strigă oastea pe Matei
Să mişte cheia-n lacătele moarte

Şi pe Elina floarea stîncii lui
Ruptă din coasta mării amăruie
În ritmul clopotelor din Bizanţ
Ţesută din ţărînă şi tămîie
În candelele groase din Carpaţi
Din piatra brută-n peştera vîrtoasă
Să fie astăzi mierea faptei lor
Pe limba aspră-a imnului culeasă
Nu vede nimeni focul lămurit
Prin ce scînteie lunecă în paie
Pînă ce viile s-au pustiit
Şi vulpea sîngelui e-n vîlvătaie

Prin Negru Vodă moşul tău dintîi
Te văd venind călare printre stele
Cu sfeşnicul de aur printre crini
S-aprinzi în noapte idolii din ele

Pe scaunul domnesc din Cîmpulung
Cînd odihniră umbletele tale
Sfetnicii licărind în ochii tăi
Văzură vulturul în rotocoale

Cu şarpele umbrind toiagul tău
Din Patmos deşteptat pe-un fir de ceară
Cînd trestia pe Argeş s-a-nclinat
Sămînța lui a picurat sub țară

Pătruns-a svonul pogorîrii ei
În holde şi în vițele de vie
Şi fiecare duh ce se-ntrupa
Era rănit de umbra-i purpurie

Era străpunsă fruntea firii lui
De spinul rozei zămislirii pure
De acest limb de plug învlăstărit
Pe muchea țintirimului secure

Fiul lui Danciu de la Brâncoveni
Mişcat Matei de îngerul solie
Prin tine graiul vlahilor solari
Înjugă boii țării-n liturghie

Chilugi novicii-n schit şi mănăstiri
Le crească părul iarba pe coline
Ci nara forfotitului slavon
Să-ndure bîzîitul de albine

Din văile Carpaților senini
Graiul roman la coşniță străbună
Pe tulnice de gorun şi argint
Păstorii cu văzduhul îl cunună

La Govora în teasc au început
Pe filele de pravili şi psaltire
Să-ngenuncheze oile sobor
Pe crucea limbii gata de jertfire

De-atîtea viscole şi pustiiri
Şi silnicii pe dealuri şi muncele
Stejarii s-au rărit de pe pămînt
Şi s-au mutat cu jalea printre stele

Matei mărturisind prigoana lor
A-ncredinţat sămînţa să-i întoarcă
Să se prefacă veacurile lor
În funii şi piroane pentru arcă

Astfel veni pe lume Dintr-un lemn
Pădurea s-a smerit în ctitorie
Lacrima maicii-nchisă în stejar
S-a încuibat în cripta din făclie

Acest vremelnic lut îndatorat
Coroanei tale întru priveghere
În douăzeci de ani l-ai dumicat
În blidele răbdării să prospere

În rîpile-nghiţite de urît
Şi mlaştinile-acestea puturoase
Întîi ai asvîrlit un schit
Să-nceapă vulturilor să miroase

Şi noaptea cînd uneltele se storc
De vlagă-n somn şi spaima le-ntreţine
Să-şi poată frînge sinea un sobor
De fluturi orbi în lampă pe coline

Baia de-aramă astfel apăru
Vîrtelniţa şi bufniţa în hoarne
Căci gata pururi ţapul se afla
De vîrtul suliţelor să se sfarme

Chiorul nu vede corbul cînd s-a rupt
De miezul macului şi-a devenit ţepuşe
Şi cînd pe steaua peştelui de rînd
Se-ngroaşe lanţul putred de cenuşe

Şi cînd plesneşte osia fuior
În roţile ce duc o zare moartă
În dricul leşinat al nimănui
Sub care mişcă vipera din poartă

Nu-i smirnă-n cerb cînd cornul s-a-mplîntat
În loc de mugetul de sărbătoare
În acest smîrc bălos de bolovani
Ce mîncă rîie noaptea de pe soare

Cel uns întîi. de foc e mai presus
Şi carnea lui întruna se lipeşte
De fiecare fulgere de nea
Ce-ndeasă sarea-n rană şi-o smereşte

Pe pieptul sterp al muntelui ajuns
De stîncă iute rîul se desparte
Şi-a roi miroase tînăr ce-a scăpat
Cu capul spart de rouă într-o noapte

Aici. în fumul ăstui legămînt
De limpezime şi împăciuire
Vîrît-am aluatul din Bizanţ
Să-aprindă Patria a nemurire

Ci meşterii străpuns-au prin urechi
Cercelul bucuriei pe-nserate
Şi fiecare frunză cînd foşnea
Plătea obol în aur pentru toate

Averea astfel neamului sporea
Dintr-ale firii sfinte filigrane
Şi unde focul nu hălăduia
Era strigată umbra din icoane

Pe firul rece-al zorilor de zi
Luceafărul de ziuă din tărie
S-a tot prelins cu mila din înalt
Pîn-a găsit fisura ctitorie

Pîn-a smerit în stîncă un cuprins
Nesilnicit de bună învoire
Să-şi logodească sîngele dintîi
Cu cel mai vechi inel din omenire

Pămîntul românesc e mai uşor
Şi dealurile sînt mai de-omenie
Şi bate vîntul mai odihnitor
De cind i-o turlă care să-l mlădie

De cînd albeşte Arnota pe munţi
Şi Brebu şi Strehaia pe coline
Ni-s leagănele pruncilor la grinzi
Ca trandafirii-n murmur de albine

Albitu-s-au şi straiele pe noi
Şi-mpurpurat la piept şi pumnuşele
Cînd norul nopţii-i cerului păstor
Să ţină turma drumul după ele

Cincizeci de cuiburi albe mănăstiri
Să lumineze neamul şi hrănească
La sîn să-l ţină fiece cuvînt
'Nainte să-l ia focul să-l cunoască

Şi merii de pe deal sînt mai domneşti
De cînd i-un clopot dincolo în vie
Şi le trimete svon în miez de nopţi
De pe ceaslovul treaz într-o chilie

Căldăruşanii între ape ţin
Şi între mlaştini candela aprinsă
Cînd ninge pe pămîntul puturos
Să-l ocrotească o cupolă ninsă

Fîntînile cînd iarăşi scînteiau
Şi mori în vad şi poduri peste ape
Şi greş berbecii-n turme nu dădeau
Cum dovedeşte cronica de-aproape

Cînd staurele lanţ îngreuiau
Acest pămînt cu lapte şi cu miere
Sătul de zile fratele Matei
Trecu din tron în cupa de-nviere

Amestecat cu bulgări de pămînt
Cu apa şi cu sîngele din viţă
În acest neam de trăznet plămădit
Pînă răni-va cerul c-o mlădiţă

IMNUL LUI CONSTANTIN BRÂNCOVEANU

Nu-i Patrie acolo unde nu e schit
Plămînul de aducere aminte
În care focul poate deştepta
Licărul milei printre oseminte
Cenuşa-n rîie se preface stol
Cînd ea în fruntea jarului rămîne
De nu e vultur oul mai întîi
Coaja alege cloştele de mîine

E simbolul în sînge mai întîi
Aurele durează din făclie
Cum în fîntînă ochiul albăstrui
Lasă pe cer icoana să invie

Frîngerea de sine între noi
E făptura cea mai ziditoare
Gustu-i darul focului apoi
Ce preface graiul în ardoare

Nu cu sceptrul buzdugan greoi
Sînt smerite ușile inchise
Ci pe brațe sîngerînd altoi
Fulgeră stigmatele promise
Codru-i împărat slăvit s-a spus
Cum a fost așa o să rămîie
Dar mormîntul gol de la Hurezi
Ține ceru-n țară de călcîie

În pronaos focul a uitat
Chipul Basarabilor de mîngîiere
Candelele-nveșnicesc și-acum
Ochii blînzi de-atîta priveghere
Vremea nu mai trece pe aici
Toți sînt duși de-a pururea de față
Pruncii cu garoafele la piept
Rupte-acum în fapt de dimineață

Pragu-i ros de aripi ce-au pătruns
Și nu pot de-acum să se întoarcă
Și așteaptă vînturile stol
Să prefacă gropnița în arcă
Jubileze ochiul meu în veci
De durere-atins și bucurie
La Hurezi și eu decapitat
Țin pe umeri focul mărturie

Ca roți la carul mare înhămați
Pe cer s-aprind aducere aminte
Cei patru prunci pe rînd încoronați
Jur împrejurul soarelui părinte
Pe pămînt rămas-a fața lor
Efigii martiri în viță milenară
Cel mai prunc Matei a întrebat
Cum pot tată rămînea în țară

De se poate tată să nu mor
Să am partea-ntreagă de pruncie
Frații tăi mai mari au și ajuns
Prinți de foc în altă-mpărăție
Ni se cere să ne lepădăm
De credința sîngelui din vine
Dar nu e haină, pruncul meu,
S-o dezbraci în voie pe coline

Vezi tu steaua zorilor de zi
Cît de-aproape tremură în unde
Dacă vrei cu pumnii s-o cuprinzi
Apa trece steaua se ascunde
Ia din Marea Neagră într-un vas
Pe pămînt în vreme de furtună
Zbuciumul într-însa-i fără glas
Cum e ciungă strunga fără stînă

Fiul meu trupșorul tău plăpînd
Este pîinea firii preacurată
Rabdă numai fulgerul cuvînt
Să-i ridice rana din covată
Scump ai fost și tu răscumpărat
Ai nădejdea lacrimilor sfinte
Plînge fiul meu neconsolat
Pînă trecem pragul la Părinte

O mlădiță văd peste Carpați
Din izvorul lacrimilor tale
Cum deșteaptă vulturii înfrigurați
Și-i preface-n stele osanale
Picăturile durerii se întorc
În potir de aur și rubine
Vița-ntreagă-n fiecare bob
Decantează focul ce-o susține

Și cînd n-ai să poți să mai înduri
Și prigoana-i mai presus de tine
Să cunoști iubitul meu copil
C-ai ajuns în patrie cu bine.
Vin și eu degrabă fiii mei
Și vom fi de-a pururi împreună
Ce unește duhul pe pămînt
Cerul numai unge și-ncunună

Ce e trup din trup poate să ia
Numai partea sa de slăbiciune
Corpul osămînt nepieritor
Mărturia focului rămîne
Sîngele de-asemeni suveran
Nici un jug nu poate să-l cuprindă
Numai vița e măsura lui
Și priveghiul candelei la grindă

De îndată întors din sanctuar
Din această matcă purpurie
Se preface șarpe de hotar
Spînzurat pe țară mărturie
Noi sobor îl vom întîmpina
Trunchiul cu mlădițele-mpreună
Cînd stejarul pleacă din păduri
Locu-i bun de staur și fîntînă

Ţara Românească a rămas
Cu această blîndă moştenire
A credinţei pure fără glas
Mai presus de moarte în iubire
Din urzeala ei ne-am ridicat
Straiele-n războaiele de luptă
Pruncii-n leagăne lumina lor
Cu cuvîntu-n lapte o frămîntă

Sece carnea mea de pe pămînt
Putrezească sufletul în mine
De voi ruşina credinţa ta
Brâncovene frate Constantine
Pruncii tăi rămas-au fiii mei
La Hurezi cu o garoafă-n mînă
Tot împing mormîntul de pe ei
Pînă dau de fluturi în ţărînă
Pînă amiroase îndelung
Ţara sfîntă a făgăduinţă
Şi pe cer se-aud imaculaţi
Corul crinilor de biruinţă

*
* *

Maria soţia ta de-acum
Şapte fete creşte-n văduvie
Cea mai mică-i cît un trandafir
Cea mai mare cît o păpădie
Coroniţele de aur de pe cap
S-au topit cu ceara în veşminte
Şi obrazul lor l-a-mbrobodit
Pustiimea lacrimilor sfinte

Cînd se ia păstorul dintre oi
Şi-i uitată-n staur o spărtură
Nu rămîne zorilor de-apoi
Decît strunga ruptă-n bătătură
Straiul castităţii monahal
L-a-mbrăcat Maria credincioasă
Cum se-nchide soarele-n amurg
În cristalul sacru de pe masă

La Surpatele în ctitoria ei
Dup-amar de umilinţi prigoane
Fetele le-a-ncredinţat cîntînd
Să le crească focul din icoane
În văpaia plînsului priveghi
S-a născut o nouă seminţie
Din palatul devenit fanar
Ţara s-a mutat în sihăstrie

Trestioara trupului plăpînd
A domniţelor voievodale
S-a pătruns de cerul altui vînt
Mai rănit în umbletele sale
După jertfă cere-se priveghi
Ca să-ajungă dincolo de stele
Aşchia stejarului atins
Cu securea sorţilor din ele

După Brâncoveanu n-a mai fost
Sceptrul ridicat la-ncoronare
Nici o frunte nu s-a mai smerit
S-o deprindă ţara cu răbdare
Mantiile purpurii însemn
Din Bizanţ pe Basarabi sfinţite
Mohorăsc poclăzile de lemn
Prefăcute-n iesle pentru vite

Peste gura zidului potir
Năvălesc urzicile bătrîne
Şi de-a dreptu-n naos la Hurezi
A pătruns urîta spurcăciune
Boii-n juguri viermuie-n grumaz
De atîta silă biciuire
Şi tot cară sîngele din prunci
Şi aduc căpuşi pe cimiţire

Străinia pînă peste cap
Cu hangerul robote în toate
Cancerul pustiei s-a întins
Şi dezgroapă fluturii-n cetate
Mai rămas-a cerul peste noi
Primăvara care o să vină
Spicele ce spînzură altoi
De miriştea fără rădăcină
Vulturul preumblă prin păduri
Zvonul răsăritului departe
Brâncoveanu a scăpat de vămi
Cu copiii dincolo de moarte

Trupul său la Sfîntu Gheorghe Nou
Doarme sub o candelă de liniştire
Eu roaba Maria-a lui Dumnezeu
Pun lumina asta pomenire
Cu nădejdea că şi eu voi fi
Lîngă domnul meu de oseminte
În icoana ţărnii aşteptînd
Înfierea vîntului fierbinte
Nu-i Patrie acolo unde nu e schit
Fără părinţi rămînem fără vatră
Fără cămaşa focului pe noi
Lucrează numai carnea idolatră

Se usucă ceterile în cuvînt
Zugravii veştejesc lîngă lumină
Nu mai ai obrazul nimănui
Să-nroşească vița pe colină
Urîciunea țese în război
Nu mai cheamă crinul suferință
Şi mişcat pe drum de sărbători
Să sfințească țara-n cuviință

Fără Patrie sîntem fără părinți
Fără priveghi nu poate fi lucrare
Aşa cum şarpele în nevoinți
E jertfă-ntîi şi-n urmă înălțare

MARIA BRÂNCOVEANU

Se poate oare îndura mai mult
Să-ți păstrezi făptura-ntru viață ?
Prunci şi bărbat decapitați la rînd
Şi muma soață firavă de față

Nici măcar nu a înnebunit
Sta-n mulțime singură-n tăcere
Pînă masacrul fost-a săvîrşit
Şi se crăpă-n Carpați de înviere

Iscoadă-apoi lupoaica deveni
Trupurile să le mai apuce
Să-i poată pruncii-n lacrimi înveli
Să-i tîrască-n țară de pe cruce

Lacrimi cît au fost decapitați
N-a vărsat un licăr dintre ele
Să-i ajungă pînă la Carpați
Să le țină de lumînărele

Iar că drumul este foarte lung
Că pe lacrimi trebuie să-i poarte
Cîte-avea știa că nu-i ajung
Dacă nu le plînge fără moarte

BRÂNCOVENI

Într-o rîpă joasă sub pămînt
Unde satul n-a fost chip să vină
Spre răsărit unde e locul sfînt
Și țărîna e mai mult lumină

Vînturile-abia de mai ajung
Borasul de peste bărăgane
Brâncoveanu-a picurat în crîng
Un altar la cîteva icoane

Și-a vărsat din brațul jertfitor
O prisacă-a pus într-o grădină
Un monah cît fi-va postitor
De ceaslov și pravili să se țină

Dorm aici la margină de rîu
Mama ta și tatăl Constantine

Şi ca plumbu-s boabele de grîu
De cînd ţara plînge după tine

De cînd pruncii tăi n-au mai venit
La părinţi şi moşi să se închine
De cînd mama lor a-ncărunţit
În exilul stingerii de sine

Turnul brâncovenilor stingher
A-nceput ca gorunii să crească
Să strămute clopotele-n cer
Toată jertfa noastră românească

HUREZI

La Hurezi mormîntul este gol
Brâncoveanu n-apucă să-şi lase
Nici măcar un prunc dintre ai săi
Învelit în imne cuvioase

Toţi s-au dus degrabă dintre noi
Şi-a rămas deşartă astă groapă
Şi cînd vestea-n ţară li s-a-ntors
N-au mai fost morminte s-o încapă

Şi-a cuprins Carpaţii om din om
Şi la ceruri dintr-o tresărire
Cine poate umple cu pămînt
Golu-acesta plin de nemurire

EPITAF

Brâncoveanu doarme-n Bucureşti
Cu pruncuţii săi lîngă soţie
Două veacuri bune au trecut
Şi ţărîna singură îi ştie

N-au lăsat pe piatra de mormînt
Nici o urmă care să-i trezească
Să nu-i strige nimeni din pămînt
Să nu-i strice furii şi vădească

Numai candela deasupra lor
Sîmburul de sînge şi lumină
E-nsemnat în coastă prin ulcior
Cu sămînţa noastră constantină

Candelele pururea la noi
Mai presus de vremuri spînzurate
Căci în loc de aur şi oloi
Beau din jertfă în eternitate

TROIŢĂ BRÂNCOVENEASCĂ

În Bucureşti la poalele Mitropoliei
Tatăl lui Brâncoveanu a fost asasinat
Crucea de piatră pe fostul deal al viei
Şi-acum păstrează locul neuitat

Unde se întîmpla o nedreptate
Vărsări de sînge alte silnicii
Era-mpletită crucea în cetate
Ca să absoarbă vina dintre vii

Să curățască locul să-l întoarcă
Iarăși folosului izbăvitor
Din adîncul țărnilor să toarcă
Tot ce striga la ceruri rugător

Cîtă este Țara Românească
Multe-troițele se frămînt
Nu sînt puse ca să osîndească
Ci s-arate locul că e sfînt.

Că suferințele de altădată
O altă suferință le-a înfrînt
Și țărîna țării e curată
Să rodească celălalt pămînt

TROIȚA

Lui Nestor Vornicescu

Unde fost-au și vor fi morminte
Troițele-aducerii aminte
Mai mult decît cu turme și cu sate
Pe dealuri troițele-s picurate
Să știe pruncul ce noroc îl poartă
E troița în fiecare poartă
Să afle omul încotro se duce
E troița la fiece răscruce

Unde se stinge sbor de ciocîrlie
Degrabă umbra troiței adie
Locul de taină-n fiece făptură
Rodește-n zarea troiței aură
Mai ales în vreme de furtună
Troițele-a cumpănă se-ngînă
Această țară colină din colină
Văpaia troițelor o-nsenină

MOȘTENIRE

De la Brâncoveanu ne-au rămas
Candelele cele mai frumoase
Pînă în Ardeal pe sub Carpați
Au ajuns în schituri și în case

În argint lucrate cuvios
Sînt atît de blînde la vedere
Cînd le-ating luminile prinos
Se prefac în imn de mîngîiere

Cîte trei pe un iconostas
Ard mistuitor în neclintire
Scade-ntruna rădăcina lor
Și deasupra-i numai nemurire

Dinăuntru nu mai poți să știi
Cît a mai rămas pe dinafară
S-au tot stins luminile pustii
Și rămas-a candela de seară

RUGA LUI POPA ŞAPCĂ

Paşoptiştii dintr-un bordei prea strîmt
De la Popa Şapcă din scriptură
Din altarul lui de sub pămînt
Şi-au luat avîntului măsură

Popa Şapcă-i spovedi pe rînd
Şi le-a pus o lacrimă pe limbă
Din Lumina Logosului sfînt
Ce-nviază totul şi preschimbă

Acest oltean călugăr şi păstor
La Islaz a-ngenuncheat fierbinte
Dumnezeului isbăvitor
De Români să îi aducă-aminte

Să-l asculte Domnul Savaot
Să ne scoată pruncii din bordeie
Şi din slăvi să lase peste Olt
Curcubeul milei să scînteie

Nu dreptatea noastră ci a Ta
Cea a biruinţei din icoane
Să rodească-n suferinţa mea
Cît se-ntind aceste bărăgane

Varsă tărie-n pieptul tuturor
Bunătate-n inimi şi-mpăcare
Dă braţului curajul jertfitor
Să nu lovească fără ascultare

Doamne-al Românilor stîlpul de foc
Călăuzind pe Moise în pustie
În acest bordei de nenoroc
Lasă-te pe-o brumă de făclie

Cu semnul crucii lasă-ncununat
Acest stindard de lemn fără putere
Să se-nalțe-n fiecare sat
Nu a răscoală ci a înviere

Doamne Fiul tău a fost trimis
Să se jertfească pentru mîntuire
Însă ura noastră l-a proscris
Și l-a izgonit din omenire

Să sfințească munca tuturor
Să aducă lumii libertate
Cu trupul răstignit ca muritor
Împins a fost afară din cetate

Și acest popor pe urma lui
De-un mileniu și mai mult se ține
Doamne nu rîvnesc al nimănui
Dă-ne bruma ce ni se cuvine

Scapă-ne de Faraonii mulți
De abuzul clăcii și podvadă
Că de cînd umblăm numai desculți
A-nceput și piatra să se roadă

Mîngîie Doamne pe-un popor zdrobit
Scoală-te și fă ca să se știe
Că ești Domnul celui oropsit
Ce prin muncă ține de vecie

Arată că eşti Tată la orfan
La pruncuţi şi văduve bătrîne
Căci de ei e plin în Bărăgan
În bordeie mai ales Stăpîne

Noi numai numele Tău chemăm
Nu cerem de la o altă lege
Ci pe Fiul sfînt îl implorăm
Din acest blestem să ne deslege

Copiilor redă-le joaca lor
Chiar de frîngi din sărăcia noastră
Şi le-ntinde masa-ntr-un pridvor
Şi un prun în floare la fereastră

De lumina şi dreptatea Ta
De bunătatea Ta nemăsurată
Se bucură şi cea mai mică stea
Ce pare-n hăul cerului uitată

Căci Tu de trei ori sfînt
Eşti şi al nostru pururea Părinte
Măcar cît ţinem sub genunchi pămînt
Să-ţi aduci de fiecare-aminte

1848

E anul paşoptist în calendar
La Neamţu Neonil din stăreţie
Încarcă zi şi noapte pe carele cu boi
Istorii mari şi cărţi de liturghie

Pîn-la țepuși sunt carele cu vîrf
Cu fîn acoperite și cu ceară
Pecetluite ca și cum se duc
Mormintele rămase fără țară

Peste Carpați trag boii în Ardeal
Limba românească din scripture
Și roțile scrîșnesc prin trecători
Și sîngerează cale prin pădure

E vremea neamurilor la cuvînt
S-audă-n limba maicii fiecare
Cum s-a făcut Luceafărul pămînt
Și cum țărîna e nemuritoare

Să viețuim ca frații într-un gînd
Și să-mpărțim în pace cu dreptate
Și suferințele ce nu au rînd
Și bruma asta de seninătate

Convoi de care pleacă peste munți
Și se opresc pe schituri și pe sate
Și scot din fîn un fagure ceaslov
Și-l pun în dar pe masă pe-nserate

Pe limba dulce-a neamului meu blînd
Sunt vorbele ca turma pe-o cîmpie
Și-n acrostih păstoru-i la cuvînt
Pe foaie albă-n bundă purpurie

Şi nici un zumzet nu-i nemăsurat
Întins e cîntecul de ciocîrlie
Ce se revarsă-n fiecare sat
Din candelele-aprinse-n sihăstrie

În Sihle şi pocroave tăinuiţi
În piei zvîntate de sălbăticiune
Cu ascuţişul privegherii lor
Îngroapă graiul care ne rămîne

Aceşti paianjeni vlaga sinei lor
Firul plăpînd îl oţelesc pe-o toacă
Şi nu au duhul rîvnei în sobor
Pînă cuprind în aur să-l prefacă

Carele-ncărcate cu aur filigran
Tors în cărţi pe limba românească
Sparg în coarne munţii dintre noi
Şi nu-i cine boii să-i oprească

Transilvanii ies 'naintea lor
Cu coconii-n braţe către seară
Să desjuge boii moldoveni
Că-i nevoie de resteie-n ţară

Iancu mucenicu-n Apuseni
Nu mai are sub căciulă stare
Ard în munţi cămăşile pe brazi
Şi-n securi sticleşte-nseninare

Țolul broaștelor s-a îngroșat
De un lat de mînă cît o soarte
Și nu pot fîntînile sufla
Pînă-l dai oleacă la o parte

Mielu-i tras 'nainte de-a-l făta
Umbra maicii sale în sudoare
Grîu ajunge pleavă la iobag
Și mireasa ruptă-ntre picioare

Și i-au pus iobagului în pas
Laț pe limbă ca să se sugrume
Să se zbată răstignit pe loc
Pîn-alege cealaltă lume

De la Neamțu carele sosesc
Moții ies cu sare înainte
Vin scripturi în graiul românesc
Să dospească pîinea din cuvinte

Neonil dorește pentru cărți
Să primească-n schimb la mănăstire
Pe un prapor chipul lui Avram
Iancu mucenic spre pomenire

MĂRĂȘEȘTI

Și morții sînt viață mai ales
Cei strămutați în plină înflorire
La Mărășești mi-e gîndul mai întîi
Cînd plec genunchiul întru pomenire

Aceste dealuri unde s-a oprit
Soarele și pentru noi odată
Pînă cînd vrăjmașul a-nțeles
Că Moldova-i altuia-nchinată

Că pămîntu-i dat unui păstor
Ce-a plecat cu turma să o pască
Că pe fiecare deal și-a răstignit
Cîte-un schit și-un clopot să-l vestească

Și-a lăsat pecetea pe pămînt
Și-n ferești și-n fiecare casă
Și-a-ncrestat o candelă la grinzi
Sub icoana maicii cuvioasă

Și în vie-i vorba despre el
Și în vînt și-n lanul de secară
Și pe masa omului flămînd
Cînd se frînge lacrima de seară

Și nu-i chip să intri nepoftit
Și în pulberea fără de urmă
Are-un sol de-al său neprihănit
Ce-i vestește cîinii de la turmă

Nu-i pîrîu să știe alt cuvînt
Nu-i un svon de frunză-ntr-o pădure
Să n-ațină calea ăstui vînt
Tăinuit în muchea de secure

Şi poteci şi stele şi fîntîni
Şi furnici şi roiul de albine
Şi vitejii-aceştia moldoveni
Sînt de-ai lui cu sîngele din vine

IMNUL ALBEI-IULIA

Nu-i locul Patrie, atîta vreme cît
Roata se-nvîrte singură-nainte
Şi-n urma ei nu mai rămîn decît
Un codru-nchis de iarbă şi morminte
Atîta vreme cît vîntu-n calea lui
N-a fost oprit de şarpele din poartă
Şi-n jurul lui nu s-a urzit treptat
Precum mătasa pe omida moartă

Atîta vreme cît izvorul stă
În stîncă tăinuit în rădăcină
Şi cumpenele încă nu l-au smuls
Străin şi gol în noapte pe colină
Şi-n chipul său păstorul însetat
N-a fremătat cu nările frumoase
Sorbind argint şi mîzgă şi oloi
Şi-această perlă de temei în oase

Numai cînd firea omului întreg
Devine lampă meci de priveghere
Şi-n peştera în care-a fost lăsat
Mielul se face leul de-nviere

Şi iese-afară galbăn îmbătat
În sărbătoarea zorilor de rouă
Şi cînd loveşte coada în stejari

Răspunde ceriul c-o cetate nouă.
Astfel în veac ai răsărit şi tu
Acropolă pe dealuri transilvane
Iulia Albă leul te-a crescut
În nopţi la foc în staur pe sumane

Apulia bolboroseai apoi
Nu se răcise dimineaţa încă
Şi pelicanu-ajuns din Orient
Smerea Carpaţii de pe-această stîncă
Şi fulgerînd solar s-a-ndepărtat
Şi-n urma lui a-nvlăstărit din piatră
Acest boboc bălan de trandafir
Cu bot de bou şi vorbele de fată.

Daco-Romania te dăscăli întîi
'Nălţîndu-te în braţele lehuze
Astfel că graiu-n sînge ţi-a intrat
Şi ţi-a rămas nestrămutat pe buze

Şi s-a lipit de carne şi de cap
De limbă şi de clopotu-ntr-o dungă
Şi două mii de ani au tot muşcat
Cu trăsnetul din turlă să te smulgă
L-au tras pe roată şi l-au dibuit
Venind de dinăuntru în afară
Să-l mute graiul moşilor străbuni
Cu munţi cu tot din gură şi din ţară

L-au spînzurat pe furci cu capu-n jos
Cum spînzură pămîntul peste lună
Şi-n loc să-l fi golit de sinea sa
Umplutu-s-a de milă şi furtună

Şi jupuindu-i pielea de pe trup
Se zăvorî degrabă-n oseminte
Şi osul sub secure cînd plesni
Se înălţară fluturi din morminte

Acum e linişte peste păduri
Inima lui Horea sub grîne
Capul lui Mihai în univers
Licăre drumul patriei spre Mîine

Buciumele ies în zori de zi
Trase pe umeri albe de mireasă
Şi cînd se varsă jalea lor din munţi
Miroase-a veşnicie-n fiecare casă

MAMA ROMA

Roma e sacră pentru neamul meu
Şi s-o ridic în imne se cuvine
De două mii de ani neîntrerupt
Vorbesc pe limba şaptelor coline

Focul în vatră şi casa-ntre păduri
Plugul şi oaia masa pentru pîine
Viţa de vie nobilă pe deal
Şi drumul ţării pururi printre grîne

Lumina lină-n candela dintîi
Cînd steaua serii-n lacrimă străluce

Şi-n ţintirim biserica de lemn
Ridică satu-n glorie pe cruce

Stejar îmi spune luna de pe cer
Argint clipind în ramurile mele
Rumoarea Romei rouă de pe rai
Rugul nestins roieşte printre stele

Numai vocale lacuri între munţi
Străfulgerate de statornicie
Pe fluiere păstorii din Carpaţi
Tot limpezesc pămîntul ce-o să vie

Roma mamă sora mea copil
Patria părinţilor părinte
Pajura-mpăratului păstor
Sigilează crinul pe morminte

EGO ZENOVIUS [1]

Eu Zenovie ţăran transilvănean
În anul două sute şi mai bine
Depun în faţa dreptului roman
Această cruce-a sîngelui din mine

[1] Piesă votivă din secolul IV e.n. de la Biertan-Sibiu, aflată într-un muzeu străin.

Mărturisesc c-am devenit creştin
Întors acum de la păgînătate
Strămoşii mei sînt dacii cei bătrîni
Cum îi vedeţi în stîne şi fosate

Eu din Biertan cu toată casa mea
Cred cu părinţii mei în Nemurire
Atîta doar că nu numai în duh
E o putere dincolo de fire

Ci şi în peştera acestui trup
A început vecia să se lase
Cum dovedeşte Domnul Înviat
După Scripturi în carne şi în oase

Această taină pulbere sub noi
E tot atît de limpede şi sfîntă
Ca aurul ce sîngeră-n noroi
Ca şi suflarea care ne cuvîntă

Şi-această Dunăre şi-acest Carpat
Şi codrii holdelor pe bărăgane
Venit-a vremea cu văzduh cu tot
Să le strămut ca Patrie-n icoane

Spiritul foc prin apă mi s-a dat
Şi-am dobîndit sfinţenie în limbă
Şi graiul meu hirsut şi păduros
În cîntec pur de-acuma se preschimbă

Din vîrful munţilor de pe săgeţi
Nu mă mai varsă sufletu-n afară
Acolo în adîncuri de mormînt
Voi pogorî să-ntemeiez o ţară

Pe oasele acestui crezămînt
Cu toată vlaga focului din mine
Ego Zenovius ţăran transilvănean
În anul două sute şi mai bine...

CRIPTA MARTIRILOR DE LA NICULIŢEL

Zotic Atalos Camasis şi Filip
De un mileniu bun şi jumătate
Într-un cuptor de pîine sub pămînt
Coc neamul meu pentru eternitate

Pe malul mării păstrăvii pe jar
Prăjiţi de vii şi-nvîrtoşaţi în vatră
Şi cînd să-mbuce barbarii călări
Şi-au rupt în ei toţi idolii de piatră

Cu un cosor de retezat stejari
E scrijelat în peştera rotundă
Sub oseminte ce-au devenit altar
Numele lor pe crucea de osîndă

Să poţi pătrunde viu în sanctuar
Prin uşa strîmtă de intrare
De pulberea planetei să te rupi
Şi să te-ncalţi cu raiul pe picioare

CÂMPIA LIBERTĂȚII

Lui Calinic Argatu

Din dealul Hulii cu Iancu Avraam
Privesc Cîmpia Libertății sfîntă
Și-aud oceanul de țărani iobagi
Sub cerul tricolor cum se frămîntă
Ceasul înalt m-a aruncat pe cal
Urechile îmi țiuie de bucurie
Pe Ioan și Toader din strămoșii mei
Îi văd acolo-n vale cum învie

Unde se strîng în cuget la un loc
Cîteva mii de suflete din țară
Pe limbi de foc de stele mai presus
Duhul iubirii veșnice coboară
Sumanul alb pe umerele lor
Mijlocu-ncins cu aprige șerpare
Uscat e capul de pustiu și vînt
Și ochii storși de dor și lăcrămare

Muierile cu pruncii înfășați
În leagăne ușoare de lumină
Cum trec plutind în zori peste pîrîu
Se-ndoaie zările din rădăcină

Cipariu Timotei e la cuvînt
Colinele și holdele-l ascultă
Tîrnava s-a oprit din cursul ei
Să poată trece îngerul la luptă
Și cînd se lasă noaptea peste cîmp
Și sînt mulțimile înfometate

Din două vorbe bune ce s-au frînt
Se satură vreo patruzeci de sate

Apoi se-ntorc în cete pe la vatra lor
Peste păduri prin țara Transilvană
Pe la zugravi prin schituri se opresc
Să-și lase chipul pe cîte-o icoană
Se știu că-s mulți de-același grai și crez
Și li-e de-ajuns și asta-i libertate
Din cînd în cînd cu frații în sobor
Să poți intra ca vultur în Cetate

IMNUL LUI GHEORGHE ȘINCAI

Ce-i de făcut înainte
De toate într-un loc, la vremea
Potrivită pentru seminția copleșită-n
Mătci de puhoaie pribege ! Putere-i graiul
Și Patrie de foc pentru cel atins de mic
De cornul suferinței. Cu cît e boldu-n
Carne mai adînc cu-atît călcîiu
Aleargă mai fierbinte. Trebuie să vină
Unii-n neam trimiși buimaci, luați din așezare
Cu noaptea-n cap și năuciți de drum. Cuvîntu-n
Sînge le-a intrat și arde și nu-i cum nu
Înnebuni. Vrăjită-i gura și nu mai are

Stare brațul și ochiul pe pămînt
Pînă ce nu pătrunde cămările
Istoriei, nu vede cine-i
Cuprinsul Mire al sacrului ținut, cine

Izvorul şi de unde cursul şi semnul
Vieţuirii în univers. Cum fost-am noi
Recunoscuţi şi cît Cel care este ne-a luat
În seamă, cît s-au deschis urechile de ac
Să le pătrundă funia cămilei. În fiecare
Seminţie trebuie înnoit pe veci slăvitul
Legămînt, unul să iasă din convoi şi să
Rostească legile iubirii atras de o
Putere, singura ce stă credincioşie-n
Calea tuturora. Din
Anatot monahul Irmiahu
Fost-a trimis fără de voia lui cu o boccea,
În zidul casei sale, să facă o spărtură-n
Văzul tuturor cînd lumea stă la porţi
De sărbătoare. Astfel e semn în neam lăsat
Pe veci ca mărturie că cineva e bolnav
Şi nu mai pot rodi văzduhurile sfinte
În seminţia noastră. Într-o căruţă,

Pe un dric de fîn trasă de
Cai pe dealuri şi pe sate
Evlaviosul tatăl tău Ioan te duce
La învăţătură în cetate. Bunicul
Tău Andrei apostoli neştiutor şi Ioan
Părintele la fel fără şcolire, ţărani
De lege veche ortodocşi citeau
Scripturile din bunul-simţ din fire,
Şi-apoi cînd erau duşi din vatra lor atraşi
La sărbători de-o vatră mai fierbinte
Se luminau cîntînd cu toţi în cor din
Cîntecele aducerii-aminte. Pe lăiţi

Şi în picioare în navele de lemn
În cuiburile sacre de gorun tran-

Silvane pe-un deal în
Țintirimul înflorit sub pruni smeriți de
Milă de icoane. Cădelnița vărsa în
Legănări mireasma groasă-n ziua de
Rusalii și Gheorghe tu cu șapte frații tăi
Sorbeați dulceața sfintelor cazanii. Și
Maica Ana țăranca din Carpați îmbro-
Bodită c-o năframă neagră în mînă
Cu un smoc de busuioc și prescură
Priceasnă în desagă pleca degrabă-n
Posturile mari la schitul sfînt
Din marginea pădurii ;
Pe-atunci Șamsudul era privegheat
De lobonți partizanii prefecturii. Fratele tău
Ioan pierit printre curuți te-a dus la Cluj
La carte luministă, pe-atunci scandau latina
Pe-aicea iezuiți veniți în propagandă
Fideistă. La Nușfalău și Bologa și Huedin
Vara cu moții gură de la gură l-ai auzit
În buciume pe Dumnezeu că vrea să facă-n

Staure-o spărtură.
Atunci de grai te-ai prins ca de un cal
Cu mîinile-amîndouă te-ai încleștat în
Coamă și te-ai pierdut în munți printre păduri
Lăsînd în urmă vamă după vamă. Cînd te-ai
Întors din Roma acasă la Șamsud Andrei
Și Ioan și Ana se mutară în slăvile cerești
Adăugați la neamul pravoslavnic de sub
Țară. Apoi într-o desagă din ce în ce mai
Grea în loc de prescuri Hronicul în spate
Monahul Gheorghe Șincai scund încărunțit
Pe drum spre-un nor afară din cetate. La față

Supt, coroana frunții lui decît
Obrazul de două ori mai 'naltă, scoica

Urechii şlefuită blînd
De-atîta zvonuri albe ce-o mănîncă
S-a subţiat în cap de diamant şi ţărna
Cărnii s-a uscat pe stîncă. Buzele domoale
De păstor uşor par trase-acum din fluierul
Subţire ca un potir de-argint răsăritean
Lovit în mers de-un clinchet fără ştire.
Limba o văd de purpură-ntre dinţi ca
Linguriţa de împărtăşie ce duce-n
Cerul sfînt de pe pămînt o lacrimă
De sînge de pe vie. De-ar fi părinte
Gheorghe să-mi îndrept ochiul
Iubirii-n pulbere să vadă
Picioarele zdrobite de-atîta jalnic drum
Aş istovi cuvîntul în triadă. Destul
E că te ştiu plecat ieşit pe veci din rîpile
Aceste că mîna ţi-e-nnodată pe-un toiag
Ce-a înflorit aaronic fără veste. Că eşti
Cuprins în hora fără grai, ce sîngeră
Pe munţi şi se-nfioară, de cîte ori

E-un gorun doborît, cînd
Se loveşte trăsnetul de ţară.

AMINTIREA POETULUI

Despre poeţi numai moartea poate vorbi
singură moartea ştie despre ei cite ceva.
Cum se înăduşe lumînările la miezul nopţii
cînd golurile dintre tată şi fiu se lovesc cap în cap
cum sperma cerbilor învinşi în lunile iubirii
cariază pietrele în munţi şi din coarnele lor fierte
stoarcem o zeamă rece cu care ne sulemenim armele.
Oricît vom lăuda patria pustiurilor

nisipurile vor măcina timpul în continuare.
În fața hărților abstracte ale neantului
am stat năuc fără cuvînt — Pieptul meu ghemuit în iarnă
lîngă un foc iluzoriu — memoriei sîngelui lui Nicolae
Labiş
împrăştiat pe străzile oraşului.
Primul poet român sfîşiat de roţile secolului XX —
acest criminal de rang
cu victime celebre te-a sortit şi pe tine la o cotitură
a patimilor
pe cînd voiai s-o ştergi în paradis — nimic nu se iartă.
pierderi fără margini din om în om.
Te cunosc foarte bine — băiat teribil,
tu care la vîrsta ce-o am eu acum
erai înger demult şi globul capului tău îngheţat
rotunjea pămîntul. Steaua ta mortuară pe sfori de
smoală
orbecăia în lămpile acestui neam tras pe roată
în fiecare anotimp de nenumărate ori.
Aveai buzele groase — încă mai sugeau
țîțele unei lupoaice din Moldova
cuibărită sub podurile Dîmboviţei.
Ai aruncat pe mesele localurilor fălos
cîţiva şobolani ciumați
scoşi de guler, groşi, din pupitrele dogmei.
Ai cîntat apoi straniu pentru urechile viteazului Ulise
legat de catarg.
Te-ai îmbătat peste măsură fir-ar a naibii de treabă
cînd ai văzut pămîntul — pahare sparte şi arcuşuri
înecate
pluteau la pupa corăbiei şi tu credeai că e Ithaca,
un val mînios cu alge putrede te-a înghiontit în spate —
corurile memoriei în aripa albatroşilor abia se deşteptau.
Zăgazurile s-au rupt, malurile se-ndepărtară,
corabia suptă de curenţi. dezumflată.
Osia bolţii înşurubată-n eter străjuia din principiu.

Moartea pentru cei vii nu rezolvă nimic,
așază totul iarăși sub cumpăna ca la-nceputuri
și se părea că în sfîrșit o peșteră de voci e suprimată.
Aceleași viscole păroase troienesc porțile Orientului,
aceiași nori tîrîți din munți pe jos de umbra vulturilor
deasupra mormîntului în care harfa lui Orfeu
îmbătrînește ;
doar corzile ploii și caprele văduve
își freacă țîțele mohorîte de venele ei țepene
și vaierul cucuvaielor înfundate în crăpăturile nopții
prin gheara destinului își picură otrava în ceștile luminii.
Aceiași sori căzători își depun rotundul stingerii
în lacrimile noastre.
Dar setea creșterii ce-alungă înspăimîntată
inelele din mînă-n mînă sub zodia lui Marte
și corul de noroc ce-și sapă temelia
la subțioara firavului trup —
o pată de cenușă pe covor — sărutul frigului după
iubirea noastră.
O, vremi grozave ce împînziți cu flăcări
ogorul frămîntat de mărăcini ;
ceafa racului se umflă-n jug
de-atîtea drumuri trase după sine,
copita limbii mele își coace sur sămînța
în urma ce o lasă în spartele oglinzi.
Doamne ! cît fum ascunde-n sine freamătul încă verde
ce-l laudă furtuna bîlbîind.
De-aș avea spirt în cap și ochii mei
ar fi văgăuni în care viperele năpîrlesc,
mi-aș da foc blestemînd cu o mînă și cu cealaltă
aș stăvili amarul să nu-mi curgă-n blid.
Prăpastia cine s-o sape dacă nu poetul ?
Cine să cadă-n ea dacă nu el ?
Cu ce drept trezește graiul meu
armele tale cufundate !
Poetul — coroană de spini pe fruntea generației.

1

Cînd venii pe lume războiul era pe sfîrșite.
Se-mpușcau ultimele ordine. În cîmp
Se spînzurau ultimele tunuri de propria lor umbră
În casa noastră se-mpărțeau darurile.

Mai întîi ție Ioane, zise războiul din colțul mesei tatii —
Pentru că m-ai slujit cu credință
Îți înmînez acest picior de lemn.
Și să-l porți sănătos întru pomenirea mea.
E zdravăn din trunchiul unui stejar bătrîn ;
Cînd vei muri și tu o să te legene pădurile
În vîrfurile privirilor ca pe unul din confrații lor.
Mîna dreaptă, pentru că și-așa nu știa carte
Ți-am smuls-o din cot și-am dăruit-o pămîntului
S-o învețe a scrie.

Ție Maria, zise războiul mamei —
Pentru că mi-ai adăpat caii în lacrimile tale
Și-ai rămas cu doi feciori pe cîmpul de luptă
Să-mi lustruiască cizmele și-ai crescut
Două fecioare cu care mi-am petrecut nopțile
Uite că-ți dărui acest mănunchi frumos de păr alb
Să-ți împodobească tîmplele
Și-acest mănunchi mai mare de nesomn
Precum și-această casă goală fără-acoperișe.

Ție Gheorghe a lui Petre de pe Deal —
Pentru doi ochi căprui ce spui că i-ai avut

Iată îți dau în stăpînire toate hotarele întunericului
Să le culegi roadele tu și cu nevasta ta,
Pentru totdeauna.

Pentru vatra satului las numai patruzeci de copii orfani
Sub șase luni zece case goale și celelalte-n dărîmături
Precum și cerul dinspre apus ars pe jumătate.
Turnul fără clopote șapte femei spînzurate-n cimitir
Cu capul în jos ; douăzeci de cai morți în casa vecinului.

Ție noule născut pentru că și așa nu ne cunoaștem îndeajuns
Las ugerul vacilor sterp
Prunii arși de vii în grădină
Ochiul fîntînii mort
Și să te hrănească văzduhul cu stelele lui
Și te botez în numele Domnului.

2

Sătenii s-au strîns toți cu privirile în jurul gîtului lui
L-au auzit prăbușindu-se la picioarele lor
Cînd voia s-o șteargă afară lîngă ușă.
Seara și-a dat sufletul fără lumînare
Cînd vîntul a început deodată grozav
S-alerge norii învăluind pămîntul.
Bărbații i-au făcut cosciug ciudat din înjurături.
Cu torțe de foc în mîini, tot satul,
Pentru că nu mai era loc în cimitir,
L-am scos la marginea pădurii și l-am aprins.
Vîntul a spulberat cenușa în toate zările.
Arborii cu căciulile-n cap toată noaptea
Au blestemat a rugăciune.

REVENIRI

Viscolul vîjîie la marginea arborilor
Şi luminile dinafară, pe geamuri, au înghețat.
Noapte de ianuarie cu linişti pustii bîntuie
Împrejurimile oraşului în vreme ce tu mamă,
În vis îmi apari cu năframa ta neagră
Înfăşurată pe trup şi cu un vrej roşu de prun
Închis în palme. „Caii spre lună-au ascăpat" —
Spui, şi mă ridic, şi-afară e numai cer
Şi urmele cailor pe cîmpul de gheață
Desfăşurate
Se-aud bubuind.

ELEGIE

S-au scumpit caii aşa cum se scumpeşte
apa în nori pe vreme de secetă

Prea mult rod pămîntul în loc să crească
grîul şi greierii
Şi-n goana lor nebună cînd se trezeşte
sîngele de viperă în ei îngroapă colțul ierbii sub copite
Lapte nu dau decît pentru sugacii lor căzuți pe patru labe
din nu ştiu ce îndemn
Nechezul lor mereu înseamnă toamnă
Şi nu pot trage-n brazdă mai mult
decît un plug — cînd dau de greu
şi sînt bătuți (desigur)
rup hamurile scumpe
din piele-adevărată
Şi pielea-i talpă bună

pe cizme soldăţeşti
Şi prea aleg cu botul apa — limpede
să fie — şi-apoi copiii numai călăreţi visează
Şi prea nu dorm ei pe podeaua udă
neţesălaţi şi nehrăniţi la timp
Şi cînd sînt singuri şi e vînt
i-apucă o tăcere în trei picioare
şi-adorm visînd
ca nişte sfincşi de piatră
Şi-apoi 's-aşa de mulţi —
trebuie vaci cu lapte cuminţi
care se lasă de două-trei ori mulse
cît soarele se mută din zori la asfinţit

Astfel toţi caii — s-a hotărît să piară

Era o vînătoare de coame peste tot ;
arcaşi trăind pînă acum în umbră
şi-au scos din tinde vechile săgeţi

Din cozi s-au făcut bidinele
şi-n catedrale perne sub genunchi
din copite clei pentru lipit afişe
Şi căsăpiţi — cadavrele la porci ce-i mestecau
cu poftă-ngrozitoare

S-au scris şi cîntece frumoase despre cai
cum trec spre abatoare slăbănogi
mînaţi de floarea soarelui către apus

Golul atletic rămas în aer după
prăpădul lor e un fel de laţ ce ne

înăduşe pe toţi cînd ne ridică luna
capul de pe humă

DEALURI

Dar nunţile la noi pline de coamele cailor
şi clopote roşcate la hamuri cu panglici tricolore,
la căpăstru mînjii duc frunze ţepene de stejar
şi burţile iepelor sînt pline de praf şi sudoare.

Peste atîtea dealuri umblă roţile în Ardeal
că bărbaţii sînt aduşi puţin de umeri
şi toţi copacii în păduri cresc noaptea
numa-n rădăcină.

Circulă firul vieţii pe sub pămînt aici
şi-n capul drumului sfîrşit
cască mereu un gol unde se nasc vîrtejuri reci
ce se reped în cer
cu toate suferinţele.
Însetaţi de rod îmbătrînesc prunii
în toate văgăunile.
Ruginesc plugurile întinse lîngă garduri
straniu legate între ele
şi noaptea-n casele de piatră
se săvîrşeşte nedreptatea fratelui mai mare.

GAROAFĂ

În pragul toamnei ai învlăstărit
Te-a ars odată coasa-n plină vară
Ci rădăcina bună a rămas
Şi-ai înflorit pentru a doua oară

Cum creşteţi pe dealul nostru transilvan
Fragil potir de umbră tremurîndă
Un strop de rouă-n poală-a picurat
Şi mai să-ţi rupă rochia plăpîndă

Nu mai miroşi de-acum — s-au dus
Miroasele cu-ntîia lor făptură
Tu eşti doar amintire pe pămînt
Sufletul rece pe-o străină gură

Albinei îi lipseşte de acum
În coşniţele noastre transilvane
Acest fior de frig despătimit
Să-i zăvorască mierea în icoane

ÎN FIECARE SEARĂ

Clopotul acela stins la marginea drumului
într-un turn de lemn acoperit cu plăci de sare
noduroasă În fiecare seară
întreg universul se adună-n limba lui
Bate egal ceapa aceea ruginită de sunete

şi se aude seceta cum se naşte
din piatră în piatră şerpuind
Şi pe drumuri aleargă din ciot în ciot
rotunjind de ceramică pămîntul
Seacă în bocanc călcîiul de bărbat
salcîmii se umplu de rîie
şi oglinzile-n pereţi de tămîie
Cade smalţul de pe dinţii fetelor
şi măgăruşii se freacă de crucile calcaroase
roase de carii de piatră
în patria cimitirului
Bătrînii treji în case cu spatele la geamuri
pălăriile lor pe cap sînt pline de smoală
şi din fîntîni muşcă marea cu colţi sîngerii
de sare roşcovană
Cad coamele de pe cai
şi-n gura femeilor cînd cască
intră muşte şi fluturi de noapte
Clopotul acela ruginit la marginea drumului
Se carbonizează bobul de grîu în pămînt
încărunţesc firele de păr în bărbile pescarilor —
clopotul acela împietrit
În turnurile farurilor noapte de noapte
în vaier surd se sacrifică luminile

APE

Cum dormim noi împrăştiaţi prin casă
cu lămpile trase peste noi
şi cum vine iarna căluş împins în gura toamnei
de un tiran nevăzut
şoarecii scîrţîie de frig prin poduri
şi nechează calul negru afară legat

cu un picior de cumpăna fîntînii
ori de cîte ori vîntul mocneşte în acoperiş
Ne culcăm tîrziu înveliţi în ţoale flocoase
de lînă în pănuşile de cucuruz pe faţa casei
Sîntem pe-o navă-n ape care se scufundă
geamurile sînt roase de părul întunericului
în colţul mesei sar peste cuţit vinete flăcări...

Înstrăinat frigul se caţără în noi
şi adormim strînşi laolaltă
şi nu mai are nimenea nimic de spus
Şi-apoi coboară visele nestăvilite-n noi
grozave să ne chinuie

VATRA FOCULUI

Părinţii mei dorm pe pămînt la amiază
bătrîni unul cu capul lîngă celălalt
atît de aproape de nimic în hainele decolorate de vreme

Vatra focului s-a stins
pe cojile de pîine şi oase din hrana sumară
în ciorchine păroase se adună furnicile secetei
din toate crăpăturile
O iapă slăbănoagă
fată în cimitir izbindu-se cu capul asudat
de-o cruce răsturnată

Ulciorul uscat acoperit de umbra
părului sălbatic şi sapele alături

pline de praf în cozile de lemn
lucioase sub frecuşul palmelor
îndelung răbdătoare

Cîrîitul ciorilor de toamnă
cu ocolişuri oarbe pe de departe
în stoluri duhnitoare
întunecă pămîntul

OMUL

Cu omul din spatele meu
ducem împreună o uşă — lemnul din care-i
închipuită brutal e ud şi greu şi zgîrîiat
Ca şi cum toate bătăliile absurde ale lumii
cu cai săgeţi şi coifuri ar fi avut nemijlocit
loc pe întinsurile ei.
Cîmpia mucedă ne hărţuie din urmă.
Sîntem în zori şi coborîm o pantă.
Azi-noapte a plouat şi lunecă
pămîntul sub călcîie.
Cămăşile albe umflate de vînt —
parcă ducem un mort printre valuri
de grîu nemişcat Omul ar trebui
să fie în faţă. E mai înalt şi
panta coborînd-o toată greutatea
a năvălit pe mine şi mi se umflă
venele la gît şi-aş vrea grozav
să trag o-njurătură. Cine eşti, omule ?
Cînd alunec eu omul din spate
rîde cu gura lui de roată dărîmată
Cînd lunecă el eu aproape mă prăbuşesc

de n-ar fi uşa gunoi de lemn
un fel de echilibru.
Mergem încet spre cine ştie unde
Cînd trecem
pe la-ncrucişări de uliţi
ne scoatem pălăriile tăcuţi
şi ascultăm — plesneşte soarta lumii.
Apoi nu-l mai întreb ; ştiu eu pe unde
să apuc şi printre pomi înguşti
înclinăm uşa ca să putem pătrunde
mai departe. Cad picuri mari de
ploaie de pe frunze cum le clintim
crengile-n mers
şi reci îi simt sub gulerul cămăşii
pe umeri şi sprîncene şi mi-e foame
Am fost luat direct din somn
la treaba asta neînţeleasă
şi tu, mamă, nicicînd n-ai să mai ştii
încotro fiul tău a dispărut fără să lase-o urmă

AR FI MAI BINE

Copac uscat în plină toamnă
Nimeni nu ştie că nu te-i mai trezi —
Te desfrunzeşti cu cei vii deodată
Dar mort în fiecare zi

Fluieră vîntul prin rămurişul sterp
Ca şi ceilalţi te desfăşori sub stele —
Copac uscat eu nimănui nu spun
Că tu eşti mort în codrul existenţei mele

Azi noapte te-am văzut sleit
Cum te ştergeai de lacrimi cu degetele goale
Nechezul unui cal zmintit
Lovea în scoarţa ta în rotocoale

Lampa mea stinsă prin geamuri auzea
Ultima rugă îngenunchiată-n zare
Pămîntul străveziu din tine cobora —
Ardea un plop a primă lumînare

Pînă la primăvară nimeni nu va şti
Că tu eşti mort de un amar de vreme
Pădurarii te vor îngriji
Topoarele te-or ocoli
Norii vor binecuvînta
Moartă neliniştea ta
Şi tu uscat încremenit acolo-n zare :
N-ar fi mai bine să-i spunem de-acuma primăverii viitoare

Văzduh să nu mai împartă
Pentru coroana ta moartă
Vînturile albastre să şi le retragă
Din căpăţîna asta bolnavă
Să şi le-năbuşe cuvînt de cuvînt
Stelele depuse la temelia ta în pămînt.

CIUHELE

Ciuhele sperietoare în grîul copt
împotriva foametei zburătoarelor ;
o bîtă groasă împlîntată-n pămînt
şi o alta din dreptul umerelor legată cu sîrmă

o pălărie de paie vechi în căpățîna bîtei
și de pe umeri pînă jos la glesne o rochie neagră
de demult strînsă la brîu c-un șomoiog de paie
de gît un clopoțel dogit prelung și atîrnat
și într-o parte ; cînd bate vîntul năzdrăvan
intră spaima în aripile dimprejur
Pe ploaie stau pleoștite
cu micul trup stîlcit sub nori
și fulgerele reci în bătăi de joc
și-agață rîsul de rădăcina lor
și ard ciuhele sfîrîind de nimeni apărate
De sărbători se strîng în cete grave
cele mai vechi împinse de speranțe
cu pașii lor de lemn butucănos
coboară-n sat spre clopotele sfinte —
apoi din nou pe cîmp
cu un ulcior în spate
și buhăit cînd latră cîinii împletiți
prin gardurile blestemate
Cînd le doboară vremea
vin mîinile păroase
și le pocnesc cu buzdugane-n cap
pîn-la genunchi închise iar și iară
în glia roditoare
Coapte veșmintele cînd colții destrămării
le trag jos sfărîmate în bucăți
vin altele de babe veșmintele umane
să însuflețească ciuhele
Ciuhe de cîmp sperietoare stranii
oricît ați sta de veghe — șobolanii
vă fură rodul de sub nas
Și vulturii se balegă-n pălăria voastră —
ce-i pasă ciocîrliei de-un crac caraghios
lipsit de cel mai elementar zbor
Cioara sughiță ghiftuită strașnic
degeaba zvîrli cu limba unui clopot dogit

un pumn de sunete în gușile de pițigoi
Altfel se apără cînd dau în copt
grăunțele de grîu și cucuruz :
Stai tupilat una cu huma
c-o bîtă verde încleștată în pumn
Cînd își arată colții liliacul —
ai și sărit pe aripile lui
ca leul din pudoare
Înțelepciunea toată e să nu stai înlemnit
să știe toată lumea că locului
pe veci ești strîns în amorțeală
Ciuhe bizare tipare monotone
grîul e-n pîrgă ce-ați hotărît
Eu vă dau foc la toate zmintit cum sînt
de-o bună vreme de nu se-aude
în cîrîitul vostru
măcar un zvon confuz
de mari schimbări

UN BULGĂR DE ZĂPADĂ

Un cîine negru aleargă pe cumpăna dealului
ploaia și vîntul îi eternizează urmele
cu semn ciobănesc la gît —
nici o armă nu are voie să-l stăvilească ;
dar cîinele nu știe
Cu limba roșie în sudori despletită
aleargă ca-n scopurile vînătoarei
Cînd trece prin dreptul turmelor
alți confrați mai nehotărîți
se iau după urmele lui
cînd străbate marginea lacului
cel oglindit sare viu la el în spinare
și cîinele negru dedublat aleargă
pe cumpăna dealului

Cînd ajunge în lunile căldurii,
zboară prin cercurile de foc ale sorții
și din marea luptă
izvorăsc puii aidoma ca viermii albi
în carnea delăsată —
și-n goană și ei după el
pe traiectoria dealului
Dar cîinele negru aleargă aleargă
pe deasupra pămîntului
după turma lui necunoscută ;
ieri l-a însoțit spaima
azi turma și singurătatea
Mîne îl vor prinde din urmă bătrînețele
Aruncați după el măcar cu bulgări de zăpadă
voi cei de pe margini
pusi pe îngheț și temelie

TERIBILUL ACTOR

Actori de comedie de cinema actori
actori de dramă supți de tragedie.
Erau regizori aspri cu întrebări din munți
ce le puneau pe scenă luminilor și mie

Unul mai prim cînd debutam soldat
în piesa unui Schiller adus în România,
Mă prinse de bărbia grimată cu mustăți —
ce caută copila-aceasta-n tragedie ?

Oh, figuranți studenți și coregrafi
tunși scurt și țuguiați într-o țigară
Dar un perutchier cărunt mă pipăia
cînd îmi mijea sudoarea subțioară

Copil de casă cu o faclă-n mîini
fugind din veacuri cu eroi de seamă
Domnițele din Shakespeare mă sărutau pe ochi
și adormeam cu capul în poală la vreo damă

Culise și costume cu false străluciri
o baie la subsol unde-mi spălam ciorapii...
Apoi am spart cu pumnii decorul unui cor
și se născu în lume Teribilul actor

RUGĂ

Să vină ploaia
peste pustiul cuibului în care oul
din mîna universului căzu
sub aripile clocitoare
peste întîia urmă de mînz în timpanul cîmpiei
acum cînd degetele îndoielilor
se umflă nemilos deasupra noastră —
prin crăpăturile lor abia de mai sorbim
lungi fulgere ce-adună norii ca turmele de porci
sub plesnetele bicelor
Prin ciururile văzduhului cleios
ce-și ține burta strînsă pe oasele luminii
să vină poaia —
cu cuțitul smuls din pămînt
să împartă ziua cu noaptea deopotrivă
să tragă porți de rugină înfricoșătoare
între casa mea și biata lume cealaltă
să vină ploaia
să stabilească spațiul în adînc
între rădăcina de măr și cea de cucuvae

să întărîte răni pe ochii geamului meu
din care zilnic se naşte un cimitir
să vină poaia
să destupe cu sula ugerul mătcii
din deşertul fagurilor
să-mprăştie turma de lei cu armele
pe colinele verzi ale vînătoarei
Să vină ploaia — patrie aeriană în care vulturii
hibernează
şi piatra limpede se pătrunde de moarte
Să vină ploaia
Femeile-n bărbaţi se-ntorc spre miazănoapte
şi sîngele din mine iarăşi şi iarăşi
miroase a pămînt

ETAPE

Pereţii mării crăpau —
apele năvălesc de-a lungul fugii mele
peste plaja subţire în clocote
Înlănţuite dinăuntru ne ajung
vocile de încercare

Cine-şi va întoarce groaza îndărăt
pe căile pierdute
Deasupra năvala apelor
îngreună oraşele — o poruncă
pe măsura neîncercatului
Unul trebuie să se ridice
împotriva furiei mării —
Dinăuntrurile furiei sînt eroii —

Pe măsura ei din spaima noastră
cine se va alege ?
Răsună scoarţa mării dogită
în existenţa mea de corn amar
veghind etapele sudorii valurilor

POEZIA

Jucăm corrida pe-o plajă
de toamnă la mare
dealuri cu răchiţi roase de soare
şi de uniforme soldăţeşti
Cămaşa mea în carouri roşii
o folosim de momeală :
am hotărît tu să fii toreadorul modern
şi eu sălbaticul taur

Nimeni în zori cînd ceaţa
se cufundă în mare
şi pescarii simt
că peste noapte au îmbătrînit
nu poate înţelege jocul nostru primejdios
Un an întreg asistăm mistuiţi
la luminile oraşului cum se duc
cu capul în pămînt, cine ştie unde
şi pelerina violentă pe obraz
şi vara spre toamnă mereu

corrida pe-o plajă necunoscută
(corrida — alt termen n-am pentru o luptă
cu coarne ascuţite şi-ambulanţă cu motorul tras
şi spectatori cu evantai din secole trecute)

Într-o zi unul va fi doborît dintre noi
marea mi-e martor că n-am de gînd
oricît m-aş strădui cu pieptul printre pietre antice
să mi-asigur victoria —
prin nici un fel de vicleșug

ORIGINI

Mă trag din neam străvechi de cîntăreți dieci
în stranele bisericilor ardelene
Todor Simion Vasile Petre Ion și Pavel
țărani cu șepci de oaie și suman.
Petrecerile satului şi-acum țin minte
vocea lor curată limpezind
ferestrele-nghețate în nopțile de iarnă

Creşteau un fel de mentă adusă din păduri
la miezul nopții cu felinar de ploaie
ascunsă-n mască de cerb din ritual
Amestecată-aceasta cu scrum de cucuvaie
și miezul sîmburilor de la un prun
la primul rod
se dobîndea un licăr de licoare pură
pe care babele din urmă îl vărsau fierbînd
dintr-un potir de piatră
în gîtul noului născut
după ce vocea moartă fuse îngropată
Numai astfel reînvia știutul glas
cîntecul pur să nu se risipească
Din neam în neam trecu făclie blîndă
același ritm cu rezonanțe grave
jelindu-se la marile prohoduri

înmiresmat la cununii
de-o bucurie nereţinut amară
la naşterile lunilor de mai
îngenuncheat a rugă
cînd seceta în turme se umfla
ţipînd cînd pas străin pe glasul humei
îngreuna porunci din alte limbi

Această voce vine din pămînt
cu sutele de ani pe clopote-ngropate
străbunii dorm unul spre celălalt în cimitir
cu pruni bătrîni şi ei la căpătîi

Vocea s-a spart de mult
doar coaja ei albastră
mai stăruie dogită printre noi

Miezul fierbinte supt de constelaţii
îmi sîngeră icoanele din piept
cînd ies pe deal în nopţile de vară
şi stau întins pe spate
ca morţii în pămînt

SCHIORUL

Din munte în munte ţi-e dat să umbli
după drum alb potrivit pentru schiile tale

De-acum pe şes şi dealuri
zăpezile s-au topit
noaptea doar o brumă de polei
văzduhul rece încheagă

și poți călători încremenit pe loc
În rest s-afundă pasu-n udătură

Tot mai rar vei da pe-acasă
stîlpii de la pridvor s-or scurge-n pămînt
și mama — cu lacrimile către miazănoapte
Tot mai circulare potecile și mai puține
panta tot mai primejdioasă
vara-i aproape
și-i o primejdie soarele încins pentru tine
Calcă pămîntul brut și piatra neagră
pe urmele tale
Mînat din spate ca de un roi de viespi
te pierzi în cețuri învolburate sus
pe zi ce trece
Lași vorbe răgușite pe la porți de lemn
în schimbul unui pahar de apă
și-n lătrat de cîini
te alungi mereu urcînd
cu drumul peste tine —
de acolo de pe cel mai înalt vîrf
în mijlocul verii
din zodia noastră vei dispare
schiorule
spre muntele înzăpezit întotdeauna

ASCENSIUNEA

Lui D. Stăniloae

Nu oricînd se poate vorbi despre corăbii
Trebuie să te afli în fața unei mari călătorii

De mult aşteptată de mult pregătită cumva
O călătorie fără de care nu se mai poate
Marea călătorie marele tău drum.
De mic te aduni şi creşti pentru el
Îţi aşezi toate obiectele şi nădejdile
Toate dorurile şi puterile în acel drum
În acea corabie care iată că-ntr-o bună zi
Se arată de neînchipuit în faţa ta.

Vine ziua deci fiecăruia şi corabia gata
De marea călătorie de aşteptata călătorie.
Totul e altfel de cum credeai — totul se întîmplă
Altfel. Îţi închipuiai că va veni în zori
Aşa cum încep toate călătoriile. În zori
Cînd stelele încă mai pălesc
Să-ţi aduni ce-a mai rămas şi cînd soarele
Scapă în lume să fii deja pornit pe marele tău drum
Să fii vesel să-ncepi să te bucuri în sfîrşit
Că-ntr-adevăr a-nceput totul şi acum e acum.
Aşa trebuie îţi spui tu să fie
Şi iată că se întîmplă cu totul altfel.
Călătoria amînată mereu aşteptată
Zilnic cu trudă cheltuind totul ca pe drum
Să nu duci lipsă de nimic. Călătoria ta
Şi nu a altuia drumul tău peste apele mari
Spre miezul acela de foc ce mistuie închipuirile
Acolo unde fluturii plîng pe seminţele vulcanilor
Şi izvoarele albe fierb în mătcile-mume
Drumul de apă aşadar mereu altfel
Sub fiecare corabie — drumul tău o, iată
Se-ntîmplă să te ia pe neaşteptate.
Corabia apare-n miez de noapte
Dă semn scurt şi să te urci iute că nu-i timp

De pierdut. Nici nu te-ai dezmeticit bine
Nici nu ți-ai luat rămas bun — ce-a fost
Mai important ai uitat (acea sabie, acel scut)
Abia apuci să-aprinzi o lumînare și să-ți mai vezi
O dată capul stins lîngă geamu-nnoptat.
Oh, marele păcat că vine atît de pe-o vreme
Nepotrivită. Vine ea corabia în miezul nopții
Cînd toți dorm și nici nu te pot ști
Nici măcar nu te pot urmări cum te îndepărtezi
De focurile natale
Nici măcar nu-i poți trezi — nu-i timp pentru asta —
Cei mai dragi măcar să-și ia rămas bun — unii dorm în alte odăi
Alții pe alte drumuri se-ntîmplă să fie plecați — mereu e așa
Cei mai apropiați sunt pe undeva trimiși. Și iată că tu
Trebuie să pleci pentru că-ntr-adevăr ți-a sosit
Ceasul și rostul și așa în grabă îți apuci hainele
Avute la îndemînă pentru marele drum — croite anume
Din stofe de preț. Astea mai ai timp să le-mbraci
Și astfel te arunci în neagra corabie și drumul începe.
A început de mult de fapt așteptînd din vremi imemoriale
Dar acum este esențialul că-ntr-adevăr ești pornit
Și totul se va-ntîmpla cu-adevărat de necrezut
Casa rămîne-n urmă casa pe care n-ai s-o mai vezi nicicînd
Casa ta în care a rămas arzînd o lumînare. Abia mai licăre
Din ce în ce depărtîndu-se — singura suflare trează în noapte.

Că-ntr-adevăr noaptea-i grea și-apăsătoare
Nu-i stea pe cer și bate-un aspru vînt
Ce-anunță vreme rea și ploi adînci de toamnă
Patria mumă iată pierind și ea — rămasă amintire

Femei pe drumuri cîteva bătrîne, dealuri culcate lîngă munți
Cîțiva păstori veniți din Marea Moartă, fîntînile fără stăpîni
Amurgurile-acelea stranii cu văduvele jeluind la porți
Și clopotele pururi spînzurate în turnurile roase de furtuni
Bătrînul cimitir într-o bătrînă lume cu ușile ce scîrțîie-n țîțîni
La marginile cerului uitate de îngerii dintîi și ei bătrîni.

Și iată că-n corabie ești strîns plecat demult
Corabia plutind pe apele acestea neclipocind bizare
Ce-ncremenite fumegă și parcă oprite dau
Să se întoarcă îndărăt la baza lor, prăpastie pierdută
Ce n-o mai știe nimeni cum pierit-a, lăsîndu-și umbrele
Porunci de veghe pe morminte
O, apele acestea vîrtejuri ce se-nvîrt
În jurul stîlpului de foc prin care vorbește tunetul
Sunt îmbarcat en plein voyage de fou
Demult pornit spre cer de pe țărînă
Corabia corabia aceasta cît e de altfel decît o-nchipuiam
Aici mi-am strîns eu toată avuția prin catacombe tainice
Slujind lumina care crește de deasupra spre bolțile ciumatului pămînt
În scîndurile-acestea putrede în noapte plutind
Spre cine știe unde pînă cînd. Sunt îmbarcat
Corabia mă poartă. I-atîta liniște, înaintez
Un șoarece măcar de-aș auzi rozînd m-aș amăgi
Crezînd că ei flămînzii prinți dezmoșteniți m-au jefuit
Trimiși în lume din ce în ce mai decăzuți și mulți
Și i-aș ierta zîmbind — ducă-se naibii — ce e pierdut
E bun pierdut !
Însă e noapte veșnică. Nimic nu mișcă, pipăi podeaua udă

A-nceput o ploaie mută şi zăpuşitoare
Şi nici poveste de-un acoperiş — veşmintele subţiri
Mi le pătrunde vîntul, un vînt geros şi nemişcat
Şi stau lipit de un catarg fantomă cît lumile de gros şi greu
Înaintez ? Opritu-m-am ? Sunt singur absolut
Şi noaptea zace-n mine ca-ntr-o cavernă de năluci
Nu se zăreşte nici-o zare. Măcar o turmă cosmică să aud
Pe-un deal cum îşi păstrează toţi păstorii 'jarul
Vedea-s-ar centrii lumii — şi-ar vorbi. Toţi dorm
De bună seamă somnul lor de moarte şi s-au stins în ploaie
Toate lumile luminii pe-acest fără de margini cîmp
Eu încotro ? Spre-obîrşii, ori spre margini ?
Curg, asta ştiu, spre undeva, neliniştea mă duce
Acolo unde se opresc încremeniţi toţi călătorii.
Şi de unde cad apele pustiite-n dosul lumii
Totul căzut e şi decade spre-o treaptă alta dedesubt
Ce urcă îndărăt spre o decădere mai singură de foarte sus
Căderea-n jos goleşte sus abisul şi sapă altul
Mai adînc în nopţi — un du-te vino
Valurile — aceleiaşi fuiaguri palide mugind
De-a lungul plăjilor cascade rupte din
Osul capului.

Eu să am grije să bag de seamă
Tot ce se-ntîmplă să nu-mi scape nimic
Înnebunesc de spaimă că s-ar putea să trec pe lîngă
Şi-i doar în joc tainica mea speranţă
Călătoria mea şi acest drum pot dezveli
Şi pot ascunde, mă pot orbi, clarvăzător de-a pururi.

Cîte nu-s, Doamne, de văzut şi cîte se povestesc
Desigur că ajuns-am undeva departe şi nu-s nici aşezări

Pe-aici nici mări și nici pustiuri — măcar șacalii cucuvăi
În turnurile piramide clădite pe profeți.
Sunt poate printre holde moarte ce-și dorm adîncul lor
necopt
Crescute de la sine pe-un șes fără de moarte neluminat
și nepăzit
Ce își așteaptă, vai, secerătorii.
Oricum sunt foarte foarte sigur că pe aici eu
N-am mai fost nicicînd. Noaptea ce groaznică și mare
Din mine crește fumul ei amarnic și se înnoadă
Putred în Eter. N-are nicicum de gînd să plece
Abia venit-a ceasul ei, pe timp lipit gălbui
O lipitoare cu sînge rece și străin.
De-altfel cocoșii trebuiau veste de mult să dea
Că zorii-s pe aproape — o, etern amurg și beznă apoi
Eternă. Nu mai știm nimic. Nu-i nici un semn
Și oare suntem unde ? Strig. Răsăritul, Miazănoapte nu-i ?
Ori încotro mă-ndrept aceeași groasă beznă
Apele-aceleași mute ca și cum n-ar fi
Le știu acolo reci. copleșitoare tîrîndu-și trupul gros
Și greu spre-ndepărtata Depărtare.
Și cîte alte lumi și cîți alți călători ce știu
Atîtea despre foc și prieteni și despre nopți
Și țelul și norocul lor
Și-atîtea vînturi mă vor saluta și faruri
Și marinari bătrîni în porturile noilor tărîmuri
Să țin atîtea cu de-amănuntul, Doamne
Cum am să trec peste abisuri, pe lîngă marile Cetăți
Și vămi și atîtea zări vestite rămase-n urmă
Și atîtea lumi, nenumărate lumi și lume doar
O călătorie e un vis și toți se duc și vine fiecărui
Ziua, desigur, ziua lui.
Acum eu nu mai sunt dintre aceia ce tot așteaptă
Și se pregătesc cît de naivi și de copii acolo
Făcînd la planuri și mereu greșind.
Acum eu sunt plecat, sunt îmbarcat și iată

Şi pornit de-atîta-amar de vreme. Pot spune chiar
Că m-am născut pe drum. Şi nici nu mai am ştire
Mama de-a fost cîndva şi cînd pieri.
Fără-ndoială că aici cu mine călători o vreme
Şi ea şi dispăru. Poate-a plecat 'nainte
Ca să dea de veste că fiul ei iubit se-apropie-i pe drum
Să i se facă loc cum se cuvine
Să fie aşteptat şi preamărit.
Căci suferit-a cît şi ştie cîte ! Şi-apoi e fiul
Mamei cel dintîi.
Ori poate îndărăt să se fi-ntors acasă la vatra ei
Şi nici să nu-mi fi spus. Poate dormeam cînd a plecat
Desigur că i-a fost teamă şi nici nu m-a trezit
Ori poate e cu mine şi nu bag eu de seamă.
În bezna asta ce se poate şti !
Poate ea-mpinge corabia din spate. Acolo jos în ape
Scufundată, ea, cu părul despletit, biciuie bocitoare
Aceste valuri leneşe de timp ce nu mai vor urcuşul către mare !
Însăşi corabia poate că-i ea. Că pot atît de bine
Să stau întins să nu duc nici-o lipsă precum cel mort ori nenăscut.
Atîta doar că-i mereu noapte şi-i mult prea frig şi-au început
Să urle marile pustiuri ce vin încoace pustiind
Şi bezna asta-i înăduşitoare cum nu s-a mai văzut
Un astfel de linţoliu peste lume lăţit şi gros la nesfîrşit.
Dealtfel maică beznă încep să mă simt bine
În vălurile tale învoalat. Parc-aş fi un mire cavaler
Ce se retrage-n doliu de la mormîntul alb
De pe ostrovul de foc.
Dar iată văd ceva distinct, acolo, vine !
Ah cine şi ce vrea şi cum !
Sîmburul beznei beznelor s-arată
În rostogol copleşitor
Unde să fug dintre aceste scînduri

Se lasă peste mine duhnitor şi greu
Îmi intră-n gură ca un şoarec sumbru
Lungit şi moale şi topit. Auzul, vai, mi-l sparge
Cu părul său de piatră
S-a-ntins pe pieptul meu acum
Cu sînii grei cît infinitul m-apasă strînge ţipă.

Simt... Sunt iată dus
Corabia sub mine îngrozită-aleargă
Ajung, ajuns-am...
Prima oară aud sub mine apele curgînd
Pe valuri sunt culcat şi se văd mii de stele
Şi marea e albastră şi de foc
Şi mii de coruri, îngeri mă-mprejmuie cîntînd
Întins pe un potop de aripi
Începe-ascensiunea mea prin vămile văzduhului.
Acolo uite cum rămîne-o mare
Acolo un popor acolo uite-un schit
O maică, un izvor, acolo un pămînt amarnic
Şi uite acolo un geniu şi uite-acolo un soare
Şi uite-aici e moartea şi-ntîii zori de zi !

CEASUL ACELA

Rîvna după casa ta mă mistuie
Şi-i spre amiază cînd toţi s-au retras
Ai neamului tău şi cunoscuţi

. . . .

Însăşi umbra pierită în mari întunecimi
Se apropie ceasul nimănuia
Groaznica oră în care se poticnesc
Toţi călătorii

Invizibilul turn al nebunilor
Ești anume pe cîmpia întinsă,
Dincolo de fluviul secat
Ce se lasă spre mare —
Platou desăvîrșit ce vibrează armonic
După legi neștiute. Acolo-i astrul
Urmăritor ce te apropie îndepărtîndu-se
Nu mai sînt decît drum ce se mistuie-n sine
Înaintînd după urmele acelea cutremurătoare
Ce sfarmă sîmburii universului
Am pierdut din afară-le ; cu vuiet
S-au desprins solzii morți
De pe aripile nețărmurite
Locuiește în încăperea asta șubredă cineva
Pe care nu-l mai încap formele muritoare
Vine ora cumplită cînd se sparge sîngele bătrîn
Și năvălește etherul în vasele de nuntă
Acoperite cu valuri de fum de pe vatră
Vulcan ce nu s-a lămurit

În larma lucrurilor abia deșteptați
Nici nu bagi de seamă cum vremea a trecut :
Roua s-a înălțat turmele s-au trimis
Spre pășuni îndepărtate ; tot mai adînc
În codrul străvechi se retrag cei ce presimt
Ce va să urmeze. Cu spaimă se scufundă
În adăposturi umbroase pe lîngă izvoare
Nedesfăcute. Pînă ce se dă veste că
Stolul mistuitor de vietăți pustiitoare
S-a înclinat către amurgul mărginitor

Dar cel neștiutor e prins pe cîmpia nesfîrșită
Și n-are unde se adăposti
Rămîne drept în picioare și nemișcat

Cu tălpile goale pe lespezi de foc
De sus din alfa în valuri cumplite
Începe din celălalt mijloc revărsarea
Via dolorosa. Durează chinul pînă
Ai dispărut. Şi din zbuciumul mării
Primordiale apar întîiele ţărmuri neînchipuite

Prea puternic i se vorbeşte celui ce-o ascultă
Din Pustie-n Pustie profet pe profet s-a trimis
Urmele lor le mai paşte corbul ieşit din
Arcă întîi şi neîntors şi columba blîndă
Cu ramura verde întoarsă vestind un
Nou început

MAREA MOARTĂ

Asceţii Răsăritului înşiraţi în Pustie
Îşi dau din mînă-n mînă un ulcior
În care Marea Moartă-i închisă
Sub soarele dogorîtor

În miezul Pustiei ajuns ulciorul
E deşertat şi înapoi trimis
Şi din nou pe umeri altă Mare Moartă
Călătoreşte spre abis

În miezul Pustiei e un copac
Ce se hrăneşte cu apele moarte
Care vin de pe margini de lumi
Şi mai de departe

Şi-n care nu mai vieţuieşte nimic
Şi n-a vieţuit vreodată
Decît un dor mistuitor
După bolta-nstelată

Apele moarte sunt singurul leac
De folos în Pustie
Hrana lor e Pustia
Pustie

Ele nu vor să fie altceva
Decît ceea ce sînt
Focul din lacrima îngerilor
Uscaţi pe pămînt

TEMENOS

Nu-s pustiire nici vremelnicii
Ce împlinesc părinţii-n priveghere
Cînd dinspre mine cuibul s-a răcit
Primeşte-n arbori vulturul vedere

Treptat pămîntul faptă-a devenit
Şi raclele de lacrimi sunt pline
Nu mai e loc pe lume la cuvînt
Decît pe stîlpul stingerii de sine

Oriunde intri locu-i circumscris
Şi sigilată fiecare poartă
C-un trandafir şi cu un spic de grîu
Şi c-un ulcior cu vin fără de toartă

DIN CRONICA DOMNIEI LUI ALEXANDRU CEL BUN [1]

O patrie n-ajunge la cuvînt
Şi nu-i odihnă în aşezăminte
De n-au adînc cu cerul legămînt
Prin mărturia sfintelor morminte

Astfel a-nţeles de la-nceput
Alexandru-ntîi să ctitorească
Sub Suceava bourului său
Oasele de aur să rodească

Din Cetatea Albă-n răsărit
Pe atunci în margină de ţară
Să-l ridice pe Ioan cel Nou
Aşezat în criptă la hotară

Statul său Moldova de acum
Are inimă neatîrnată
Unsă de Bizanţ fără apus
Şi cu drept de cîrje cruciată

La Suceava-n uşa din pridvor
Stau două voinţi împreunate
Una ţine sceptrul în sobor
Alta focul tăinuit în toate

---

[1] Itinerarul poemului este descifrat după sarcofagul de la Putna, cea mai veche sculptură în lemn păstrată din timpul domniei lui Alexandru.

Şi pietrarii urcă nencetat
Zidul la cetatea întreruptă
Clopotul cel nou la Mirăuţi
Nu cunoaşte lacrima de luptă

Sînge să nu curgă pe pămînt
Să nu intre-n holdă nici-o coasă
E mai dulce pîinea cînd o strîng
Braţele de mire şi mireasă

Şi cînd lancea n-are ascuţiş
Şi în loc să spintece îndoaie
Holdele cît codrii-n bărăgan
Spicele cît ţîţele de oaie

Sabia să se prefacă-n plug
Zalele-n cămăşi de cununie
Să trăim cu soarele-n Carpaţi
Şi cu sora moarte în frăţie

Codru-i plin de mlaştini şi poieni
Şi se cade-un schit în fiecare
Să răsară-n rug sălbăticit
Trandafirul la înfăţişare

Şi convoiul sacru încropit
Cu ostenii cruciaţi în frunte
După mersul soarelui încetinit
Au pornit cu sfîntul către munte

Cît e Nistru de șerpuitor
Lenevind prin arșița de vară
La Tighina-ntîi au înnoptat
În cetatea marginii de țară

Pîrcălabul Șandru le-a ieșit
După rînduiala țării înainte
Cu boieri și clerul ăstui loc
Să-i cinstească și binecuvinte

Drumu-i bun apoi peste Colini
Spre Soroca-n ceas de sărbătoare
Zile-n șir pe jos printre popor
S-a smerit și pas și-nfățișare

Iar la Peri e ultimul străjer
Al Moldovei către miazănoapte
Lași un deal apoi spre Rădăuți
Și pe văi Suceava nu-i departe

Sucevița-n frescă ne-a păstrat
Praznicul Moldovei la sosire
Alexandru și cu soața lui
Și monahi și cler în patrafire

Cinstea nu-i adusă unui om
Ci acelui înnoit Ioane
Peste care turcii n-au putut
Să smintească țara din icoane

Osămîntu-acesta nenfricat
Să-l adăugăm la cimitire
Numai astfel faptele pe noi
Au putința de desăvîrșire.

Și Suceava asta pe pămînt
Nu-i o tîrlă ci-o împărăție
Cu-mpăratul răstignit în porți
Și cu poarta către veșnicie

POMELNICUL MÂNĂSTIREI BISTRIȚA [1]

Lui Ioanichie Bălan

Cincizeci și trei de file pergament
Altarul mănăstirii le păstrează
De șase veacuri în acest lăcaș
Să ardă focul sacru nu-ncetează

Cîteva mii de nume strămoșești
În racla cea mai sfîntă de pe lume
Mustrate de priveghi în miez de nopți
La candelă și-au dobîndit renume

Sub lacătul blestemului păstrat
Cine păși-va pragul la-ntîmplare
Fără de straiul jertfei luminat
Să n-aibă liniștire-n calendare

Și limba schimonahă de-i va rosti ușor
Pe cei intrați la nuntă fără ușe
Să i se pună scrîșnetu-ntre dinți
Și lacrima făpturii în cenușe

[1] Cel mai vechi document istoric asupra domniilor Moldovei, păstrat pînă astăzi.

Milă voiesc nu jertfă stă săpat
În fiecare inimă-mpietrită
Pe limba cea mai strîmbă şi-n fiecare glas
Porunca-i una şi neprihănită

Mărturisire de la om la om
Şi milostenie din toate cu iubire
Lupta cea dreaptă să ţi-o porţi curat
Cu trudă şi răbdare-ntru zidire

Să nu răsară soarele-ntr-o zi
Fără să iei la sinea ta aminte
Şi făr-un drob de sare în amurg
Să nu te-atingi de pîine cu cuvinte

Pe calea strîmtă să te nevoieşti
Lasă mîndria firii nelucrată
Să-ţi fie graiul inimii smerit
Şi fruntea cu dreptate-ncoronată

Pe văduvă şi pe orfan întîi
La masa ta de taină îi înscrie
Şi tu ai fost al nimănui pribeag
Şi te-a primit lumina în sfinţie

Şi tot ce-ţi prisoseşte din belşug
Să ştii că-i dar curat nu răsplătire
Că nu-n robie fost-ai ridicat
Ci-n scaunul de nuntă cu iubire

Această țară-n toate fără greș
Cu ploile la vremea potrivită
Miere și lapte curg din prea destul
Și candela de nimeni nu-i oprită

De turme-i grea Moldova și păduri
Și e al tău și munte și chilie
Și de cetăți pe Nistru de priveghi
Nu scapă-n țară nici-o dușmănie

Grasă-i colina și pămîntu-i bun
Și după plug sămînța de la sine
Aduce roada-n fiecare an
Și de-ale gurii grijile-s puține

Și un sălaș ușor e de-ncropit
Bradul trăiește pentru fiecare
Și-acoperiș sub cerul luminat
Îți poate fi și soarele răsare

Și mai degrabă vatra e pridvor
Să-l poți primi pribeagu-n omenie
Să-i speli picioarele dintr-un ulcior
Și să împarți cu el din sărăcie

Iar sărăcia devenea belșug
Cînd aurea o turlă-ntr-o poiană
Cînd pe Ceahlău luceafăru-ntîlnea
Pe lîngă oi și-o brumă de icoană

Şi cît sînt zilele în săptămîni
Din şapte-n şapte licărea spărtură
Ca-ntr-o bulboană păstrăvul să dea
De focul sfînt şi sacra băutură

Prin asta Alexandru e mai bun
Şi un Ştefan a devenit mai mare
Căci ce nu-şi poate omu-adăuga
Sporeşte Domnul braţu-ntru lucrare

Numai să ştii că nu îţi eşti al tău
Că nu-i făptura focului cu tine
De nu despădureşti în celălalt
Groapa cu lei încinsă pe coline

La Putna un sihastru Daniel
Şi-n sihăstrie pururi o Teodoră
Să aibă corbii şi ei ce hrăni
Cînd secetele muşcă-n auroră

Să fie un pîrîu nesecuit
Unde să care-o prescură pustie
Şi s-o înmoaie rana unui vînt
Pe lacrime de foc într-o chilie

Lăcustele pe cai dezlănţuiţi
Ajung cu fumul tuiului pe munte
Şi cer nohaii bourul moldav
Să îşi retragă crucea de pe frunte

Şi satele topitu-s-au pe rînd
Şi în Moldova n-a rămas fîntînă
Să nu fie spurcată în adînc
De-un şarpe mort în gură cu ţărînă

Fecioare şi muierile s-au tuns
Cu foarfeca ciobanului nătîngă
Şi părul gros în funie străpuns
E bun să tragă clopotu-ntr-o dungă

Şi peste zidul Neamţului zvîrlit
Să smulgă pruncii-n leagăne-n cetate
Şi uns cu smoală noaptea nevăzut
Să slobozească spaimele-n armate

Şi se tot şterge urma pe pămînt
Ca jertfa-n lumînare spînzurată
De n-ar culege paraclisul sfînt
În poala bolţii lacrima curată

Iar cînd izvorul s-a îndestulat
De-amărăciune şi de jeluire
Apare un Ştefan nenduplecat
În fruntea unui neam în risipire

Şi se alege-un loc pe veci de veci
Vaslui sau Războieni sau o Dumbravă
Şi-ncepe bătălia pe pămînt
Unul cu trei sub soarele din slavă

Sîngele scurs apoi cînd s-a răcit
Şi îl îneacă holdele fierbinte
Pe clopotele turmelor sorbit
Îl picură în ceruri la Părinte

Din mila lui oştenii-au fost smeriţi
Cu-o biruinţă sau cu-o umilire
Dumbrava-i roşie şi valea s-a albit
Şi ninge peste oasele de mire

Şi la Suceava pîrcălabii-n porţi
Primesc pe cîmpul socotit dreptate
Mărunt de stat un voievod rănit
Pe calul alb să intre în cetate

Moldova-i neatîrnată pe pămînt
Nu ai de unde-o apuca de toarte
S-a circumscris de toate cîte sînt
Să poată ea rămîne fără moarte

Şi clopotele sîngeră-n amurg
De sărbătoare şi de tînguire
Şi arhiereu-n frunte la sobor
Deşteaptă din molitve tînguire

Din racla sub pecete Ioan cel Nou
Varsă mir amestecat cu sînge
Iar de sub coiful sfîntului pe steag
Peste norod sudoarea se prelinge

Jarul numelor celor mutați
Dintre vii de veghe în țărînă
Din cădelnițe cu primul sfînt
Se ridică-n ceruri în cunună

În aur purpuriu și-a înmuiat
Cronicarul pana fumurie
Cînd ajuns-a marele Ștefan
Să ia drumul către veșnicie

Și pe chior și mîrșav și turcit
Și la cel nevrednic și de silă
Dac-au fost peste Moldova unși
Să lăsăm să fumege feștilă

Și-ntre voievozi și arhierei
Și duhovnicii de mănăstire
Și Oltea maica Maria de Mangop
Și cîți nu-i știe iarba-n cimitire

Și umbra lor și pruncii ieniceri
Și fetele-n haremuri răstignite
Și Brâncoveni pe rînd decapitați
Și grîu și cer și aur și copite

Și ceară și ulei și in
Și cercei și vin și oseminte
Și urechi și nasul sub cosor
Toate sînt aducere aminte

Pomenește-i Doamne pe străbuni
Pe-adormiții întru fericire
Voievozi alături de țărani
În aceeași trainică oștire

Toma Petre și Alexăndrel
Duma Roman Stanciu Ciocîrlie
Jurj Tudor și zece mii de frați
Răzeși țărani chemați la datorie

Vrednici cu toți de-a dreptul în altar
Rostiți pe nume lîngă sfînta masă
Cît fi-va un potir dumnezeiesc
Și în Moldova față cuvioasă

Adu-ți aminte Doamne de robul tău Bogdan
Lațco și Costea să le dai cinstire
Pe Roman și pe Iuga cu prunci și cu soții
Să nu îi uiți Stăpîne-n cimitire

Și pe-Alexandru mai ales cel Bun
La Bistrița el pus-a temelie
Și Ana soața vorbă să nu uiți
C-a fost supusă din credincioșie

Ilie voievod să-l socotești
Istoria prea bine n-are știre
Decît că numele i-a fost vestit
Din acest loc curat de pomenire

Apoi Ştefan Roman şi Petru voievozi
Bogdan şi Alexandru se cuvine
Să nu-i amesteci suflete al meu
Prin ei Moldova-i patrie sub tine

Vînă Borasul din miez de nopţi
Şi zefirul focului să vină
În Carpaţi e-un gorun milenar
Ce-a ajuns la cer prin rădăcină

GINTA LATINĂ

Şi sare e-n Moldova şi turme şi oloi
Şi-n codri urşi şi vii nenumărate
Şi rîurile vin spre Miazăzi
Şi lasă-n urmă ţara de bucate

Grîu şi secară şi mălai şi orz
Şi floarea-soarelui şi pe coline
E-atîta aur în livezi vărsat
C-abia-l pot toamna crengile susţine

Şi cînepă-i destulă şi in pentru cămăşi
La pruncii mulţi în fiecare casă
Şi moldovenii-s oameni răbdători
Cu ochii blînzi şi faţa cuvioasă

Căci în Carpaţi prin sihle şi poieni
Şi prin păduri pînă la marea roată
I-a tot lucrat prin miile de ani
Icoana-nţelepciunii preacurată

Şi-n jurul ei a înflorit un schit
Şi crinu-a dat în turn de mănăstire
Şi clopotul a uns dintre ţărani
Mereu un domn curat întru mărire

Şi veacurile-n matcă i-a păstrat
Şi au crescut şi ţara este plină
De-o seminţie dreaptă pe pămînt
Ce ţine-aprinsă candela latină

CÎNTARE

Natura firii să o poţi vedea
Cu ochiul Pelicanului de pe coline
De razi cu o custură culoarea de pe flori
Vei da de aurul ce le susţine

Nu prospeţimea florii nici mireasma ei
E ceea ce în suflete rămîne
Ci tremurul de aur ce îl dă
Obrazu-nlăcrămat de sfiiciune

Mîna-ndelungă picurînd pe piept
În zori de zi a mărturie lină
Că buzele cuvîntul ce-l rostesc
Îl au sorbit în sînge din lumină

Prisaca lîngă casă şi mai departe-un om
Şi dincolo printr-o perdea subţire
Un cimitir în care se străvăd
Izvoarele de dincolo de fire

Pe cumpănă Columba s-a lăsat
Femeia-şi scaldă pruncul în copaie
Ulcioarele se zvîntă pe un gard
Şi cerurile tremură-n pîraie

De treci prin iarba schitului încet
Vei auzi în zările de vară
Un zvon de ciocîrlie ce s-a dus
În cerul sfînt cu holdele din ţară

ATHOS

Ţîrîie clopoţelul de argint
Cîntec pur e fiece făptură
Muntele în sine s-a tot strîns
Întru liniştire şi măsură

Între-aici şi dincolo s-a stins
Orice punte şi deosebire
Oasele sihaştrilor valahi
S-au făcut cu vremea mănăstire

Ţărna nu-i primeşte-n sînul său
Nu mai află-n ei nici-o prihană
Şi-i închid ocniţele-n altar
Şi priveghiu-i mută în icoană

Şi aici aurele-i cuprind
Şi-i preling pe-o lacrimă acasă
Şi Carpaţii-s grei de slava lor
Şi Moldova-i ţară cuvioasă

VIȚA DE VIE

În Moldova fiece pridvor
E-mprejmuit cu-o lacrimă de viță
Tulpina-i Logosul izbăvitor
Şi noi în veac un zvîcnet de mlădiță

Şi unde-i rece muntele în schit
Şi vițele de vie nu lucrează
Pe poartă e-un potir închipuit
Ce-n loc să crească numai sîngerează

Nu după roadă omul s-a-ntrebat
Cînd o primi în inimă şi-n casă
Ci după rouă cît a asudat
Pînă la sînge fața cuvioasă

MARAMUREŞ

Maramureş murmure amar
De mirese mari nemăritate
Cerul greu în tine s-a-mplîntat
Şi nu-i cine şi cu ce-l mai scoate

Rănile s-au vindecat demult
Eşti bolnav pe veci din rădăcină
Că în loc să sugi de sub pămînt
Vlaga ta se trage din lumină

Amiroase-a pasăre din rai
Cuibul tău în care se îngroaşe
Turma grea de clopote şi miei
Ca o mămăligă cocoloaşe

Ţărna sîngeră pe urma ta
Ţipăt îndelung de ciocîrlie
Trandafirii răstigniţi în porţi
Către miezul nopţilor învie

Puii de albine cînd roiesc
Mîrîie sicriele-n morminte
Galbăn osul moaştelor trezit
Din icoană trece în veşminte

Grîiele cu gliile cu tot
Coapte sînt cu viile otova
Boul dă cu steaua frunţii-n munţi
Şi se naşte cerul pe Moldova

Maramureş, moarte ce-a murit
Inima şi maica mea primară
Vulturul ioanic te-a iubit
Şi te-a smuls cu sîngele din ţară

ŢĂRANII

Amiros ţăranii-a fluturi şi-a pămînt
Amiros ţăranii-a oi şi a ninsoare
Amiros ţăranii-a lacrimi şi lumini
Amiros ţăranii a spînzurătoare

Amiros țăranii a dreptate amiros
A iubire amiros și-a neputere
Amiroase Transilvania săracă a țărani
Și țăranii amiros a înviere

Amiroase casa lor a prunci
Doisprezece-nșiruiți pe vatră
Îmbrăcați în șepci și sumănici
Grei și groși ca niște cruci de piatră

Amiros țăranii-a fluiere și-a ploi
Plaiul amiroase greu a feciorie
Cînd pămîntul spînzură sub cer
De un strop de rouă sîngerie

Amiros țăranii-a milă ce s-a strîns
An cu an și-a-ncremenit în țară
Și din carnea ei a răsărit
Seminția asta milenară

Amiros țăranii-a busuioc și crini
A veșminte sacre și a nuntă
Capul lor miroase rupt din rai
Și picioarele a nebunie sfîntă

CA ÎN PARADIS

Cimitirul la noi e un pogon comun
înconjurat cu gard de piatră
să nu se molipsească pămîntul rămas viu
în libertate

Crucile de lemn după cîțiva ani
se lasă într-o parte și mor apoi și ele
de-a binelea și vin niște bărbați ciudați
pe iepe călătoare și le fură pentru
focurile lor

Locul mormîntului se șterge —
o iarbă sîrmoasă se îndeasă pretutindeni
ca părul pe capul feciorilor în nopțile de iarnă ;
cînd e plin cimitirul ochi de la un cap
la celălalt se reia totul de la început :
groapa bunicului meu peste groapa străbunicului meu
tatăl meu peste bunicul meu
și tot așa vechiul primar
peste străvechiul primar — vechiul popă
peste străvechiul popă
vechiul sat peste străbunul meu sat

La margini cresc pruni și meri
și se văd flori mirositoare
aburul lor pătrunde în lucruri
pînă departe
Cei care vin în trecere pe la noi
cu ceasurile îngropate în mîna stîngă
și umerii plini de bătrînețe
se minunează ca în paradis

SIMEON

De-acum mă pot întoarce îndărăpt
În pace sub țărînile albastre
Cu ochii văd și brațele îl simt
Pe Cel de veci în scutecele noastre

De-acum sloboade funia în larg
Alungă umbrele în oseminte
Eliberează pînza pe catarg
Slăvitul vînt din Patrie-l trimite

Roiuri zăresc în mijloc de păduri
Şi coşniţe de aur pe zumzete coboară
Şi fagurii se-ncheagă-n cripta lor
Şi mierea coaptă curge peste ţară

IUBIRE

Iubirea nu-i decît această
Curată împăcare pe pămînt
Un om se dă cu grijă la o parte
Să poată trece trandafirul sfînt

Iubirea nu-i decît mireasma
Rămasă după crinul ce-a trecut
Din care-ţi faci cămaşă pe măsură
Să poţi trăi pe lume nevăzut

CĂLĂTORUL

Cu mîinile trudite pe masă lîngă lămpi
Frîngînd la prunci cuvîntul cu iubire
Străinului abia sosit la porţi
I se aşterne prag de odihnire

Nu mai întreabă nimeni de unde şi de cînd
Şi cum aflat-a calea din morminte

Din hăul cel mai vechi de pe pămînt
În pas de foc spre patria părinte

Doar straiele un ochi săgetător
Le cearcă blînd de-s tainice de nuntă
Şi golul lor de poate întrupa
Această pîine care se cuvîntă

NAŞTEREA

În pîntecele morţii-nsămînţat
Voi dormi şi eu pentru o vreme
Şi putrezind plămada cea dintîi
Veni-va zi la viaţă să mă cheme

E naşterea din urmă cea mai grea
Sămînţa veche trebuie să piară
Puterea morţii cuibărită-n ea
S-o veştejească focul de sub ţară

Auzu-i şubred ochii prea înceţi
Şi mîinile puţine şi betege
Pe degetul acesta prea nătîng
Nu pot rodi decît fărădelege

Să mînc lumină să devin cuvînt
Îmi trebuie o altă-alcătuire
Cea-n care sînt potirul e prea strîmt
Să poată fi-ncăput de nemurire

Întocmai eu rămîne-voi întreg
Unul născut la sînul maicii mele
Dar ca să pot eu plînge îndelung
Voi fi trecut din leagăn printre stele

MIEZ DE IARNĂ

Ce poți să faci tu suflete de-acum
De miezul iernii copleșit deodată
Oriunde-ncerc la uși și la ferești
E fiecare clipă sigilată

Cerul și-a-ntins aripa peste noi
Și a uitat columba să se-ntoarcă
Și stau cu corbul singur sub catarg
În zarea mîinii devenită arcă

Nu-i cum ieși din acest blînd cuprins
Ce mă alungă-ntruna și reține
Pînă ce gerul naște-n miezul lui
Tronul seminței arderii de sine

Lumina cînd va istovi-n îngheț
Și se va-ntoarce-n slava cuvenită
Să nu se veștejească-n univers
Acest potir de țărnă izbăvită

IMNUL MIELULUI

Cu mielu-n brațe bătrînul a plecat
Din sat în zori pe drumul spre cetate
Să-și pună mîna toți pe capul lui
Din cei robiți de boli și de păcate

Se spală astfel de multele greșeli
De-a fi rănit văzduhul cu strîmba lor făptură
Și mielu-mpovărat cu neputința lor
E scos în nopți la lupi pe arătură

Acum el tremură în ger pe drum
Abia zvîntat din sînul maicii sale
Galbăn de alb cu nările subțiri
Ce freamătă fierbinte și domoale

Pe frunte-i picurat un clipăt cenușiu
L-a ars o stea cînd s-a lovit în noapte
Cu jarul ei încet de maica lui
Și i-a deschis izvoarele cu lapte

Ochii sînt verzi și limpezi încă neumbriți
De nici un val de patime străine
Oameni tot vin și-și spală-n capul lui
Mîinile groase pline de rugine

Urechile-s din ce în ce mai lungi
Picioarele din traistă au ieșit țurloaie
Și mielul iată-l Țap ispășitor
Pe deal în staur răstignit în ploaie

HOLOCAUST

Bordo-n ulcior un trandafir răpus
Din țărna toamnei rece și pustie
În casa mea cu spinii l-am adus
Și să-l deștept în noapte mă îmbie

Sub harta focului într-un ungher
Lîngă făptura maicii sîngerie
Un trandafir în sînge mi-a intrat
Și sîngeră în noaptea purpurie

Un spin rubin în inimă ajuns
A spart potirul fără ocrotire
Miresmele se varsă-n încăperi
Din rana robei palidului Mire

Iar mîine-n zori cînd roua va lovi
Acoperișurile așezării mele
Întîia rază-n casă va găsi
O mînă de cenușă pe podele

TOAMNĂ

Grîul copt în Munții Apuseni
E cules ca poama prin clintire
Turmele se-ngreuie-n amurg
Nu de aur ci de-ncetinire

Nu mai ai lumina-n ce s-o strîngi
Pîn' la cer s-a desfătat în toate
Tot ce-a fost nu poți să mai ajungi
Nu de timp ci de eternitate

OŞAN

E bine şi e minunat să fii
Tînăr bărbat puternic şi e bine
Pe oseminte carnea tare tun
Şi sîngele să fulgere prin vine

Obrazul roş şi chipul cuvios
Ochiul albastru licăre sub geană
Şi blîndul cap pe umerii plugari
Precum un turn de schit într-o poiană

Din plin să-ţi meargă-n toate cîte faci
Întreg să fii şi mulţumit de toate
Pîinea să-ţi fie pîine din belşug
Şi mierea curgă pe îndestulate

Să mînci grăsime,-n lapte să te scalzi
Să-ţi sorbi în tihnă cupa plină rasă
Şi-n leagănul sub grindă roşcovan
Un prunc mereu să gîngure prin casă

Să ai tu bucurie-n via ta
Săpînd adînc la singura fîntînă
Ce-a spînzurat-o bunul Dumnezeu
Direct la tine-n coastă în ţărînă

Cu steaua dimineţii-n fiecare zi
Să te smereşti ca roua se cuvine
Şi cînd stejarii sînt pătrunşi de vînt
Să te-ngenunche arderea de sine

SAMOILĂ

Şi Samoilă pleacă dintre noi
Cel mai sărac şi-al nimănui pe lume
În şură toamna-n ploaie pe un car
Într-un sălaş întins la rugăciune

I-am pus ştergar pe faţă de fuior
Şi busuioc în dreapta cuvioasă
În cioareci albi de lînă şi desculţ
Pe drumul lin de-acuma către casă

Era în satul nostru transilvan
Acest sărman cu duhul Samoilă
Un fel de bou în jugul tuturor
Bun sub scorbaci de ars fără de milă

Care din noi să nu-l fi istovit
În vatra noastră ca pe un tăciune
Era măgarul cel mai flocăit
În turma asta roasă de păşune

Cînd în fîntîni un bivol se-arunca
Cu funii noaptea grabnic să îl scoată
Cu-o scară-n spate şi c-un felinar
Tot el era bătrînul cu o roată

Şi pe batoză-n colbul cel mai greu
Era-ngropat de pleavă în picioare
Secara nime-n sat nu cunoştea
Cum să-i sloboadă snopul în vîltoare

Gropar de-asemeni priceput a fost
La noi pămîntu-i ajegos din fire
Un fel de clei ca trăsnetul uscat
Şi-i greu să-i sfîrteci rană în privire

Şi-avea în vîrful Daiului pe deal
O brumă de grădină-mprejmuită
Şi pruncii prin spărtură cînd rîvneau
Le da şi-un măr şi-o nucă descojită

Umbla în poale albe şi cu şurţ
Duminica-n genunchi la liturghie
Ca moşii satului care-au plecat
'Naintea lui din astă veşnicie

Acum şi el de-aicea dintre noi
Un pumn de iarbă şi de oseminte
Îl poate duce-n braţe un copil
Ca pe-un ulcior acasă la Părinte

Colacii-n prapori împletiţi frumos
Îi mişcă vîntul dezlegat în poartă
Şi-un blid cu grîu şi-o brumă de oloi
Şi-un strop de vin în groapă se deşartă

Diacu-i spune viersul legănat
Şi ia pe rînd la neamuri iertăciune
Mortu-i acum slăvitul mesager
Ce curăţeşte satul de tăciune

Şi vămuit e fiecare om
De-o lacrimă amară şi fierbinte
Şi cerul iarăşi s-a înseninat
Să poată creşte iarba pe morminte

Părintele-l pecetluie-n pămînt
Cu mirul sfînt pe buze şi picioare
Să poată-ncepe drumul cel mai lung
În loc de paşi pe ruga din altare

CLOPOTARUL

Acolo-n Transilvania în satul meu
Voi fi purtat de alţii într-o seară
Şi aşezat pe deal în ţintirim
Adăugat la neamul de sub ţară

Să-mi facă petrecanie ca la ţărani
Şi un bătrîn mă spele la fîntînă
Mă-nfăşure în pînză de cînepă de-o fi
Şi o făclie-n mînă mi se pună

Apoi m-aşeze-ntr-un sălaş curat
Şi preotul din sat mă prohodească
Şi să se roage toţi cîţi vor putea
Ca ţărna-n pacea ei să mă primească

Un prapor alb să fie, al Mirelui Hristos
La casa maicii spînzurat de poartă
Şi un colac şi un ulcior cu grîu
Şi un ştergar i-atîrne într-o toartă

Mă pună-n dricul carului cu fîn
Şi înjugaţi doi bivoli din poiată
Un om de treabă meargă-n fruntea lor
Şi satul meu cu-ncetul să-l străbată

Cădelniţa oprească la fiece răscruci
Ca din Scripturi părintele să spună
Astfel iubiţii mei din vămi în vămi
Vom trece-aşa cu bivolii-mpreună

Copiii din clopotniţă acolo sus
Să privegheze cum învie satul
Şi clopotarul pleacă dintre noi
Pe clopotul cel mare la-Mpăratul

CASA PĂRINTEASCĂ

Poartă străveche în satul părintesc
Simbol curat fără zăvor
De-o parte te veghează ţintirimul
De alta şopoteşte un izvor

Acolo-i casa noastră din lemn şi din pămînt
Clădită anevoie în sudoare
Pe dealul nostru molcom transilvan
Sărac în dobitoace şi grînare

Săracii oameni seara de pe cîmp
Rămîn oleacă în ocol la tine
S-aşază istoviţi pe jgheabul de-adăpat
Şi-ntreabă ce mai facem şi de bine

Mama-i de-acum bătrînă şi tata alb de tot
Şi cumpăna fîntînii-i o povară
Cînd bivolii-nsetaţi şi oile se strîng
Să fie adăpate către seară

Dumineca măicuţa în veşmînt cernit
Cu busuioc în mînă şi într-o năframă
Duce din bruma cît avem de grîu
O prescură de jertfă la icoană

Atîta-i casa noastră, o vatră de sălaş
Unde se-ncinge focul şi se coace pîne
O parte pentru prunci şi alta la altar
Spre pomenirea numelor străbune

Sfînt obicei părinţii din părinţi
O mînă sapă alta se închină
Şi Domnul picură din mila lui
Ulei în graiul lămpii pe colină

Dealuri sărace pămîntul transilvan
Sfinţit cu lacrimi şi zvîntat de soare
Un clopot stins ne cheamă luminat
În zorii blînzi la sărbătoare

Acelaşi grai de clopot într-un amurg tîrziu
Strînge făptura stinsă într-o raclă
Un pumn de oase mirosind a har
Ioan de lemn groparul le îngroapă

O cruce noduroasă de stejar
Pe care se numeşte răposatul
De-o parte şi de alta pe braţul ei săpat
Iisus Nazarineanul Împăratul

Apoi sunt nunţile : din cînd în cînd
Vin chemători frumoşi cu clopote pe sate
Şi cu năfrămi pe botă de stejar
Încinşi cruciş cu prime colorate

Îţi intră în casă bunii vestitori
Cu Doamne-ajută şi cu ziua bună
Şi-ncep din prag cîntînd pe glas înalt
Ce va să fie-anume peste-o lună

Că Domnul a binevoit
Ca Petre al Ioanului cutare
Cu fata Mariei din satul celălalt
Să calce pragul sfînt spre cununare

Vor fi atîţia şi atîţia miei
Tăiaţi anume la această nuntă
Şi-atîta şi atîta vin
Păstrat ca leacul pentru ziua sfîntă

Să zicem dară Domnul să le dea
Domoală bucurie şi pace-n vieţuire
Şi Dumneavoastră mulţi ani să trăiţi
Şi să poftiţi cu toţi la prăznuire

Apoi botezul. Se naşte cîte-un prunc
Şi iarăşi se adună neamurile toate
Şi vin cu daruri cîte-un miel sugaci
În zori pe cai departe de pe sate

Pruncu-nfăşat de mumă şi de moşi
Trimes cu dar şi cele cuvenite
Biserica e plină şi preotul slăvit
Cufundă pruncu-n apele sfinţite

Aşa sunt sărbătorile — şi pruncii cresc
Şi iarăşi este toamnă peste lume
Şi unii sunt şi unii au pierit
Şi unii par vestiţi şi unii-s fără nume

Şi zilele şi nopţile la rînd
Trec şi se sting uşor ca o făclie
Şi iarăşi Paştile împărăteşti
Ne umplu casele de bucurie

Cînd vitele şi caii şi turmele de oi
Şi holdele şi apa din fîntînă
Învie în lumină şi sărutăm pe bot
Toţi mieii şi copacii din grădină

Sat transilvan căsuţă de pămînt
Muşcate la fereastră busuioc la grindă
Ştergar curat icoane pe pereţi
Ziua-Nvierii şi Noaptea de Colindă

Rusalii Bobotează postul către Paşti
Şi Maica Domnului în plină vară
Holdele-s coapte secerători puţini
Viaţa noastră ţară milenară

TATĂL MEU

Pe cîmp la plug pe tatăl meu îl văd
Sub o răchită strîmbă la fîntînă
Cu lingura de lemn în hîrbul gol
Şi-un sloi de mămăligă într-o mînă

Seceta se simte şi-n bocanc
Şi-n scorbaciul luciu pe cormană
Ciormoieji şi broaşte de nămol
Mîncă ţărna goală transilvană

Pe un colţ de sumănică rupt
Adormit-a bietul meu părinte
Prin cămaşe-n piele se zăresc
Coastele ca vreascuri pe morminte

Cît un ochi de şipot nădușit
Pîlpîie pe frunte-o-ncrengătură
Albăstruie cît un fir de vis
Furişat pe plug sub arătură

Colţul gurii s-a întredeschis
Şi un strop de apă se prelinge
Peste crucea mîinii în pămînt
Şi amurgul îl preface-n sînge

Peste dealul sterp dintre păduri
Se aude clopotul de seară
Umbra tatii trează lîngă plug
Îngenunche stelele de vară

MAMA

Măicuță scumpă-aș vrea în jurul tău
Să fac un țarc de milă și lumină
Să bat în aur palid chipul tău
Ca în Ardeal de-a pururi să rămînă

Valeria martiră din Bizanț
Lăsatu-ți-a un nume pe măsură
Cu ochi căprii și mari încercănați
Și-un grai blajin în cuvioasa gură

Frunte înaltă păr cîrlionțat
Pe sub năframa neagră transilvană
În spate porți perechea de desagi
Cu-o prescură în ei și cu-o icoană

În luminișul codrului te văd
Într-un amurg de toamnă pe cărare
Spre satul tău de baștină grăbești
C-un prunc de mînă și cu-o lumînare

Un vultur te-a vestit în țintirim
Că tata bun e pregătit de cale
Și stăruie 'nainte de-a pleca
Să odihnească-n lacrimile tale

CASA PÎINII

În Casa pîinii-i iarnă și pe deal
Se lasă seara cea din urmă
Sub cerul rece se înalță foc
Pastorii amorțesc pe lîngă turmă

Una din oi se vede că-i veni
Ceasul să nască în această noapte
Lîna linţoliu tremură pe ea
Şi nările de foc sînt sfîrtecate

Pe paie-ntinsă în pîntecul rotund
Începe-un fel de fierbere abruptă
Şi la un semn cu căngi pe dedesupt
Sămînța-i smulsă putredă din burtă

E cît o şapcă linsă palidă în ger
Închisă-n pielea apelor cărunte
Aierul orb îi caută în cap
Nările horn prin care s-o frămînte

Cînd zorile de jar s-or rumeni
În miezul pîinii vor ieşi din lume
Să se îmbibe lîna de pe oi
Cu mirosul de sînge şi de grîne

LELEA MARIE

Lelea Marie la lampă în amurg
La treizeci şi ceva de ani de văduvie

Acum cu toată casa ei în alb
Aşteaptă-n pace moarte ca să vie

Treizeci de ani în negru a umblat
Acum e vremea-n alb să se gătească
Cămaşa cea de cînepă cu flori
Cuvine-se pe piept s-o netezească

Din fundul lăzii de zestre părinteşti
Un bulgăre de ceară e potrivit să scoată
Şi să-l înmoaie-oleacă lîngă foc
A muc de lumînare luminată

Şi din fereastră strigă la vecini
Să vină toţi degrabă-n omenie
Că iată îngerele-a poposit
S-o ia pe lelea Marie-n vecie

Ţara pe-afară-i cu holdele în vînt
Miroase a tăciune după ploaie
O mierlă-şi spală graiul într-un prun
Şi-n casă lumînarea-i vîlvătaie

IMNUL ORFANULUI

Lelea Mărie cerne grîu
Jarul curat cade-n covată
Şi pleava găunoasă vîntul nemilos
O ia-n vîrtej spre zarea blestemată

Cu poala suflecată-n brîu
Şi cu năframa-ncinsă-n spate
Văduva rămasă cu şapte băietani
Toţi păstori pe cîte şapte sate

Cînd coboară brumele din gros
Şi începe postul nostru mare
Vin păstorii la măicuţa lor
Cu cîte e oaie în spinare

Văduva măicuţă-ncinge foc
Şi pogoară caşii de la grindă
Şi aduce lapte covăsît
Peste mămăliga aburindă

Pruncii stau în jurul mesei strînşi
Uriaşi cu mîinile uşoare
Mămăliga cît un cap de bou
E sdrobită cu o sucitoare

Dezveliţi pe creştet vîlvătăi
Păstorii fac un semn al răstignirii
Pe umere şi pieptul lor
Vestind crucificarea omenirii.

Hristoase Doamne-ţi mulţumim
Pentru mălai şi pentru stînă
Pentru olei şi pentru grîu
Şi pentru vinul-apa din fîntînă

Măicuţa-văduvă lasă în foc
Să se prelingă-o lacrimă fierbinte
Îşi face cruce mare mulţămind
Preabunului şi sfîntului Părinte

Satul se coace-n cuibul său ceresc
Miroase-a smirnă şi a omenie
Miroase a-nviere şi-a curat
Miroase-a om scăpat în veşnicie

IOANUL DANII

Ioanul Danii-i văduvoi de-acum
S-a dus muierea ca o ploaie bună
Pe cînd se lasă bruma într-un dric pe fîn
S-a tras de-aici la moşu-so-n ţărînă

Caşul în straiţă rămas-a mucezit
Muşcăţile bolesc într-o fereastră
O bivoliţă nu mai stă la muls
Şi plugul rugineşte pe o coastă

Cuptorul scoate toată ziua fum
Şi nu mai bate cîinele la poartă
Şi cocostîrcul de pe şură-i dus
Şi la fîntînă cumpăna e moartă

Şi nu mai strigă ziua peste gard
Şi nu mai scoală satu-n dimineaţă
Cînd cu ulciorul merge la cioroi
Nici o fereastră nu-i mai rîde-n faţă

Cu coasa-n spate sub un clop de pai
Ioanul Danii văduvoi se duce
Pămîntul de sub el e mai greoi
Şi-i mai departe zarea ce străluce

Şi-acolo-n cîmp l-amiază ostenit
La umbra gorunului la fîntînă
O lacrimă din capul răstignit
Pe crucea mîinii cade în ţărînă

LELEA TEODOSIA

De Lelea Teodosia ce-aş putea să spun
De văduvia ei în sărăcie
Trăieşte numai din priveghi şi post
În casa ei puţină şi pustie

De cînd i-a murit omul în război
Umblă pe cap c-o singură năframă
Doarme pe jos pe-o scîndură de brad
C-un ţol de lînă care se destramă

Şi tot vorbeşte singură pe drum
Şi spune ziua bună într-o doară
În casa ei e plin de buruieni
Chimen şi mintă şi bureţi de vară

Şi la Biserică ea nu stă în sobor
Se duce la icoane-ngenuncheată
Şi lăcrămează-ntruna şi unii o socot
Cam nelalocul ei şi exaltată

Dar cînd coboară ea prin cimitir
În zi de Paşti sub clopotele sfinte
E-atîta bucurie-n ochii ei
Că pruncii-i ies cu ramuri înainte

OARBA

Lelea Marie-i oarbă din născare
Bărbatu-i mort de mult şi-au doi flăcăi
Unu-i în lume dus de sărăcie
Altul în sat e mulgător la oi

Se scoală-n zori şi pleacă la izvor
Cu un toiag în mînă pe cărare
Ţărîna o cunoaşte şi pomii după mers
Şi roua ierbii după tremurare

În zilele de vară sub un măr
Stă cu-n nepot în braţe şi îi cîntă
Cîntări străvechi ce satul le-a uitat
Ulcioarele pe garduri o ascultă

'Naintea ploilor albinele roiesc
Roiul cel nou l-aude cum se duce
În jurul mătcii murmure cereşti
Şi faţa ei lăuntrică străluce

Şi simte ea în umere un fel
De aripi mari de foc ce se deşteaptă
Şi Lelea Marie după chemarea lor
Din satul mort în slavă se îndreaptă

BOCET

Şase neveste despletite-n ocol
În jurul copîrşeului se învîrt şi cuvîntă
Maica lor a murit şi acum e prohod
Şi tot satu-i lovit şi ascultă

Cum a fost şi n-a fost şi ce urme-a lăsat
Cea care pleacă în cele rămase
Bocitoarele spun şi cel cu urechi
Încreste-şi cuvîntul în carne şi oase

Vestire mai mult un scîncet prelung
Sabie ţipăt cu două tăişe
Parcă un flutur de lemn s-a-mplîntat
Cu trîmbiţa roasă pe-acoperişe

Nu-i tînguire nici plîns nici potop
Lacrima stăruie-n racle-ncuiate
Pe obraz se preling rostogoale de jar
Vîntoasele bucuriei curate

Că suntem şi ne trecem pe-aici
Ca o ploaie fierbinte de vară
Şi cînd mîzga din viţă s-a scurs
Ne retragem sub vîlva polară

În veşmîntul de nuntă frumos înfăşaţi
Din singurătate ne-ntoarcem acasă
Precum roiul cel nou dintr-un nuc în amurg
E pogorît într-o faţă de masă

CINA

Tărăgănează clopotele-n temeteu
De două zile-n sat e priveghere
Dolea bătrînul văduvoi de mult
S-a tras de-acum în cer lîngă muiere

Vecinii seara cu pruncuții lor
Se strîng cu toți lîngă sălaș la cină
În sumănici de toamnă încuiați
Amînă-n vorbă iarna ce-o să vină

O prescură cu lumînarea-n sîn
Pe-un blid cu grîu pe masă așezată
Cînd se dezleagă flacăra din ea
Pornește și cîntarea legănată

Se spune cum e ceasul fericit
Ajuns cu bine-n astă sărăcie
Cum vatra asta rece de pămînt
E dezlegată de vremelnicie

Pe jarul dintr-un hîrb s-a picurat
O lacrimă curată de rășină
Și amiroase-a veacul celălalt
Mișcat de vînt în prunii din grădină

PLUGUL

E tot întoarsă fața pămîntului acest
Cu miezul blînd lăuntric în afară
De n-ar fi plugul mijlocitor celest
N-ar mai ajunge fulgerele-n țară

Ar licări pe munţi lumina lor
Fără să smulgă turmele din ceaţă
Şi dealu-acesta-mprejmuit de nor
În loc de foc ar putrezi mătreaţă

Stejarul stors cu măduva din os
Şi-ncrucişat a cîrje şi a limbă
Şi ţintuite braţele pe plug
Tot descojesc cenuşa de pe ghindă

Şi tot înnoadă zalele-n adînc
Ale luminii-n păstrăvi ce se frînge
De ancora năvodului nătîng
Odată-n an înnămolit în sînge

Căci vine iarna pururi pe pămînt
Şi intră-n el un fel de mogîldeaţă
Şi-i pălmuieşte zările la rînd
Pînă le-aprinde ceara de pe faţă

Pînă ce intră-n bobul din ungher
Un fel de spaimă şi de tînguire
Şi-atunci în jalea firului de grîu
Se-aude plugul ca o izbăvire

Să toarcă-n ţărnă putrejunea lui
S-o prohodească-n tihnă şi îngroape
Cînd cerul izvodi-va ou dintîi
Să-i strige-nfăţişarea peste ape

SĂMÎNŢA

Pe lună veche ies secerătorii
S-aşeze chipul holdei în pămînt
Curînd pogoară ploile de toamnă
Să-ntrebe de seminţe în cuvînt

Şi de-ar găsi pămîntul fără rod
Vor bate-n el ca într-o tobă spartă
De n-or simţi un clinchet dedesubt
Vor socoti că Patria e moartă

Şi s-or prelinge stinse îndărăt
Ca nişte mînji de abur pe cîmpie
Şi-n urma lor un ham fără de cal
Pe zări pustii vor face să-ntîrzie

Pe pînze albe-n stinsele livezi
Zvîntatu-s-au seminţele senine
Acum pe cap sînt unse cu oloi
Şi li se spun pricesnele de bine

Şi mîine-n zori semănătorul blînd
Cînd steaua bolţii licări-va încă
Va ferici grăuntele sortit
Să cadă-n brazda umedă şi-adîncă

PĂUNUL

De leac este păunul pe pămînt
Făptura sa-i aducere aminte
A îngerului care va veni
S-aprindă lampa printre oseminte

Cum crește-n lume crugul unui ou
Întru podoabă și desăvîrșire
Și cum reia în fiecare an
Același rai în umblet și privire

Și cum întîrzie pe frunze în amurg
Lumina soarelui să nu apună
Pînă-și depune-n sîngerarea sa
În acest ochi hrănit o căpățînă

Cît de firesc 'și-extinde voia lui
Smerind pe rînd făpturile-n lumină
De cînd îl văd și-n vis m-am lepădat
De-nchipuirea cea mai fără vină

Doarme-n stejar pe-o creangă fără cuib
Despovărat de orice măreție
Pe-o lacrimă de veghe îi susțin
Capul scăpat în altă-mpărăție

BOUL

Încet se mișcă boul pe pămînt
Abia născut azi noapte în poiată
Coarnele de aur în cap i-au și mijit
Și subt picioare țara-i închegată

Trei ani păscînd pămîntul a deprins
Întocmai rînduielile din fire
De cînd e lumea boul e cu noi
Cel mai bătrîn de zile la privire

Cînd iese el cu plugu-n univers
Să spînzure pămîntul peste apă
Nu mai rămîne-n ţară decît ulciorul gol
În cimitirele fără de groapă

Şi cînd se-ntoarce seara pe pămînt
Cu cerul după el în rotocoale
Se umple satul de căldura lui
Pruncii dănţuie în osanale

Cînd se-aşează boul rumegînd
Sub cerul înstelat a priveghere
Se-aud pe dealuri holdele plecînd
Cu munţi cu tot spre zorii de-nviere

COCOSTÎRCUL

De zeci de ani se-ntoarnă cocostîrcul
Pe vîrful şurii noastre în cătun
Bătrînă-i şura şi-i bătrîn şi cuibul
Şi cocostîrcul nostru-i de acum bătrîn

Din crengi de frasin groase şi-a clădit
Şi din tăciuni şi-o botă ciobănească
Această roată strîmbă de cuibar
În care poate boul să se nască

Stă zi şi noapte-n aer de priveghi
Într-un picior adoarme către seară
Trei ouă mari cît şapca de mocan
Se pîrguie sub fulgere de vară

Din cînd în cînd cu clonţul lui de lemn
Începe-un fel de-al său de glăsuire
Ca un monah în schit îngenuncheat
Ce bate toaca de la mînăstire

ŢĂRAN

Împărat e fiece ţăran
Şi viaţa sa împărăţie
Astfel petrecut-au pe pămînt
Moşii mei curaţi în sărăcie

Nu averea fost-a pentru noi
Semnul de nobleţe şi renume
Ci credinţa care ne-a-mbrăcat
Cu miros din cealaltă lume

Cînd primit-a harul ziditor
Fiece pruncească-ncheietură
Şi-nfăşată-n pînza de fuior
Adormi cu capul pe scriptură

Împărat e fiecare om
Şi soţia sa împărătească
E al nostru cerul pe pămînt
Întrupat în pîinea de pe masă

Înfrăţit cu toate cîte sînt
Prin blîndeţea firii din iubire
Ziditoare fără a jigni
Stăpînind în pace prin slujire

Raiul s-a întins şi pe la noi
Văi cu văi coline din coline
Şi cînd ies pe drum de sărbători
Varsă mir ţărîna după mine

MIORIŢA

La schit sosit-a mama cu băiatul său
Înstrăinat cu mintea din pruncie
A răscolit toţi munţii pe pămînt
După un leac ce nimenea nu-l ştie

Înalt crescut cît trunchiul de stejar
Sumanul uriaş abia-l încape
Muncit de duhuri care nu au rînd
Îl scapă-n foc şi îl aruncă-n ape

Luat-a maica oamenii la rînd
Din loc în loc oriunde-i liniştire
A înţeles că numai în cuvînt
Mai poate fi sălaş de izbăvire

Poate sihastrul Rodnei Filaret
Şi-l mai aduce-aminte încă
Să mă îmbrace-n flăcările lui
Pînă vor da cenuşile de stîncă

Să-l iau în carnea mea învîrtoşat
Unghiul de foc ca pe o ispăşire
Ce-l licăreşte candela-n amurg
Cînd e culeasă noaptea din psaltire

Şi biata maică tot aşa-ntrebînd
Nu poate şti de unde ia tărie
Că neputinţa fiului ei blînd
E viforul de taină ce-o învie

MULŢUMIRE

Şi pentru nori aceste flamuri sure
Ce se tîrăsc pe culmi şi ocolesc
Din miazănoapte către răsărituri
Cuvine-se adînc să-ţi mulţumesc

Şi pentru ploi şi pentru greul vînt
Şi pentru zi şi nopţi şi pentru stele
Şi pentru vremi şi jumătăţi de vremi
Şi pentru pacea cîntecelor mele

Pentru izvor şi pentru vii şi stîni
Şi ce e dincolo de oseminte
Pentru strămoşi şi pruncii nenăscuţi
Şi bucuria-aducerii-aminte

Pentru zăpezi şi crini şi pelicani
Şi busuioc şi fluturi şi uitare
Şi pentru amintiri îţi mulţumesc
Şi pentru ziua mea de-nmormîntare

Şi pentru anotimpuri luni şi ani
Pentru făclii şi spaime şi lumină
Pentru veşmintele de sărbători
În vatra asta stinsă şi străină

IOV

Mi s-au luat şi turme şi averi
Şi pruncii toţi şi carnea de pe mine
Şi prietenii ce ştiu că mă cunosc
Duc mîinile la gură cu ruşine

Afară scos la groapa cu gunoi
Buboaiele pe mine se desfată
Şi lacrimile cîte mi s-au dat
Într-un pîrjol pierit-au dintr-o dată

N-a mai rămas în preajmă nici un simţ
Pe care să mă bizui o clipită
S-au năruit şi stelele pe bolţi
Şi-i puhabă şi roată şi copită

S-a stins în mine ultimul cuvînt
Cu ultima scînteie ce îngheaţă
Însemn răboj cu sînge pe pămînt
C-abia de-acum sunt gata de viaţă

Căci i-o nădejde care m-a cuprins
Ce tot se-ndeasă ca o vijelie
Şi lumea-ntreagă n-o poate-ncăpea
Şi şi-a deschis în mine-mpărăţie

ULCIOR

Numai pămîntul ce-a trecut prin foc
Se poate-ntoarce-n pace în ţărînă
Şi dezlegat de tot ce-i nenoroc
Să-ndure lutul fără să-l răpună

Nici umezeala miilor de ani
Oricît în jurul său se vor prelinge
Acest potir în murmure-nnoptat
În racla lui nu-i cine-l mai atinge

Mistuitorul foc ce l-a durat
Şi-nsufleţit din pulbere pe nară
Şi l-a-ncrestat pe creştet cu miros
Şi l-a rănit cu aripi subţioară

I-a plămădit în oase legămînt
Numai de-un semn să ţină ascultare
Cînd va lovi Cuvîntul în pămînt
Să sară ţăndări focul din ulcioare

CURCUBEUL

Lumină prefăcută legămînt
Catarg uscat învlăstărit în stîncă
Cerul şi-ntoarce faţa spre pămînt
Şi apele sub arcă se înculcă

Columba-n zi şi corbu-n miez de nopţi
Dezveninează ţărna mogîldeaţă
Iar ca să poată verdele porni
O gheară-nceată-l zgîrîie pe faţă

Pămîntu-apoi prin veacuri s-a zvîntat
Şi răsărit-au crinii-n cimitire
Şi curcubeul nu s-a depărtat
Nici de pe cer şi nici din amintire

Pe şesuri se desfundă în april
Izvoarele adîncului şuvoaie
Şi curcubeul scînteie prin nori
Şi se fac mînji cu coamele bălaie

Şi grîu-n ţărnă e descoperit
Pe şapte clopote de bucurie
Şi din mormîntul vechi dezvlăguit
O ia pe zări a zvon de ciocîrlie

MAREA

De-atîta frumuseţe lîngă mare
Nu poţi scăpa decît în sanctuare
Atîta armonie legănată
Numai în templu poate fi-ndurată
Atîta linişte şi bucurie
Numai un clopot poate să le-nvie
Şi pentru astea nu-i de-ajuns pămînt
Şi-a trebuit ca să devin Cuvînt
Să-şi afle valurile linştire
A izbucnit o turlă-n cimitire
Ca furiile mării să se-ntoarcă
Pe ţărm în noapte licăre o arcă
O candelă aprinsă pe coline
Cu privegherea sîngelui din mine

MAREA

Neprihănirea undei în adînc
Urzeşte-n scoică razele de lună
Şi-n dantelate talgerele lor
Cuminecă pămîntul cu furtună

Delfinii-n ape dănţuie perechi
Şi se prăsesc şi sunt şi se încîntă
Şi veşnicia bucuriei lor
Acolo-n mări se-ngroapă şi frămîntă

E-o pasăre pe nume Alicon
Ce îşi depune ouăle în spume
Exact pe firul dintre ţărm şi val
Şi-n şapte zile puii vin pe lume

Dar marea ţine minte ceas cu ceas
Şi tremurînd în albăstrimi adoarme
Ar fi deajuns un val neistovit
Ca ouăle fragile să se sfarme

Uscatul pare-un foc încremenit
Ce s-a răcit pe zări împădurite
Turma de oi pe deal s-a zămislit
Un fel curat de rouă-nsufleţită

Păstrăvu-i pentru apele din munţi
Se naşte-n mers în unda repezită
Pe trupul său i-un fel de fum verzui
Ce-l face lunecos ca o ispită

Zboară mai mult decît ar înota
Din stîncă-n stîncă fără încetare
Şi ia pe rînd cascadele-ndărăt
Cum ar reface focul luminare

PERLA

Perla se naşte-n pîntecele mării
Într-o scoică-n care a pătruns
Pe lîngă vuietele legănării
Şi jungherul plînsului ascuns

În jurul rănii scoica se-nfăşoară
Şi din acest plîns interior
Precum icoana Mirelui din ceară
Transpare-n perlă foc mistuitor

PERLA

Marea-şi aduce roada-n adîncime
La suprafaţă-i numai necuprins
Dar în adînc lucrează cu iuţime
Pe sîngele din unghie prelins

Îi ţine felinarul o văpaie
Ruptă din soare fără vămuiri
Ce-n ritmul neclintirii se îndoaie
Pînă preface prundu-n trandafiri

Şi pleoapa lor se-nchide pe o rază
Şi cloşca nu se-ntoarce fără pui
În fumuriul apelor cutează
Să libereze craniul gălbui

Întîi e moartea cea care se naşte
Şi-apoi viaţă licăre-mprejur
Şi tot se-ndeasă-ntruna şi cunoaşte
Pînă absoarbe sîmburul obscur

PERLĂ

Scoica rănită de firul de nisip
Urzește perla în adînc de mare
Numai atins pămîntu-n univers
E pus pe lucru-ntru transfigurare

Este de-ajuns de-o aripă umbrit
De-un svîcnet nevăzut de-o tresărire
Ca sfîrîitul fusului neadormit
Să toarcă-n aur sonul de zidire

Este de-ajuns că moartea m-a atins
Să nu mai aibă asupra mea putere
Din mii de zări de cîntece cuprins
Mă limpezesc a perlă-ntru-nviere

PESCĂRUȘUL

O dată-n zi-și primește hrana sa
În fumuriul zorilor din mare
În rest nici peștii nu sînt pentru el
Nici ochii săi nu-nseamnă vînătoare

Valu-ncrețit pe-un zvîcnet străveziu
Îi încropește legănata masă
Și ciocul său cu scîrțîit de-argint
E-mpărtășit cu pîinea de mătasă

Apoi şi-ncepe grabnic rostul său
Să dezmorţească ţărmurile roată
Acolo unde apele se sparg
Trebuie-ntruna zarea înnodată

Şi numai zborul este potrivit
Să arcuiască raza din privire
Cînd intră-n coasta mării suliţînd
Via pe ţărm să sîngere-n potire

MARE

Iar că din Duh se-ndestulează toate
E nesfîrşita lor seninătate
Şi valurile nu îşi află stare
Pînă mai sparg la ţărm o-nseninare
Ce se preface grabnic tînguire
De n-o cuprind a candelă-n privire
E marea cer în reluare
Pe plutitoare mii de sanctuare
Ce spune cerul dintr-o-nsufleţire
Înculcă marea a nădăjduire
Ce a-nceput Luceafărul să spună
Pe mii de valuri mările-ncunună
Cu cît e sus mai multă împăcare
Cu-atît sînt mările liniştitoare

MARE

Şi de-aceea marea-a fost lăsată
Să răsfrîngă bolta înstelată
Undeva-ntr-un leagăn de ţărînă
Stelele s-ajungă împreună

Era nevoie de vremelnicie
Să nu încap decît în veșnicie
Să poată Duhul să ne fie aproape
Se cuveneau tremurătoare ape
Să fie-nvrednicită de aură
Cît de fragilă-i blînda mea făptură
Să mi se dea pe rînd tot ce-o să fie
Stau lîngă mare fulg de păpădie

MAREA

Lumina are asupra ei putere
Ținem de mare ca de înviere
De bună seamă mările-s lăsate
Să știm că ținem de eternitate
Ci pe pămînt în cea mai mare parte
Se frămîntă ceva fără moarte
Scuipă afară orice poticnire
Mările sunt goale cimitire
Rod frămîntă macină aruncă
Vîntul numai singur le înculcă
Răsăritul lunii noaptea cînd e plină
Dinspre țărmuri marea înstrăină
Marea-ntruna spune și respune
Învierea singură rămîne

MARE

Ce sărbători își află-n noi sălașul
În fața mării cărui început
Am devenit putință de-ntrupare
Lăsînd în urmă raclele de lut

Ce ne adună-ntr-o însufleţire
Perechi de aur zilelor de-apoi
Să lepădăm prihana din simţire
Duhului să-i devenim altoi

Cutremurul acesta peste ape
E umbletul prin rai neauzit
Care în ceruri nu mai poate-ncape
Şi-a lacrimă pe vînt s-a risipit

TIMPUL

Cresc mă-mplinesc timpu-i valoare
Îţi este dat ca să rodească mult
Liniştea mării dacă o ascult
Este mai mare

Timpul nu ia nu împuţină
El dăruie e dar
Să-mi aparţină
Să devin altar

APA

Mult a cerurilor eşti
Şi la pămînt ajungi pîn' la picioare
Ca-n preajma ta cu toate cîte sînt
Să se pătrundă de împuţinare

Este de-ajuns la cer o tăinuire
Ca să răspundă unda c-un fior
Întru putinţă şi-ntru liniştire
Mă întoarcă leagănul izvor

MARE

Şi marea scade să nu rămîi la ea
Să-ţi fie cerul mai ales aproape
Să poată nevăzutu-nainta
Desăvîrşind lumina peste toate

Să le primim ca dar şi legămînt
Ocrotitoare întru străvedere
Ne sînt deschise toate prin cuvînt
Pecetluite toate de-nviere

OCTOGON

Încă o dată pumnul răzvrătit
Spintecă rana soarelui din mine
Lumina săptămînii a trecut
Şi-i ziua opta astăzi pe coline

E ultima-ndoială pe pămînt
Ce piere astăzi pentru veşnicie
De-acum trăiesc de-a dreptul fără ani
Din libertate şi din bucurie

Unde e moarte boldul tău
Nu mai e loc în lume pentru tine
Ioan de Lemn groparul s-a sculat
Mormîntu-i gol în carnea de pe mine

SIMBOL

Ulei curat într-un ulcior plăpînd
Fitil de in ca focul să coboare
Şi toate trei se mistuie curînd
Ca să devină-o singură ardoare

Candela aprinsă pe pămînt
Simbol vieţuirii mele
Să umbli printre lucruri luminînd
Fără să scazi aura dintre ele

Liniştire-n noapte s-a lăsat
De dincolo de tot ce-mi aparţine
Sîmburul beznelor iluminat
De fulgerele stingerii de sine

DOR

Curînd şi eu şi răsuflarea mea
De stele mai departe m-oi prelinge
Va fi o vreme cînd aici în piept
Această lampă stîngă se va stinge

Să am răbdare numai îndeajuns
Să pot să ard pînă la mistuire
Şi umbra să mi-o soarbă sfîntul vînt
Şi să mă-ntorc de-a binelea-n orbire

Văzut-am firea lumii pe-nţeles
Şi toate iată-mi par neprihănite
Că pentru mine nu mai este loc
Nici ţărna să mi-o las printre morminte

M-am înfruptat din toate cîte sînt
Din pîntecele maicii fără știre
Că-n locul darului încredințat
Eu trebuie să-ntorc o nemurire

Lumina nu primește îndărăpt
Lumina ce mi-a fost împărtășie
În schimbul ei așteaptă din pămînt
Pe Ioan de Lemn în strai de cununie

ZVÎCNET

Îți cauți chipu-ntru-asemănare
În suflet din icoană să-l cuprinzi
Nu se oprește focu-n lumînare
Ca-n dosul ei lumina s-o aprinzi

Genunchiul caută cu-nfrigurare
Steaua-triunghi pe care să-l înclin
Iar ochiul stors de milă și-ndurare
Tînjește prin pustiu după divin

Trebuie prea plin în deșertare
Să îmi cufund ulciorul nenceput
Ca să cuprindă gîndul întrupare
Din zvîcnetul din care-a apărut

IMN

Nu peșteră ci templu-i trupul meu
De-aceea e rîvnit de nemurire
Și mi se cere tainic și mereu
Să-l țin în curăție și cinstire

În orice clipă poate fi trimes
Un mesager cu veste nelumească
Şi priveghind la porţi sufletul meu
Să-i spele paşii să îl omenească

Împărăţia cea mai fără veac
Sălăşluieşte-n aste mădulare
Prea blînda mînă şi curatul ochi
Şi sfintele în pulbere picioare

Şi nările trandafirii în vînt
Şi gura cuvîntării cuvioasă
Şi în genunchi o stea şi-a întrerupt
Răsufletul în holda neculeasă

SOARE DE IARNĂ

Nu-i prea lumină-n el şi nici căldură
Cum fi-va-n vară soare răsărind
Mă ştiu cu el pe cale de aură
Oricît de greu de taină mă cuprind
I-acolo-n slăvi mai mult înfrigurare
Zile sînt cînd pare foarte dus
Dar zările într-una-nsîngerare
Sînt semnul jertfei care s-a depus

LOGODNA

Luna-i mereu pe cer dar nu se-arată
Făptura ei vederii pe pămînt
Decît de slava soarelui împresurată
Ca să însemne numai legămînt

Cînd apare-ntreagă-i fără sine
Şi de-aceea nu putem dormi
Şi te ţin în braţe pe coline
Printre stele doar vei răsări

IUBIREA

Iubirea-nseamnă actualizare
Cel ce iubeşte l-a adeverit
Pe celălalt în chip şi-asemănare
Că din lumină fost-a zămislit

Unul e dat iubirii să-i rămînă
Neprihănitul credincios
Ca-n taina celuilalt să nu apună
Înfăţişarea Mirelui frumos

În iubire nu mai este moarte
Locul ei de celălalt e plin
Ea slujeşte de departe
Pînă apa se preface-n vin

GRĂDINĂ

Pînă ca fructul creanga s-o-ncovoaie
Ce jertfă uriaşă pe pămînt
Cîte miresme-n zori şi după ploaie
Şi peste ape aur şi în vînt

Ca ochii mei să poată să ajungă
Candelele rodului aprins
Cîtă a fost lucrarea îndelungă
Și cîtă priveghere de nestins

Ce nesfîrşită-n cosmos liturghie
Se săvîrşeşte-n fiecare fruct
Să pot cuprinde-n palme veşnicie
Din harurile ei să mă înfrupt

RODNICIE

În fiecare toamnă-i dat să se deşarte
Pomii de toată rodnicia lor
Cu cît roada-ntruna se împarte
I-un rod în trunchi rămas nemuritor

Poate-ntreg să se împartă
De sinea lui să fie-ntreg desprins ?
Și coroana cînd rămîne moartă
De altă-ncoronare s-a cuprins

TRANDAFIRUL

Oricîtă-i suferință pe pămînt
Pînă la urmă apare-o înflorire
Printre spini se furişează blînd
Un boboc atins de nemurire

Nu vine de-a dreptul între noi
Ci hățișuri sterpe îl frămîntă
Și cînd spinii sîngeră mai goi
Căpățîna lemnului cuvîntă

CRINUL

Sosit-au crinii iarăși pe pămînt
Sărbătorește-i suflete cum se cuvine
Astăzi aceștia-ntîia oară sînt
Mîine vor fi alții pe coline

Nu sînt întocmai celor ce-au trecut
De cînd s-au dus e vreme îndelungă
Mireasma strînsă-ntr-un ulcior de lut
A fost prea blîndă ca să ne ajungă

Acuma crinii au un rost precis
În toiul frumuseții să ne spună
Lungă-i calea pîn' la paradis
Și-o poți străbate numai împreună

Precum pe-aceste lujere plăpînd
Nu se înalță-o singură-nflorire
Boboci sînt mulți și se deschid pe rînd
Și laolaltă-ajung neprihănire

FRAGILITATE

Unde arborele-i mai fragil
Dinspre vîrf e dat să-nmugurească
Sînt eu oare îndeajuns umil
Rodnicia să mă năpădească

Unde pomu-i mai neputincios
Cotropeşte-ntreaga rodnicie
O de-aş fi cuvios
Să mă ştiu atins de veşnicie

BRADUL MEU

Rodnicia bradului nu-i la pămînt
Crengile din vîrf sînt încărcate
Să auzi cînd şuieră în vînt
Cîte vămi în urmă-au fost lăsate

Nu în pulbere eşti mai bogat
Rodnicia-ncepe între stele
Pe pămînt în taină s-a-ntrupat
Slava strecurată printre ele

Pe cît creşti şi-ntruna te frămînţi
Pe atît mai limpede transpare
Că de mirul picurat pe frunţi
S-a trezit pustia-n sărbătoare

BRADUL

Ulvinei

Cu fiecare primăvară
Se subţiază bradul spre înalt
Îşi scapă crengile peste hotară
C-un strop în vîrf de verde diamant

Atît de fraged licăre-n lumină
Că se cuvine grabnic ceruit
Şi cînd ardoarea-n sfîrcuri e deplină
De moale vînt se lasă despletit

Mirosul se revarsă pe coline
Pe cît se-adună-ntruna în frămînt
Verdele rece-al arderii de sine
Cădelnițează pururi pe pămînt

MIREASMĂ

Întîi mirosul mirului vărsat
Era-n văzduh şi-apoi se concepură
Din dorința de-a-l capta treptat
În jurul trandafirilor aură

Să-i fie prin atingere de-ajuns
Fără ca-ntreg să-l fi cuprins vreodată
Cum se socoate inima prin plîns
De milele luminii cercetată

ÎNFLORIRI

Aşa e dat ca flori să fie multe
Să te deschizi deplin cît mai curînd
Mireasma-i totul, restul este nuntă
O-ncepi aici şi n-o sfîrşeşti nicicînd

Atîta doar pînă la dăruire
Potir în revărsare să ajungi
Să te întorci apoi în nemurire
Din slăvi în slăvi a roadă să te strîngi

SĂRBĂTOARE DE IARNĂ

Leagănul e nedesprins de grindă
Şi-n casă-i cald pe vatră lîngă foc
Şi la fereastra Nopţii de Colindă
E tot trecutul nostru la un loc

Şi-i linişte şi pace peste ţară
Şi fiecare-i sine-i fericit
Căci suntem fraţi sub steaua milenară
A magilor porniţi din răsărit

Nu-s pornit în noaptea necuprinsă
Fără de ţintă veşnic pelerin
În casa mea i-o candelă aprinsă
Şi umbra pîinii amiroase-a vin

COMUNIUNE

E mult prea multă-n lume suferinţă
Să nu-şi ia fiecare crucea lui
Să se frămînte ca-ntr-o biruinţă
Abandonat în straiul nimănui

Şi de priveghi în taină cu putere
Ca vulturul asupra unei prăzi
Să-i smulgă perlele de înviere
Pe straiele de nuntă din poclăzi

EMAUS

Rămîi cu noi căci iată dă spre seară
Şi-i în scădere luna peste ţară
Şi iar în beznă se cufundă toate
Şi drumu-i lung pînă la alte sate
Şi casa noastră este prea pustie
Cum ne-am întors bătrîni din pribegie
Şi a intrat străina arătare
Şi s-a lăsat spălată pe picioare
Şi la lumina-ntr-un ungher aprinsă
Inima lor de teamă fu cuprinsă
Şi s-au grăbit la masă să se strîngă
Şi i-a fost dată pîinea să o frîngă
Şi cînd a-ntins din ea o-mbucătură
Pe frîngerea de sine-l cunoscură

ŞASE ARIPE

Iubirea e de şase aripe purtată
Şi n-o putem cuprinde niciodată
Două-ntru sbor două cîntare
Şi celelalte sunt ocrotitoare
Cu două sboară şi din două cîntă
Şi celelalte ochii-i înveşmîntă
Ochii-s prea mari şi lumile cu toate
S-ar pierde-n ei de-atîta puritate
Şase virtuţi pe-a şaptea o-ncunună

Şi patru trec şi trei o să rămînă
Şi dintre ele cea care nu piere
E moartea morţii — înviere
Şi de o ştiu lumină din lumină
Pămîntul n-are ce să mă mai ţină
Şi-această pulbere rătăcitoare
Este sorbită-n rai dintr-o suflare

FIUL MEU ŞTEFAN

Şase opriri ne sînt îngăduite
Fără să ne-mpuţinăm pe pămînt
Oprirea de la faptele nelegiuite
De la hrana ce aprinde curînd

Neamestecul cu cei fără măsură
Întoarcerea dintre clevetitori
Din avuţiile ce duc la ură
Din propria ta voie uneori

Să poţi porni cuvine-se oprire
De şase ori se cade să te stingi
Pînă ce-ajuns în straie de iubire
Vei fi lăsat de nuntă să te-atingi

Şi stelele pe cer sînt ascultare
Şi puii-n cuib 's-în grija oarecui
În inimă presimte fiecare
Cînd lacrimile nu sînt ale lui

Şi poate plînge fără de măsură
Căci dragostea într-însul s-a aprins
Acest pămînt se stinge în aură
De cîte ori de dragoste-i învins

SEMINȚIE

De unde-atîta-albastru-n ochii tăi
Elena scumpa mea copilă
Din care raclă blîndă s-a prelins
O lacrimă atît de fără vină

Iată pămîntu-n jurul tău
S-a făcut cer şi-ntunecime
Şi soarele-i din ce în ce mai sus
Şi pelicanu-apune pe coline

Vei îndrăzni curînd să te ridici
Pămîntul trebuie să te doboare
Cum stai acum în leagăn în amurg
Miroşi a grîu de pîrgă pe altare

FIUL MEU

Ridică-te copilul meu din somn
Roua demult s-a dus de pe coline
Fîntîna vrea să vadă chipul tău
Şi soarele să crească lîngă tine

Se-ntinde alene toamna-n univers
Şi lumea se retrage în nefire
Şi ca s-ajungă iarăşi la cuvînt
Îi trebuie un prunc să o admire

Domoale drumuri turmele pornesc
Şi trag spre toamnă zările agale
Tot scade ceru-n fiecare deal
Şi creşte-n cimitirele din vale

E-atît de pur văzduhul dintre ploi
Şi-atît de-ncete umbrele pe unde
Pămîntul dintre noi s-a-mpuţinat
Să poată ceru-n taină să-l cufunde

PORTRET

Fiul meu scump Ioachime-ai adormit
Pe bundă jos după atîta joacă
Genunchi cîrpiţi pantofii scîlciaţi
În cuibul meu de pasăre săracă

Cu mîinile pîrlite de fum şi jucării
Obrazul ars de lacrimi şi mirare
Doi anişori abia ai împlinit
Şi toate muşcă şi-s nencăpătoare

Ţîţîna uşii degetaşul tău
Acul înţeapă foarfeca scurtează
Nuiaua, ce să fac, copilul meu
Din cînd în cînd şi ea te cercetează

Acuma dormi sub candelă ușor
Lumina toamnei tremură-n perdele
Trei raze mari de aur au sosit
Și-ți stau în brațe să te joci cu ele

UMBRĂ

Pruncul trăiește din privirea mea
Mă uit la el și el se liniștește
Dă-n floare-ntreg cum după ploi
Un cîmp cosit în grabă înflorește

De tac el tace de rostesc a început
Și el însuflețit să gîngurească
De-ncep să cînt toată făptura lui
Ascultă în extază nelumească

Un boț de carne tainic și curat
Stă lîngă trupul meu o umbră
Cu cît e arborele mai umbrit
Cu-atît și umbra lui e mai profundă

OCTOGON

Ulvinei

Numai munca nu este de-ajuns
Acest pămînt mai trebuie și plîns
Cuvine-se scăldat în bucurie
Să poată fi svîntat de rodnicie
Bobocul trandafirului nu dă în floare
Decît atras în slăvi de sărbătoare

Oricît ar fi țărîna de humidă
De sinea sa rămîne la omidă
Ca fluturele-n albăstrimi s-apuce
E-n sbor pudrat pe aripi de o cruce
S-alunece-ntre stele fără silă
E-ntrepătrunsă lacrima de milă
Din zile șapte cîte ne-au fost date
Una-i coroană în eternitate
Iar celelalte nu-s decît aripă
De șase ori la fiecare clipă
Două de umbre sînt lumină
Și toate-n sbor se leapădă de sine
Să poată aripele să susțină
A opta zi ce a venit, să vină !

PORTRET

Fiului meu Ioachim

Din pulbere e trupul meu luat
Din ceea ce-i mai nebăgat în seamă
Oricît de mult voi fi încoronat
Smerenia ca mumă mă reclamă

De mîndrie să nu fiu robit
Să mă pierd părerilor de sine :
Numai în pămînt nu-s de găsit
Să nu țin de ce nu mă conține

Nu am capul unde să mi-l plec
Nu-i în cosmos loc să mă încapă
Și cu cît în toate mă petrec
Cu atît din urmă mă dezgroapă

Neodihna pulberii s-o ai
Spulberat de vînturile toate
Pînă ce vei deşerta în rai
Uriaşa ta eternitate

COPILUL

Stare de har e pruncul ziua lui
E cît o viaţă cît o veşnicie
Totul începe şi sfîrşitul nu-i
Decît prilej de-o altă bucurie

Se ţin în lanţ fără-a se istovi
Sînt izgonite din singurătate
Şi numai pruncul poate stăvili
Atît amar de bucurie-n toate

De ochii lui nu-ncape pe pămînt
Decît în somn o lacrimă subţire
În care-i furişată tremurînd
Teama de moarte şi de nemurire

IUBIREA SINGURĂ ADUNĂ

Fiicei mele Rut Elena

De nu aş fi din apă şi din duh
Născut adică din iubire
La ce sălaş în acest vas de lut
Să se destrame în nemărginire

Se sfarmă toate şi se string
Stînci crapă văile răsună
Seacă isvoarele pe rînd
Iubirea numai singură adună

Atomi se descompun şi nu revin
Două zile nu stau împreună
Amarul intră şi-ntr-un strop de vin
Iubirea numai singură adună

Numai iubirea nu se împuţină
Pe unde-a fost de-a pururi o să vină
Iubirea nu-ncetează niciodată
Unde sînt doi al treilea s-arată
E numai sporul milei în iubire
Pe cît se dă pe-atît e dăruire
Rîuri se duc cocori din zare-n zare
Rămîne dragostea nepieritoare
Acest pămînt în cosmos se mai ţine
Numai pe jertfa dragostei divine
Trăim din ea cu fiecare-n parte
Dar nu se dă decît fără de moarte
Chiar dacă mori iubind cu bucurie
Stă în puterea dragostei să-nvie
Sfîrşitul în iubire-nseamnă nuntă
Cînd mire şi mireasă se-nveşmîntă
Să fie toţi şi toate împreună
Iubirea numai singură adună

VIOLONCEL

Mariei

Îţi stă în faţă iubită fiică a mea
Instrumentul ca o sălbăticie
Ani de zile te va frămînta
Pînă să dai în el de armonie

Lupta e grea puţini o săvîrşesc
Pînă la margini pînă la cîntare
Fără de jertfă nu se împletesc
Coardele cu sufletu-n lucrare

El e fecioară lemn neîntinat
Să te-apropii fără silnicie
Să-l atingă sufletul curat
Să se-ngreuie de veşnicie

Pînă cei ce te vor asculta
Lacrimile-i vor întoarce-acasă
Atunci să ştii iubită fiica mea
C-ai ajuns făptură cuvioasă

FIUL MEU

Fapta ta de viaţă cea mai bună
S-o păstrezi în taină pe pămînt
Pe cît eşti mai vrednic de cunună
Pe atît să n-o rîvneşti nicicînd

Tot ce-i mai profund se tăinuieşte
Sufletul rămîne nevăzut
Să-l poată veşnicia creşte
Cosmosul e-ntr-însul încăput

Căci pămîntul nu e sub picioare
Decît giulgiul golului pămînt
Stelele rămîn nencăpătoare
Pînă sînt golite de cuvînt

IMNUL TESTAMENT

Fiul meu prunc ce ți-aş putea lăsa
Aducere-aminte de la mine
Ți-s ochii dintr-ai mei şi mersul şi-n obraz
Îți cade-aceeaşi umbră de ruşine

Nu stăm noi mult pe-aceste culmi şi văi
Prea-i multă-ntunecime şi tăcere
Şi cerul mult prea mult lăsat
Pe noi apasă cu durere

Căci suntem fiule vîrîți
Într-o poveste ce ne depăşeşte
Şi nu-i putem veni de leac
Păşim spre ea şi ea se tăinuieşte

Ni s-a legat de sînge şi-o iubim
Mai mult ne tulbură decît alină
Mai mult ne-ndeamnă să ieşim
Cît mai degrabă în lumină

Căci suntem fiule-ntr-un fel
De margină fără hotare
Şi nu se vede malul potrivit
Unde să-ți laşi semnalul de plecare

Pipăi întruna cu un fel
Nesigur de statornicie
Ca o coroană ce s-a împăcat
Dar rădăcinile-s în agonie

Nu-ți pot rosti de ce să te apuci
Muntele-i strîmt și marea e ușoară
Și graiul s-a-mpămîntenit
Și-l stăpînește spaima milenară

Există o urmă ce te-ar putea purta
De-ai îndrăzni cu rîvnă timpurie
De spargi în zidul casei spre răsărit și ieși
Ajungi degrabă fiule-n pustie

Să nu îți iei nimic de drum
Gol noaptea nevăzut te furișează
Și-n zori vei fi de mult ajuns
La urma care ne urmează

Cînd frații și părinții dorm
Îndeamnă-te cu rîvnă-n risipire
Nu te-nspăimînte fiule pe drum
Că vei cădea degrabă în orbire

Așa e dat întîii pași aduc
Dureri cumplite ca o vîlvătaie
Vulturi de hoit ocol s-or repezi
Să-ți ia ființa dintre măruntaie

Și vei surzi de-a binelea și-or pogorî
Popoare de lăcuste peste tine
Și nu te-o vătăma decît la cap
Dar o să-ți amintești de mine

Atunci să ştii că eşti pe drumul bun
Că ai intrat în urme pîn' la sînge
Că ai ajuns la miezul grăitor
De unde-ncep luminile a curge

De-aici e bine să te laşi
Dus de val acolo unde duce
Şi să primeşti de la izvor să bei
Paharul roditor în cruce

PRIVEGHII

Te vor pîndi primejdii la tot pasul
De nu-i iubirea scutul tău
Şi de iubeşti se va ivi cel rău
În preajma ta să îşi ascută glasul

Şi altă cale nu-i decît cea a răbdării
Cînd nu mai poţi o iei de la-nceput
Pînă răzbi-va-n acest vas de lut
Cerescul vuiet al despresurării

FIUL MEU

Lui Ştefan

De noapte nu te teme căci ziua e aproape
Nu-i întunericul cel din urmă cuvînt
Cît de prietenoase şi bune sunt toate
Sora moarte şi fratele nostru pămînt

În mantia de țărnă aurie
Duhul în oseminte-i țesut
Moartea cînd trece învie
Ce trăia străvăzut

Oriunde pleci lumina-i dat să te-ajungă
Pămîntul în cosmos mărgăritar
Numai mila poate să ascundă
Numai iubirea e fără hotar

PELERIN

Lui Ioan Caraza

Şi din moarte trebuie să pleci
I-o avere dată să-mpuţine
Sînt la-ndemînă tainice poteci
Să ieşim la stingerea de sine

Mai ales moartea nu este a mea
Cea mai străină umbră din zidire
Ce nu lasă-n urmă nici o stea
Nici răsărindă nici în amintire

MOŞTENIRE

Clipă de clipă zi cu zi
Şi nopţile la rînd cea mai aproape
De tine pruncul meu nu-i maica ta
Ci mîngîierea lacrimii din pleoape

Ea-ți vine mai întîi în ajutor
Şi-i singura cu tine ce rămîne
Cînd toți se duc pe drumurile lor
Şi dă de şarpe ciutura-n fîntîne

Iar cînd te vei întoarce de pribeag
Şi-ți vor da pustiile tîrcoale
Îneca-va cel din urmă prag
Plînsul cel dintîi de osanale

EPILOG

Casa poetului e nicăieri
O clipă-i dat pămîntului să te țină
Să te îndure locul să nu pieri
Nu te opri ca pomu-n rădăcină

Picioarele lui Oedip s-au umflat
De-atîtea drumuri ce le-a ros de piatră
Pe lemnul căpățînii spînzurat
Fiul iubirii sîngeră a vatră

De unde toți în grabă se retrag
În cumpăna pustie şi străină
O noapte numai de rămîi pribeag
Țărîna n-are-n ce să te mai țină

BIOGRAFIE

Sunt dintre cei
Ce nu se pot ascunde
Nici în mormîntul altora
Niciunde
Ca neamul meu cumva
Să nu adoarmă
Pînă veni-va focul
Să ne cearnă
Să nu mă amăgească-o
Ocrotire
Ce nu-i smerită
De nădăjduire
Ce n-a trecut
Prin ispitiri cu bine
Fără să ia otrava lor
Cu sine
Numai să am
Răbdarea îndelungă
Pînă-mi va bate
Clopotu-ntr-o dungă
Şi se va face linişte deplină
Să trec de-aici
De-a binelea-n lumină

IMN

Şi tu veni-vei moarte într-o zi
Să mă culegi pe-o lacrimă din pleoape
De ce rămîne cînd nu voi mai fi
Acest pămînt şi cer nu mai încape

Atîta slavă strînsă-n acest vas
Se va desface întru tăinuire
Şi care mări şi stele da-vor glas
Să stăvilească dorul după Mire

MAI

Unde floarea nu îşi află glas
Se-ntinde iarba deasă la picioare
Ce rămîne-n taină de pripas
Se ia 'napoi la ceruri cu-ndurare

Nu risipa să rodească
Ci suferinţă-n dăruire
Ca să ştii plecînd că-n urma ta
Îşi face loc o altă nemurire

COSMOS

Ce spaţiu uriaş ai fost creat
Să fie locul ce mă poate-ncape
Într-o zi fi-voi deslegat
Cum spînzură pămîntul peste ape

Oricît sînt lumile fără hotar
Capul n-are unde să se-ncline
Cosmosu-i prea strîmt pentr-un altar
Ce îl încape naosul din mine

Sunt miliarde stelele surori
Ce se-nstrăină față către față
Şi dacă morții-este dat să mori
Ce alte slăvi în altă dimineață

Pe cît e spațiul de necuprins
Pe-atît ardoarea-i mai profundă-n mine
Cît mai degrabă să mă știu prelins
În candela luminii ce mă ține

TRUP ŞI SUFLET

Aceasta-i taina cînd voi adormi
Trupul nu pleacă singur în țărînă
Ci duhul cuib jur împrejurul lui
Cum ține piatra apa din fîntînă

Să nu se-mprăştie la nesfîrşit
Să se adune-ntruna şi aleagă
Cînd steaua în adînc va licări
Căuşul mîinii grabnic s-o culeagă

AUTOPORTRET

Pămînt puțin cît îl cuprinde-o groapă
Apă mai multă pentru călător
Şi un acean de aier îmi adapă
Nevăzutul foc interior

De cosmosul întreg a fost nevoie
Pînă făptura mea s-a plăsmuit
Şi cînd s-a-nchis corabia lui Noe
Era prin el pămîntul isbăvit

Unde duhul numai s-a atins
Se întîmplă o desăvîrşire
În isvorul milelor cuprins
De pămînt mai ţii prin nemurire

DUPĂ FURTUNĂ

Răsare soarele după furtună
Din cerul cerurilor mai presus
E-mprăştiată iarăşi veste bună
Pînă la crinul care l-a răpus

Lumină e atîta pe pămînt
E în cosmos înmulţită
Toate creaturile ce sunt
Aduc pe limbi de flăcări mulţumită

Mai ales cu ce au primit în dar
Ce n-au îndrăznit să bănuiască
Ne ţine-n lume de altar
Ce este dat prin moarte să rodească

FIU RISIPITOR

Nu-ntîrzia-ndelung în risipire
E fără fund paharul cel amar
Cu cît îl sorbi mai cu împătimire
Te-ndepărtezi de celălalt hotar

E un moment în fiece risipă
Străfulgerînd în noapte printre ploi
Și să te-ntorci e cale de o clipă
De la cenușă-n flacără 'napoi

Iar căința dacă te cuprinde
Este semn că totul nu-i pierdut
Se mai poate candela aprinde
În mormîntul care te-a născut

Numai brațul să nu se apuce
De acest fragil potir
Pînă ce îmbobocit pe cruce
Nu-l va bea amestecat cu mir

FIUL RISIPITOR

Aceasta-i bucuria ce mă ține
Că-ntors acasă-am fost învrednicit
Pe lîngă mila dragostei divine
Și de iertarea-a tot ce-am risipit

Oricît înfățișarea mea-i de stinsă
Și de departe seamăn a fi mort
Haina dintîi îmi este-ntinsă
Cea care n-apucasem să o port

Inelul mirelui mi se întinde
Și purpuriul sacrului veșmînt
Și-n pulbere piciorul mi-l cuprinde
Făgăduința celuilalt pămînt

Atîta doar din moarte la viață
Cînd brațele iertării mă cuprind
În lacrimile rostogol pe față
Făcliile iubirii se aprind

AUR

În ciuda focului ce îl mănîncă
Nu pierde aurul decît pămînt și stîncă
Oricît comoara stăruie-n țărînă
Îi este dat de aur să rămână
Și sufletul oricîtă-i suferință
El se alege tot cu-o biruință
Căci nu durerea este născătoare
Ci doar putință întru-nseninare
Cele ce-i dat pe drum să se deșire
Nu țin de noi decît ca ispășire

LOGODNĂ

Pînă la nunta de la legămînt
Se-aude numai crinul cuvîntînd
Îl asculți venind din altă lume
Nu să despartă nici să împreune
Ești legat dinspre pămînt de toate
Dar către ceruri cîtă libertate
Acum e vremea îndestul de lungă
Pînă la rai pămîntul să străpungă

PIATRA PREȚIOASĂ

Părintelui Paisie

În densitatea cea mai dură
Transparența e măsură
Altfel n-ar fi cu cale să pătrundă
Fără să spargă undă după undă
Aici lumina cînd i-ajunsă
Aflăm cît de curată e și licărindă
Că nu sînt ochi deodată s-o cuprindă
Numai lumină raza îndelungă
O străbate fără s-o străpungă
O hrănește și o întreține
Prin paloarea stingerii de sine

IARNĂ

Puține păsări iarna mai rămîn
Și flori de-asemenea puține
Trăim mai mult din pîine și din vin
La candelele stingerii de sine

Şi-acestea într-o zi se vor lua
Pe rînd toate cu desăvîrşire
Să rămînă mîngîierea mea
Cel ce este Milă şi Iubire

HODIGITRIA

Lui Constantin Galeriu

Maica milelor nenumărate
Ea nu ne judecă cu nici un gînd
Ţări şi neamuri îi sînt închinate
Şi cîte stele-n ceruri suspinînd

Prunci orfani şi fete fecioare
Văduve şi tineri şi bătrîni
Ţin de tine călăuzitoare
Prin fierbinţi rugăciuni

Milostivă întru ocrotire
Celui mai lipsit şi ofensat
Pe cît eşti la ceruri prin iubire
De pămînt nu te-ai îndepărtat

Cîtă-i ţara mea de cuvioasă
Cît am fost de prigoniţi şi goi
Prin icoane-n fiecare casă
Maica milelor este cu noi

SIMBOLUL

Totu-i simbol fiece creatură
De cealaltă ține prin aură
Pe-o lacrimă sînt înfrățite toate
S-abată partea-ntru eternitate

Se satură cu toții dintr-o pîine
Și e mai mult într-una ce rămîne
Cînd unu-i dat o taină s-o pătrundă
E-ntreg isvoru-n fiecare undă

COMUNIUNE

Ce ne atrage să fim împreună
Cum între stele schimbătoarea lună
E cineva-ntre noi ce ne desparte
Să nu fim singuri ci fără de moarte
Prezența lui e stingere de sine
Pe luna plină stelele-s puține
De față ești dar nu întru vedere
Ci împreună ca după-nviere

AVERE

Toate se pierd averi și bucurie
Nu se alege umbra unui vis
Numai ce-nduri și nimenea nu știe
Se-adaugă cîntînd la paradis

Rana de taină ce sîngeră-n tăcere
Şi nu te-nduri să ceri să ţi se ia
Jugul cel greu purtat ca mîngîiere
Peste grumaz din tinereţea ta

Şi socoteşti ca binecuvîntare
Ca-n gingăşia acestui vas de lut
Să poţi trăi în chip şi-asemănare
Din lacrima din care-ai apărut

POARTA

Întîi e stîlpul porţii implîntat
Şi-apoi se-ndeamnă casele pe sate
'Nainte grindă de-a te fi-ngropat
Sîngeri pe lemn afară din cetate

Muşti din copacu-nvîrtoşat simbol
Te loveşti cu creştetul de stîncă
Şi apoi pietroiul rostogol
Flăcările-n vatră îl mănîncă

Cosmosul e încă otrăvit
Sare şarpele din crăpătură
Unde mielul nu s-a răsucit
Cu mireasma raiului în gură

Ca să ţii o ţară pe pămînt
Clopotele-n turle-s spînzurate
Şi din lemnele cîte mai sînt
Porţile apostolesc pe sate

COLUMNA LUI BRÂNCUȘI

Este columnă și e scară
Degrabă să cobori pe ea
Lumină pînă-n seară
În zori tremurătoare stea

Zi și noapte în lucrare
Se îndepărtează de pămînt
Pe cît urcă-i dat să și coboare
Octogonu-ntruna este frînt

Astfel poate să prelingă
Slăvile ce nu cunosc apus
Și țărîna fără să le stingă
Le aprinde candelă de sus

OUL

Oul este numai început
El mai trebuie umbrit o dată
Cînd orfan de dor după aripi
Arde-n cuibul maicii fără tată

Cînd începe singur pistruiat
Să se-ngreuie a născătoare
Și să nască oul celălalt
I se dă mormîntul sub picioare

ŞARPELE FANTASTIC

Coadă de leu şi trupul greu de şarpe
Obraz de miel şi trupul de fecioară
Auzul omenesc pe mare spînzurat
Ce gînd adînc în tine înfioară ?

Străvechiul meşter cînd te-a rînduit
În marmoră să umbli mărturie
Din care templu cobora smerit
Şi cărui zeu anume îi era făclie

Nu vrei să spui adînc fără cuvînt
Că leu şi miel pasc iarba împreună
Că om şi şarpe nu mai duşmănesc
Un ceas al lor de ură şi minciună

Ca fiara nu-i mai pîndă la răscruci
Şi dor de sînge şi de prigonire
Că iată cosmosu-i restaurat
De şarpele prelins din nemurire

Eşti numai veghe ridicat din mări
Cu nările-mplîntate în tărie
Miroşi lumina lină în amurg
Acolo-n munţi aprinsă pe vecie

Urechile ciulite către bolţi
Aşteaptă clipa şi acea vestire
Cînd fulgerul de răsărit va porunci
Să iasă şarpele din cimitire

CLOPOTUL

Bronzul turnat în acet vas de lut
S-a-nvîrtoşat lăuntric pe vecie
Şi ca să-l pot da funiei din turn
Se cere descojit cu dibăcie

Acest veşmînt stîngaci şi nedospit
Nu se distruge numai se destramă
Pînă va fi un ceas mai potrivit
Se-ntoarnă în ţărînă ca să doarmă

Pînă ce limba îl va deşerta
De toate sărbătorile din fire
Şi focul iarăşi îl va căuta
Pe dinăuntru întru zămislire

STEJARUL

Lui Iustinian Maramureşanul

Arborele ceriului te-au socotit strămoşii
Pe cît de-adînc tot pe-atît de 'nalt
Cu vîrfurile tale amîndouă
Te-nmoaie vîntu-n vîrful celălalt

Sămînţa ta lăsată în pămînt
O lumînare cît o sărăcie
Un muc roşcat acolo de nimic
În cap cu o şepcuţă cenuşie

Dar cînd e deal şi plouă-n univers
Şi-i vremea bună capul se înmoaie
Se zvîrcoleşte acolo dedesubt
Şi-i creşte-un sfîrc în gură ca de oaie

Şi trage mînzul soarelui din ea
Şi se lungeşte ţîţa şi îngroaşe
Şi-mboboceşte strîmbă un vlăstar
Ca pe cămila galbenă cocoaşe

Apoi zbîrcit se face trupul său
Şi cîţiva ani i-acolo-o tîrîtură
De treci cu dricul carului vînjos
Îşi rupe osia ca pe-o custură

Apoi se uită cineva la ea
La dezlînarea asta-ntr-o băltoacă
Îi vîră-n nări belciug dumnezeiesc
Şi-o trage-n vînt sub ceruri pe la toacă

Îi miruie auzul c-un fel de legănat
Rupt din fîntîni pe cumpene curate
Pe cap îi lasă-un vulture osos
Să-i răstignească firea şi descioate

Şi cînd e-ntreagă creatura ei
De-o sută şi ceva de ani pe zare
De mult pădurea-n urmă a rămas
Şi-i cresc în umbră fluturii popoare

Şi neamuri mii de gîze şi zumzete de roi
Şi păsările-n ramuri sînt acasă
Şi puii gînguresc pe mii de voci
Şi-atunci îi spune cineva mireasă

Stejarului acestuia slăvit
Un vînt îi spune şopotind pe nume
Intrînd în el cu aripile lui
Că-i vreme să se mute de pe lume

Şi cînd e toamnă-n ceru-ntunecat
Cu fulgerele mîrîind în coamă
Stejarul uriaş înaripat
'Şi-ncepe zborul vamă după vamă.

Păduri şi zări izvoare şi securi
Se vestejesc şi licăre departe
Stejarul creşte condur către cer
Şi-n puţuri cade şarpe fără moarte

PĂUN

Şi pe păun podoaba sa îl doare
Nu-i cui să o arate pe pămînt
E mult prea falnică-n desfăşurare
Şi pentru-atîta slavă e prea strîmt

De-aceea e străpuns de-nfrigurare
Cînd se arată-n măreţia lui
Se face-n jur un fel de amirare
Şi poţi cădea-n capcana orişicui

Nu se străvede nici-o ocrotire
Din toate zările desprejmuit
Şi te retragi ca printre cimitire
Stors de amurg un clopot izbăvit

DESFRUNZIRE

În nopţi pe arbori păunii adormiţi
Fructele raiului neveştejite
Căci nu din rădăcini e viaţa lor
Ci din cuvînt pe crengi sunt altoite

De scuturi fructul nu îl vei primi
În poala ierbii ci în zbor se frînge
Trăgînd greoi pămîntul după el
Şi-i desfrunzeşte lacrima de sînge

PORUMBELUL

Chibotul purităţii pe pămînt
Azur rănit de aripi pe coline
De-a dreptul rupt în zilele dintîi
Din licărul virtuţilor divine

Văzut-au apele şi s-au cuprins
De leagănul neprihănirii tale
Şi de atunci rămas-a nedesprins
Zborul oprit de cel în rotocoale

Fructul focului ce s-a răcit
Ardoarea lui să prindă glăsuire
Să se prefacă fulgerul în nor
În loc de trăznet numai în zvîcnire

Cît de curat e cerul dintre noi
De cînd e-această candelă-n tărie
Tot gîngurind luminile de-apoi
Ochiu-i oprit în clipăt de vecie

CERBUL

Tulbură apa cerbul 'nainte de a bea
Ca să nu-şi vadă chipul în izvoare
Şi absorbit de măreţia sa
Să uite că-i o frunză-n tremurare

Rămîne cerbul pururi însetat
Bea cu durere nourul din apă
Şi astfel fulgerul din veghea sa
Zăreşte leul pîndei cînd s-adapă

Numai priveghi e cerbul neatins
De rîvna umbrelor de pătimire
Spre stele cornu-nvlăstărit în somn
Îndoaie cerul peste cimitire

Cînd înnoptează cerbul în călduri
Cu capul veşted lîngă ape line
Şi nu-l frămîntă spaima a ajuns
La frîngerea lăuntrică de sine

METAMORFOZĂ

Cerbul zdrobeşte şarpele otrăvitor
Şi-l mănîncă-n tihnă pe colină
Setea-l poartă-apoi mistuitor
Prin păduri pînă la apa lină

Şi 'nainte-n luciu de-a-şi sfărma
Încoronarea tremurîndă
E pălit în frunte de o stea
Ce-l răneşte după ce-l cufundă

TREI FOI

Cea mai simplă iarbă pe pămînt
Şi cea mai multă şi mai roditoare
Trei foi egale pe-un lujere plăpînd
De umbră ţin pe lume la o floare

Cărarea mea se duce prin livezi
O floare şi trei foi o priveghează
Numai în braţe la trei foi de stă
Roua scînteie încă la amiază

Şi-albina însetată poate să mai bea
Lumina lină singura ce strînge
În miezul mierii soarele din nori
Şi-n miezul lumii lacrima din sînge

ÎNFRĂŢIRE

Pădurea e răbdarea îndelung
Ce-şi ia în tihnă vreme de-ascultare

Cîntă făpturile cu toatele în crîng
Şi se aud în taină fiecare

Lumina uită drumul în amurg
Nu-şi mai găseşte soarele apune
Razele calde pe frunze-au înnoptat
Şi se desfac de aur pînă mîine

Una s-a prins de ochiul unui ied
Şi-o rătăceşte fuga-i tremurîndă
Şi pe-un izvor s-a prăbuşit uşor
Şi-i sîngerează nările o undă

De sinea sa e fiecare trunchi
Numai coroanele se împreună
Şi ţes un fel de leagăne sobor
În care doarme pacea de pe lună

Fiece trunchi e altfel pe pămînt
Cum fost-a el brăzdat de vieţuire
Dar în adînc sub frunzele gălbui
E-un fel îndurător de înfrăţire

6 AUGUST

Se schimbă frunzele-n păduri
Creştetul verde începe să pălească
Se-ntîmplă-n vieţuirea tuturor
Un fel de împăcare nelumească

Începe toamna — cețurile-n zori
Întîrzie să plece de pe țară
Ștergare uriașe atîrnă de stejari
Și-i foarte frig pe lumea din afară

Toate se-ntorc de-acum spre miezul lor
Columba strigă apele pe nume
Sîmburul lin de milă legat interior
Și-arată fața rece către lume

SALAMANDRA

*Pentru Zoe Dumitrescu **Bușulenga***

Numai din foc trăiește mănîncă numai soare
Și-nsămînțarea-n foc i s-a promis
Singură făptură tîrîtoare
Ce joacă-n flăcări ca în paradis

Spre bătrînețe cade în orbire
Dar doru-n ea e încă nesfîrșit
Cu ghiarele își sapă o ieșire
Spre jarul soarelui din răsărit

Atît de neclintită stă la pîndă
Pînă ce focul razelor fierbinți
Se răsucește-n peștera străfundă
Să picure un svon de suferinți

Fierăstruind în stînca uriașă
Cale îngustă focului dintîi
Și funia de flăcări se îngroașe
Pînă-i strămută cerul căpătîi

INSPIRAȚIE

E-un fel de-ncremenire împrejur
Și-un fel de dor și de înmiresmare
Ulcioare mii cu mir s-au revărsat
Și-abia mai stă pămîntul pe picioare

Miroase-a nuntă și a călăreți
Și-a prunci în straie albe pe coline
Și unde te întorci oriîncotro
E-un fel de fericire fără sine

Ce vezi acolo-n slăvi înaintînd
Văd un cazan întors spre miazănoapte
Și gura lui e șarpele flămînd
Și bea la prunci izvoarele cu lapte

Văd o secure dublă în văzduh
Cum o ascute-un vînt de dimineață
Și cum străpunge șarpele din stuh
Și îi retează iarna de pe față

Și văd Carpații noștri într-un nor
Și-o ploaie deasă cum pătrunde-n lînă
Și-i dusă-n spate lîna de-un popor
Ce seamănă cu maica mea străbună

Aceasta văd acum și înțeleg
Că neamul meu de veghe va rămîne
Să poată ține sfeșnicul aprins
Pe munții răsăritului de mîine

Să aibă el răbdarea îndeajuns
Cuiul ce dreapta sa-i străbate
Să poată-ajunge-n brațul celălalt
Vărsat ca o lalea peste cetate

ECCE HOMO

Trestie în vînt tremurătoare
Mai presus de toate cîte sînt
Nu-l pot încape stele muritoare
Unde ajunge e stăpîn demult

Le-atrage toate să le-ndestuleze
Din jertfa sinei sale nentrerupt
Unii încep în preajmă-i să vieze
Alții numai hămesiți se-nfrupt

Dar nimenea nu poate să-l termine
Nu-l poate mistui desăvîrşit
Nu-i cum sminti din oasele puține
Mirosul sfînt de om neprihănit

Nu-l poți retrage de unde-a fost odată
Măcar un scîncet sau măcar în vis
Făptura omului imaculată
Consacră universul paradis

Făptura ta a grîu mirositoare
Prunc pîine-ajunsă sanctuar
Oricît se frînge-ntru îndestulare
Mereu e-ntreagă-n cosmos pe altar

MANA

Să poți fără de griji trăi
N-o îndură noaptea în pustie
De-o culegi în zori de zi
Mana-i lacrimă de bucurie

S-o aduni atîta în urcior
Să-ți ajungă pînă către seară
Ca-n amurg genunchiul rugător
Să se știe iarăși fără țară

Nu mi-e dat mai mult decît o zi
Să mă umplu de vremelnicie
Steaua-n ceruri cînd va răsări
Să lovească iarăși de pustie

Cu cît fructul ramului e rupt
Cu atît e numai viermuire
Nu se cade ca acest pămînt
Să se strîngă din nemărginire

ARDERE

Dinafară pare-a fi aură
Orice mistuire fără fum
I-o ardere în fiece făptură
Fie-ntru jertfă fie întru scrum

Dacă arde stingere de sine
Sau numai orgoliul de nestins
Inima în taină se cuvine
Să discearnă viforul încins

MARIA EGIPTEANCA

Pustia este singura scăpare
Să smulg acest potir din desfrînare
De bucurie să mă știu ajunsă
Pustia-i semn că mult se cade plînsă
Pînă să dau de un izvor în stîncă
De sus și jos deșertul mă mănîncă
Aripa umbrei sîngelui din mine
Mă crește-n vis pe jertfele de sine
Cuvîntul simt în suflet cum se lasă
Și are gust mormîntul de mireasă
Oricît ar fi pămîntul de departe
Jur împrejur e cerul fără moarte
Nu poți nimic să tăinui în țărînă
De-atît amar de soare și de lună
Creștere-s toate candele-ntre stele
Și pașii mei și lacrimile mele

IMNUL IUBIRII

Dragostea înseamnă renunțare
De sinea ta ceva e mai presus
Și nu rîvnești iubind cu-nflăcărare
Decît să-i fii adorator supus

Părinți și frați și vatră părintească
Le părăsești ca pe un strai prea strîmt
Începe-n inimă să dogorească
Ceva fără de seamă pe pămînt

Te poate-ajunge la oricare vîrstă
Sînt mulți ce s-au îndrăgostit murind
Și unii-s prunci cînd dragostea-și incrustă
În duhul lor — icoanele-aurind

Și unii-s bolnavi ciungi fără vedere
Și unii-s surzi la sînul maicii lor
Nemernicind planeta în scădere
Cînd îi umbrește duh izbăvitor

Cînd ești smerit în taină cu putere
Și ca prunc începi a gînguri
Și ridicat din moarte la-nviere
Din iubire nu mai poți ieși

Și te surprinzi împodobit de nuntă
Nerușinîndu-te în voal virgin
Și-auzi în Foc, cum îngerii frămîntă
Noul pămînt din pîine și din vin

IUBIREA ȘI FRUMOSUL

Și-n foame e durere trebuie să frîngi
Din plante și din fructe-ntru hrănire
Dar n-a fost totdeauna-așa și nu va fi
Există-o-ndestulare din privire

Iubirea și frumosul nu distrug
Te uiți la floare fără sfîșiere
Și somnul pruncului poți să-l săruți
Și lacrimile țin de mîngîiere

O știe ceasul tău cel sfînt
Pîinea dată nouă-ntru ființă
Cînd străpuns de-al plînsului frămînt
Ești atins de milă-n suferință

IMNUL IUBIRII

Singura ta dreaptă suferință
Că-n dragoste nu ești desăvîrșit
Că nu-i destulă-n tine umilință
Că treci prin lume-adesea împietrit

Că nu ești prunc în fiecare clipă
Răul să-l uiți așa cum a venit
Că mintea ta e prea mult în risipă
Și prea puțin în darul cuvenit

Că nu își află împăcarea-n tine
Întregul cosmos cum a fost menit
Că-n holda ce o semeni pe coline
Strecori de sine rod nelegiuit

Că nu-i dai focului îngăduință
S-aleagă el ce-i rău de ce e bun
Că-ți vîri mînia cu nesocotință
Și-a cumpănă nu alții te propun

Că nu întîmpini fiece privire
Cu bucuria zorilor dintîi
Că dragostea menită-mpărtășire
N-o dai ca dar așa cum o primii

C-o învrîstezi întru împuţinare
De tine însuţi prea eşti stăpînit
Şi-n candelele-atotîndurătoare
Strecori amarul ce te-a pustiit

E-ntrezărit'-o singură ieşire
Spre chipul blînd ce l-ai nesocotit
Prin frîngerea de sine prin zdrobire
A inimii în plîns nestăvilit

Pustia inimii nu se deşartă
Fără de focul lacrimilor sfînt
Purtăm pe umeri această mare moartă
Ce nu îngăduie nici un mormînt

AUTOPORTRET

Iar crin să fiu eu nici n-aş îndrăzni
Crinul e prea imaculat din fire
Şi cît mă prihănesc eu zi de zi
De-atît amar de milă şi iubire

Nici arbore nu mi-aş dori să fiu
Ce am eu frate gorune cu tine
Creştetul meu îl scaldă auriu
De-a dreptul spiritul ce mă susţine

Nici stelele cîndva nu m-au durut
Cu dor de-a se sălăşlui în mine
În acest boţ de carne şi de lut
Nici îngerele nu se simte bine

Că fost-am om în cosmos asvîrlit
Că-s plin de vînătăi din svîrlitură
Că sînt pe stînca goală răstignit
O știu din oseminte prin aură

Ce uriaș atîrn peste abis
Cît este nava de nencăpătoare
Dar se frămîntă-n ea din paradis
O lacrimă străpunsă de-ndurare

Și crinu-n ea își află înțeles
Și trandafirul miros fără moarte
Și-s horă-n jurul meu în univers
Căci eu duc taina lumii mai departe

IMN

Toate se pierd averi și bucurie
Nu se alege umbra unui vis
Numai ce-nduri și nimenea nu știe
Se-adaugă cîntînd la paradis

Rana de taină ce sîngeră-n tăcere
Și nu te-nduri să ceri să ți se ia
Jugul cel greu purtat ca mîngîiere
Peste grumaz din tinerețea ta

Și socotești ca binecuvîntare
În gingășia ăstui vas de lut
Să poți trăi la chip și-asemănare
Din lacrima în care-ai apărut

LUMINA

Cerurilor lumina le cere pămînt
Şi cuvîntul pămîntului peştera dintre ape
Steaua singură dănţuie în pustiu
Şi întunericul n-o mai poate încape

În miezul iernii columba din nori
Şerpuitorul rîu îl dezgheaţă
Peştele ou prin tăria dintîi
Lunecă apele la viaţă

Pustiul aerului în amurg
E-nsămînţat în svîcnet de aripă
Şi-adîncurile mărilor se sting
De atîtea străvezimi ce se-nfiripă

Luna ţine candela în nopţi
Printre toate stelele aprinsă
Mirele cînd sîngeră la porţi
În aură lacrima-i cuprinsă

Şi pulberea-n deşertul arzător
O lacrimă în piatră se frămîntă
Şi iată-l omul focului dator
Cum suferinţa-n tihnă-l înveşmîntă

Şi prigonit în inimi sub peceţi
În raclele de taină preacurate
Şi zile trei de veacuri douăzeci
Ţin de ulei luminii necreate

MARTURISIRE

Să plec de-aici şi să nu fi ajuns
La împăcare şi desăvîrşire
E semn că prin durere n-am străpuns
La rodnicia dincolo de fire

Că n-am iubit pînă la nesfîrşit
Şi nu am sîngerat pînă la milă
Şi de-oi fi fost din cînd în cînd smerit
Tot fumegam o candelă sterilă

Şi drumul fi-va din ce în ce mai greu
Şi bat pe loc şi urma se cufundă
Şi clopotul de bronz e copîrşeu
Şi-n peşteră răsună a osîndă

Căci bunele şi rele cîte-au fost
Nu le-am uitat ca pe o străinie
Şi să rămîn cu cele-a altui rost
Să mă-nsoţească-ntru împărăţie

Acest pămînt ţapul ispăşitor
Pustia nu-l îndură fără mine
De nu-i voi da pe lîngă ce-s dator
Şi bucuria stingerii de sine

PĂMÎNTUL

Ce tainic vistiernic i-este dat
Pămîntului de la-nceput să fie
De-atîtea flori ce l-au înmiresmat
De ce-ar fi bun decît de veşnicie

De-atîția codri ce l-au legănat
De-atîtea mări întruna ce-l frămîntă
Și cîte stele-n lacrimi l-au scăldat
E bun de-acum de slobozit la nuntă

Ce vistierie i s-a-ncredințat
Pămîntului întru mărturisire
De-atîția sfinți ce l-au cutreierat
De ce-ar fi bun decît de nemurire

NOAPTE

Noaptea lumina nu se poate
Decît cu sufletul să o ajung
Cu licărirea de divinitate
Pe cîtă stelele o mai răsfrîng

De noapte mai rămîne necuprinsă
Numai atîta slavă între noi
Să poată ține candela aprinsă
Pînă se-ntoarce Mirele-napoi

LALEA

Potir de purpură în hexagon
Iar în adînc un octogon aură
Și ca să țină lumilor ison
Pistil triadic clopotul îndură

Caliciul se închide în amurg
Ca întunericul să nu pătrundă
Se face-un fel de creştet îndelung
De miel zdrobit în noaptea de osîndă

Se-ndeasă una-ntr-alta petalele la rînd
Să nu mai poată nimenea pătrunde
Se face ca o punte tremurînd
Să poată trece umbra peste unde

Iar cît e ziua floarea s-a deschis
Şi pentru fluturi şi pentru albine
Şi poţi intra de-a dreptu-n paradis
Pe uşa largă-a stingerii de sine

CRINUL

Ce este floarea crinului transpare
Cînd se predă luminii-ntr-un tîrziu
Întîi e numai alba-nfăţişare
Şi-ntredeschis potiru-i auriu

Bobocul îndelung dintr-o svîcnire
Plesneşte copîrşeu preastrîmt
Şi se revarsă miru-amirosirea
Şi locu-i bun de templu pe pămînt

DURATĂ

Atîta durează roza pe pămînt
Cîtă vreme e înmiresmare
Cînd mirosul s-a predat la vînt
Slava florii e în scuturare

O clipă să te fi surprins
În desăvîrşită dăruire
Şi rămîi pe veci de necuprins
Între moarte şi-ntre nemurire

TRANDAFIRUL

Cu cît e floarea mai imaculată
Cu-atît de spini mai groşi e-nsîngerată
Iubirea-i zămislită în durere
Să nu se nască fără înviere
Răbdare îndelungă-n suferinţă
E drumul cel mai scurt spre biruinţă
Cu spinii trandafirului în oase
Sîngele-n mine-a paradis miroase
Zdrobit de viu pe crucea cărnii mele
Pămîntul roză sîngeră-ntre stele
Varsă miros şi nava cea mai sfîntă
De dorul ei pe vînturi se frămîntă
Şi-ntinde mîna-ntruna s-o apuce
Şi dă mereu de Fiul său pe cruce

TRANDAFIR DE TOAMNĂ

Frunza s-a-nchis și îngroșat lemnoasă
Petalele pe margini s-au uscat
Sub spuza aurorelor retrasă
Pîlpîie ce încă n-a viat

Numai ca mugur poate-ndura-n toamnă
Frumusețea ce l-a împovărat
Rămîne-ntreg oricît e dat să piară
În arderea de sine liberat

Cît i-a fost dat mirosul este vlagă
Virginul miez ce încă n-a mijit
A început să se retragă
În candelele ce l-au zămislit

TOAMNA

De dor de ducă frunzele-s atinse
Ce-ar mai putea pe creangă aștepta
Au dobîndit sărutul de pe urmă
Arvuna-n aur care nu se ia

Plecarea lor nu-nseamnă despărțire
Ci-ntoarcere slăvită printre ploi
De unde s-au atins de nemurire
Se-ntorc s-o dea țărînii înapoi

Şi pot în tihnă să se risipească
Din pulbere de vînturi mai presus
Li se vădeşte sulița în coastă
Şi lacrima de foc ce le-a răpus

TRANDAFIR DE TOAMNĂ

Cîteva sfîrcuri sîngeră în brumă
Au dat de stîncă umbrele pe jos
Nu mai zoreşte zarea nici-o urmă
Şi-i aurit pămîntul pîn' la os

S-a desvelit şi ultima cămară
Cu cea din urmă rană de venin
Şi rădăcina-a început să smulgă
Din coasta apei sînge şi rubin.

Cu clonț de diamant în miez de noapte
Izbeşte-n coaja oului închis
Sborul dintîi ce nu-l mai poate-ncape
Decît neplînsul cer din paradis

TOAMNA

Se-nstrăinează toate şi umbre şi lumini
De pe pămînt se duc în risipire
Şi numai ochii singuri mai rămîn
Măturisind vederea din orbire

Odăile se leapădă pe rînd
De spaţiile-nchise nelucrate
Îşi face loc în toate cîte sînt
Ceva mai greu decît o vietate

Pămîntul nu mai poate încăpea
Atît amar de-aducere aminte
Şi-n sîmburul de candelă-n amurg
Oleiul se preface-n rugăminte

TOAMNĂ

Se înteţeşte noaptea pe pămînt
Ziua de-acum se împuţină
Ajunşi la roadă-n cele cîte sînt
Începe nevăzutul să ne ţină

Făpturile la faţă s-au cuprins
De-o altă lacrimă nencăpătoare
Să mă socot în taină de nestins
Mă-mprejmuie lumina jertfitoare

TOAMNĂ

Lumină e atîta pe pămînt
E în cosmos înmulţită
Toate creaturile ce sunt
Aduc pe limbi de flăcări mulţumită

Mai ales cu ce-au primit în dar
Ce n-au îndrăznit să bănuiască
Nu ține-n lume de altar
Ce este dat prin moarte să rodească

ANEMONE

Întîia oară stați în preajma mea
Ale durerii flori ale iubirii
Cînd suferința-i mai presus de ea
E biruită rînduiala firii

Și e constrînsă țărna la-nfloriri
Și lugerul să rabde în tăcere
O-mbobocire fără amiros
Și o culoare fără de putere

Deschiderea e totul, să rămîi
Pe căpățîna goală și pustie
Cu șasele petale de priveghi
Pînă a șaptea zi va să învie

Din rădăcină pînă la ulcior
Se moleșește trunchiul dintr-odată
E ca-ntr-un giulgiu-nfășurat pe lemn
Mielul boboc pe zarea-nsîngerată

ANEMONE DE TOAMNĂ

Toamna este îndelungată
Anemone se-ntorc în înfloriri
Numai floarea iarăși să ajungă
Se dedau la sacre nevoiri

O zi să se deschidă în extază
O clipă să mai pîlpîie potir
După lumină cine însetează
Nu-l poate-ncape nici un cimitir

În sămînță sîngeră poruncă
Să întrețină slava pe pămînt
Dislocă peșteră și stîncă
În înflorire nu mai este strîmt

FRUCT

Fructul cum o ia neîntrerupt
Sămînța s-o aleagă mai departe
Ca să rămînă ce-a fost la-nceput
Mereu de-o altă creangă se desparte

Imparte-n drum ce fost-a dăruit
Ca pentru alții-ntruna să se strîngă
Nici nu străvezi că fructul e oprit
Cu cît e dat întruna să-ți ajungă

Cu cît culesul nu poate-nceta
Și crengile întruna se mlădie
Acest pămînt și fără voia mea
E viețuit de veșnicie

IUBIRE

Sînt munții-n zori în purpură-mbrăcați
Și în amurg pe stînca cea din urmă
Rănit în coastă stîrvul de pe ea
Ațîță rana focului sub turmă

Şi răsăritul stelelor dintîi
Şi-apusul lor i-atins de-o tresărire
Ce se preface-n dans înlăcrimat
Scăldat în aur şi neprihănire

Semn că-i o jertfă care a ajuns
Să se străvadă-n cele preacurate
Şi de iubirea ei nu pot scăpa
Nici fiarele în somn înjunghiate

CHIP

Seminţe fără slavă şi fără chip de-ajuns
Împrăştiate în umila humă
Şi-adîncul paradisului străpuns
Le dă înfăţişarea după mumă

Sămînţa nu-i în floare ci în chip
Floarea numai călătorie
Cum se retrage apa din nisip
Să poată curge şarpele-n pustie

Nu rădăcina-i mai întîi temei
Ci cînd suflarea s-a atins de tine
Cum cotropesc miresmele din tei
Cînd cerul n-are unde le mai ţine

Slava se dă numai s-o poţi primi
Să ai voinţă să o poţi cuprinde
Să fii potir sămînţă zi de zi
Cînd candela iubirii se aprinde

Primăvara vine-n cîte sînt
Un dor imens după înfățișare
Te știi ajuns de-a binelea pămînt
Ca să pătrundă cerul în lucrare

FLORI

Lui Paul Gherasim

Spice de grîu cicoare ciulini
Floarea de viță tisă aurie
Pe malul mării într-un hîrb v-am strîns
Ca-ntr-o prigoană care vă învie

Și maci și spini și frunze de măslin
Și albăstrele cîte sînt de toate
Și sînziienele de Sfînt Ioan
Și busuioc și miros de mușcate

Ce pot face-n lume pentru voi
O clipă în țărînă picurate
Să vă țin de rai mîngîietor
În împăcata mea singurătate

De-aș fi zugrav aș unge cu oloi
Și cu miros de ceară de albine
Pînza de in și scîndura de tei
Și v-aș stropi cu harul ce mă ține

Ulcica cea de lut de la Hurezi
I-aș da un fel de sunet în arsură
Să licăre a schit brâncovenesc
Poiană roasă de aură

Așa aș încerca eu să vă trec
De pe-un pămînt pe celălalt dintr-o suflare
Numai să am puterea să petrec
Și chipul meu cu voi la-nfățișare

MIREASMĂ

Sînt flori ce nu se nevoiesc în fruct
Mireasma ține loc de rodnicie
În loc să bată drumul cel mai lung
O iau pe scurtătură-n veșnicie

Împărtășirea-i totul cît mai timpuriu
Din ce-ai primit nimic să nu-ți rămînă
Iar cînd potirul e deșert de plin
Revarsă golul sacru în țărînă

IMORTELE

Lumina-i mai departe și puțină
Ținem de ea de-acum prin rădăcină
Iar să slujească-aducerea aminte
Clipesc aceste flori de oseminte
În miezul iernii fulgi de păpădie
Dezvăluite de vremelnicie
Petalele cu zimți înflăcărate
Mai degrabă-n aur picurate
Să țină loc de candelă la grindă
Cînd lacrimile milei ne colindă
Cu cît e vatra noastră mai săracă
Rîvnește-ntr-însa cerul să petreacă

CRIZANTEME

Cînd nu mai are soarele putere
Să mai deschidă-o floare pe pămînt
Ciufulite-aceste rămurele
De cea din urmă brumă fără vînt

Mai degrabă reci la-nfățișare
Și verdele pînă-n grumaz i-adus
Să poată aține dintr-o răsuflare
Cînd se aprinde candela de sus

Uleiu-ntruna iată prisosește
Și nu ai degrabă în ce să-l pui
Și-a mireasmă se împărtășește
Celor ultimi ce ajung întîi

GAROAFE

Orice nuanță-s gata să primească
La șoapta mîinii se supun puțin
Lucrarea însă este nelumească
Mai nimicul se pleacă spre divin

În creștere și desfoliere
Pînă ce floarea-ntreagă s-a deschis
Se-nfăptuiește tainică-nviere
Anevoiosul drum spre paradis

VEDERE

Nu mai văd de-acum atît de bine
Slăbesc şi eu ca toate cîte sînt
Dar c-am văzut lumina se cuvine
Să şi orbesc în pace pe pămînt

Avut-am parte de atîta milă
Şi de atîta har dumnezeiesc
Şi pot să spun fără de nici-o silă
Îmi pare bine că mă veştejesc

Cele primite mai presus de mine
Se-ntorc biruitoare înapoi
Şi cît au strîns din holdele puţine
Predau sub pluguri brazdele la ploi

Şi cît e bobul împietrit în pleavă
Cuvine-se vîntoaselor trimis
Iar jarul crud al grîului în slavă
Să curgă în cascade-n paradis

IMN

Cînd voi pleca deşert să fiu găsit
Tot ce-am avut mai bun să fi-mpărţit
Şi relele cîte m-au scos din fire
Să le fi stins printr-o mărturisire

Să fiu golit de tot ce-i avuţie
De bunăvoie şi cu bucurie
Căci numai astfel va avea de unde
Această navă-n cer să se cufunde

EPITAF

Herbert Günther in memoriam

Mormîntul așezat într-o grădină
Pînă în zori s-a prefăcut pristol
Întunericul e numai rădăcină
Floarea răsare și mormîntu-i gol

În mireasmă totul se adună
Și mireasma se predă la vînt
Cum străbate soarele pe lună
Să se vadă golul din mormînt

ASCENSIUNE

De-atîtea ceruri unde aș putea scăpa
Ori încotro se țin de noi aproape
Pămîntul e un sunet ce-a rămas
După columba tremurînd pe ape

Unde să-ncapă el viața mea
Numai de vise și de vedenii plină
Și-n somn și treji ca să putem pleca
Ne-a uns cu-atîta milă de lumină

Și goi grădinilor ne-a părăsit
Și-n vînt amurgurilor ce adie
Și după noi pămîntul să se ia
Îl prigonește-o lacrimă-n pustie

Ai cîteodată zile pe pămînt
Omule pînă acum puţine
Cînd simţi cu ardoare-n toate cîte sînt
Că Logosului totu-i aparţine

Forme şi durată şi culori
Puterilor năvalnice-s prea strîmte
Şerpuitoare fulgerele-n nori
Nu stau mai mult morţii în morminte

PĂMÎNT TRANSFIGURAT

Transfigurarea ajungerea-n cuvînt
Mutare-n spirit foc în nevedere
Giulgiurile golului mormînt
Pe răni hrănesc pămînt de înviere

Cu cît copilul a crescut în noi
Cu atîta paradisu-i aparţine
Ca norii fi-vom despuiaţi de ploi
Rodi-va stingerea din sine

Grădina şi oraşul cetate fără veac
Întemeiată dincolo de stele
Durează-n tot ce-i mai sărac
Rodesc a perle lacrimile mele

EPITAF

Iar trupul meu curînd va fi sorbit
De acest suflet cu desăvîrşire
Simt zi de zi cum este erodat
Din rădăcină şi din amintire

E cotropit de cuget e mîncat
De conştiinţă şi de bucurie
Cuvîntu-n mine înrădăcinat
Nu mă slăbeşte pînă-n veşnicie

Mă mistuie şi macină cu zor
Ca pe-un ciorchine ca pe-o holdă coaptă
Şi fierberea mă-mpinge către vin
Şi arderea în pîine mă înnoaptă

Pînă voi fi vîntoaselor predat
Cu cît mă-mprăştiu cu atît se-adună
Acest pămînt jur împrejurul meu
Ca trăznetul să-ncaiere furtună

Cu cît mă dărui cu-atît sunt mai expus
Cu inima la tot ce mă atinge
De bună seamă voi pleca de-aici
Cînd cosmosul în ea se va prelinge

IMN

Oricît amesteci seminţele-n ogor
Pînă ce mor sînt asemănătoare

Dar nu învie decît în firea lor
Să poată-aduce roadă fiecare

Oricît de şters voi trece pe pămînt
Să nu mă bage nimenea în seamă
Numai s-ajung sămînţă mai curînd
Ce-n flăcările milei se destramă

O de-aş trece cît mai nevăzut
Neluat de nimenea aminte
Leagăn gol pămîntul la-nceput
S-a umplut de slavă prin morminte

DATORIE

De lucrurile dinafară eşti dator
Să te-nstrăinezi după simţire
Lăuntric de-nţelesul lor
Să te lepezi fără pătimire

Să-l durezi potirul cît mai stins
Pînă ce în taină-l întrupează
Mila Logosului necuprins
După care lumile-nsetează

EPITAF

Moartea lucrează pentru veşnicie
O clipă-i dată numai să mă ţie
E-ngăduit să vămuiască-n mine
Numai o umbră ce nu-mi aparţine

Făptura mea întreagă va rămîne
Şi ochi şi grai şi ranele din mîne
Nu mai iubire şi seninătate
Să pot cîntînd veciile străbate
Prin uşa zăvorîtă-n neputinţă
Să pot pătrunde fără suferinţă
În vis şi-aievea-n cer şi în ţărînă
Frîngînd din pîine faţa să-mi rămînă

CERUL ŞI PĂMÎNTUL

Trece-vor graiurile universului
Se va stinge-n ţărînă seara
Pămîntului. Lămpile vor orbi
Şi-n văzduh va amuţi larma
Cucuvăilor. Vulturii se vor retrage
În nevăzut şi tăria vederii
Se va preface-n amurg. Toate
Se vor aduna în acea matcă
Uşoară de nimic din care
Smulse-au fost de Duh la începuturi.
Atunci te voi vedea pe Tine
Cum mă vezi şi ne-om cunoaşte
Îndeaproape cuvînt din cuvînt
Putere din putere. Dimineaţă fi-va.
Fi-vor ani fi-va şi reveni-vor blînde-
N veşted vînt aprinsele tulburătoare zări
Ce ne hrăneau nădejdea altădată.
Pămînt şi cer vor trece ca o faclă
Din umbra sfîntului mormînt
Rămîne-va lumina din văpaie
Rămîne-va uitarea din cuvînt
Rămîne-va iubirea iubitoare
Din sărăciile ce sunt.

LUMINA

Celor ce le-a scăpat lumina-n prima zi
Pot în cea de-a patra s-o apuce
Cînd soarele şi luna-ncep a fi
Şi peste ape stele străluce

Celor ce veniră-ntr-un tîrziu
Li se mai dă din slavă încă-o dată :
În mormîntul ce-a rămas pustiu
Giulgiurile-o ţin înfăşurată

LOGOS

Logosul de n-ar fi suferit
Dacă nu ar fi trecut prin moarte
Aş fi singur. Dar sînt fericit
Că nici moartea nu ne mai desparte

Şi extazele din cînd în cînd
De aceea sînt devastatoare
Cosmosul va deveni Cuvînt
Cum şi eu voi fi înfăţişare

Pînă-atunci în horă sînt cuprins
În această zbatere prea strîmtă
Dar pămîntul printre stele nins
I-absorbit de zorile de nuntă

AMIAZĂ

Se depărtează soarele de pămînt
Cînd e mai aproape prin căldură
Prin stingerea din sine sînt
Creatură

Ceas străin clipa funerară
Cînd cosmosul cade
Din sine-n afară

Cînd lemnul pustiu
Pe căpățîna uscată
Sloboade fruct auriu
Dintr-o dată

Vulturul cu șarpele
În gușe
Mistuie moartea
Și din cenușe

IDENTITATE

Și-n neamul meu un singur legămînt
Pînă astăzi este în putere
Această patrie acest pămînt
Să-l pregătim încet de înviere

Să nu închidem zarea peste noi
Să nu intrăm la nimeni în robie
Oricît am fi de hăituiți și goi
Ținem de-o biruință ce ne știe

Din pîntecele mumei circumscris
Să nu mă-ncapă nimeni și-aparțină
Să fiu pribeag hrănit de paradis
Cu cît în mine totul se-nstrăină

MAHRAMA

De la Domnul a rămas la noi
Numai o mahramă cenușie
Iar pe-această fragedă de in
Nu s-a șters cu ea de bucurie

Nu s-a șters pe muntele Tabor
De lumina cea neapropiată
Poate pînza nici n-ar fi putut
Focu-n ea să-l țină de durată

Nici la nuntă-n Cana cînd a fost
Nu se știe fața lui cea bună
Nici obrazul său înfiorat
Cînd călca pe marea în furtună

Doar o clipă capul și l-a-ntors
Cînd era sdrobit în umilință
Și din cer pămîntul l-a văzut
Și l-a prins de viu în suferință

Şi s-a-ntins pe fiecare chip
Ca să poată-ntreg să îl pătrundă
Cum smereşte marea un izvor
Culegîndu-l undă după undă

LOGOS

E gol Cuvîntul absenţă,
Fără întrupare
Fără-nviere n-are ce veni
E numai moartea în lucrare
Hrănit de eá zi după zi
Ce mă aşteaptă-i destrămare
Dar Logosul se zămisli
Şi dacă mor numai voi adormi
Pentru o clipă cît o sărbătoare
Numai viaţă sînt Voi fi !

INDICE ALFABETIC AL POEZIILOR
(după titlu)

CUPRINS

Lector : RODICA IOAN
Tehnoredactor : AURELIA ANTON

Bun de tipar 07.07.82.
Coli ed. : 11,82. Coli tipar 9,75.

Tiparul executat sub comanda nr. 5 044/982 la Întreprinderea poligrafică Bacău, str. Eliberării nr. 63.
REPUBLICA SOCIALISTA ROMÂNIA

Lucrarea este tipărită pe hîrtie fabricată de I. H. BUŞTENI

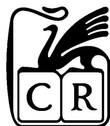

Scanare și prelucrare digitală

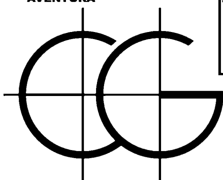

de

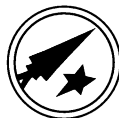

Anonim

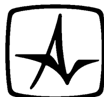

și

CAT Graur

Antwerpen

2025

